

Economisch Weekblad

voor Nederlandsch-Indië

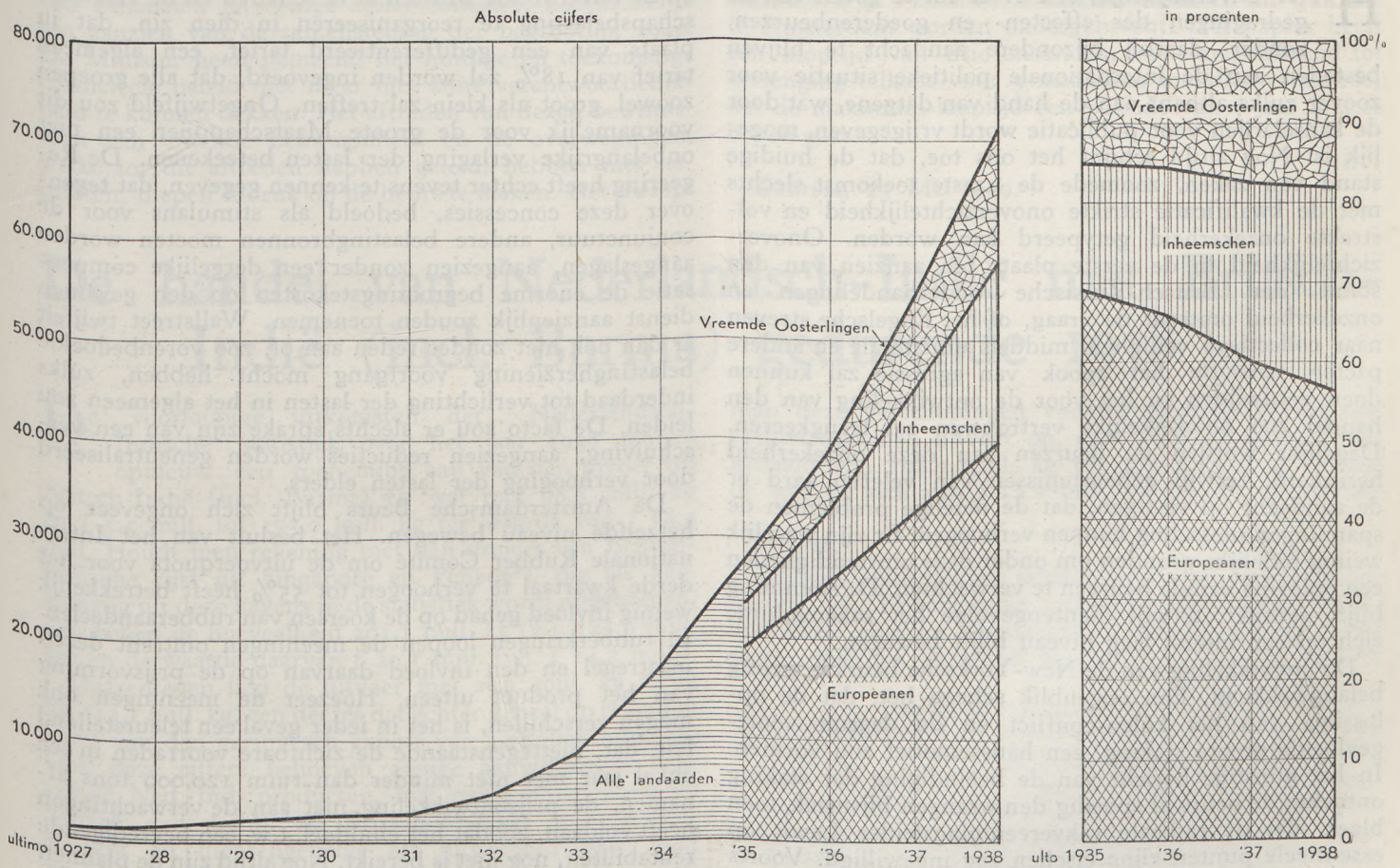
Orgaan van het Departement van Economische Zaken met medewerking van Hoofden van Departementen, Diensten en Bedrijven, alsmede van niet-ambtelijke personen en organisaties.

8e Jaargang

26 MEI 1939

No. 21

Het aantal vergunningen voor het gebruik van radio-ontvangtoestellen in Ned-Indië in de periode 1927-1938.

Uit bovenstaande grafiek blijkt, dat de scherpe stijging, die na 1933 in het aantal afgegeven luistervergunningen is opgetreden, ook in 1938 heeft plaatsgevonden. Beschouwt men de cijfers nader, dan blijkt de toeneming in 1938 dezelfde aspecten te vertoonen als die in het voorafgaande jaar.

In de eerste plaats is de vermeerdering van alle vergunningen tezamen naar absoluut aantal weer grooter

geweest, terwijl zij procentueel wederom lager was dan die in de vorige jaren. De vermeerdering in absoluut aantal bedroeg in 1938 nl. 16.447 tegen respectievelijk 15.434, 11.462, 10.691 en 8.295 in 1937 t/m 1934, terwijl de relatieve stijging 30% bedroeg tegen respectievelijk 40%, 42%, 63% en 97% in 1937 t/m 1934.

In de tweede plaats is bij splitsing der vergunningen naar landaard der houders waar te nemen, dat, gelijk

in 1937 plaatsvond, de toeneming bij de Europeanen zoowel in absoluut getal (in 1938 met 7.163, in 1937 met 7.175) als relatief (in 1938 met 22%, in 1937 met 28%) overtroffen wordt door die bij de Oostersche luisteraars, bij wie de vermeerdering in 1938: 9.284 of 43% en in 1937: 8.259 of 62% bedroeg. Het is hierdoor, dat het percentage Europeanen onder de houders van luistervergunningen, gelijk de 2e helft der grafiek duidelijk doet zien, is teruggelopen; van 60% op 31 December 1937 is het ultimo 1938 teruggevallen op 56%. De mindere toeneming van het aantal Europeesche vergunninghouders is verklaarbaar wanneer men bedenkt, dat het aantal aan Europeanen afgegeven vergunningen thans reeds 40.000 bedraagt en het getal der Europeesche bevolking op 250.000 à 270.000 is te stellen. Bij de Oostersche luisteraars verkeert het gebruik van de radio in een jongere groei-periode, in het bijzonder bij de Inheem-

schen, zoodat het zeer waarschijnlijk is dat het genoemd percentage van 56% nog verder teruggaat.

Zet men de cijfers der toeneming van het aantal radio-ontvangvergunningen in de laatste 3 jaren naast die van den invoer — waarvan alleen cijfers vanaf 1936 beschikbaar zijn — dan ziet men een meer-invoer in deze drie jaar van niet minder dan 11.000 toestellen. Dit getal geeft niet weer de toeneming van den onverkochten voorraad sinds genoemden datum, ofschoon de voorraad van heden aanmerkelijk grooter zal zijn dan die op ulto 1935, aangezien een deel moet zijn aangewend voor vervanging van onbruikbaar geworden toestellen, terwijl daarnaast het verschil geaccentueerd wordt door uitvoer (repatrieerenden), illegaal bezit van toestellen en bezit van meer dan één toestel op een vergunning.

(Centraal Kantoor voor de Statistiek,
Afdeling Algemeene Zaken).

Financieel weekoverzicht.

Het is onvermijdelijk, een overzicht te geven van de gedragingen der effecten- en goederenbeurzen, zonder daarbij bijzondere aandacht te blijven besteden aan de internationale politieke situatie voor zoover zulks althans aan de hand van datgene, wat door de kanselarijen voor publicatie wordt vrijgegeven, mogelijk is. Nog altijd schijnt het ons toe, dat de huidige stand van zaken, zoomede de naaste toekomst slechts met de kwalificatie strikte onoverzichtelijkheid en volstrekte onzekerheid getypeerd kan worden. Onoverzichtelijkheid in de eerste plaats ten aanzien van den stand der Britsch-Russische onderhandelingen en onzekerheid omtrent de vraag, of het Engelsche streven naar collectieve veiligheid middels unilaterale en andere pacts tenslotte het spook van agressie zal kunnen doen verdwijnen en het voor de ontwikkeling van den handel zoo noodzakelijke vertrouwen zal terugkeeren. Dagelijks worden de beurzen aan deze onzekerheid herinnerd, terwijl gebeurtenissen van velerlei aard er de aandacht op vestigen, dat de netelige problemen de spanningen plotseling kunnen verhoogen. Er zijn waarlijk weinig redelijke gronden om onder deze omstandigheden een opleving van de beurzen te verwachten. De stemming blijft gedrukt, terwijl dientengevolge het zakenvolume zich op een uiterst laag niveau blijft bewegen.

De ontwikkeling van de New-Yorksche beurs is weinig belangwekkend. Een oogenblik scheen het, dat de oplossing van het kolen-conflict en de daaruit voortgevloeide groote staking, een haussemotief zou vormen. In het gunstige bericht van de beëindiging der staking ontdekte de beurs al spoedig den wrangen bijsmaak, toen bleek, dat de radicale vakvereenigingsleider Lewis op essentiele punten zijne eischen zag ingewilligd. Voorts maakte het een uiterst slechten indruk, dat President Roosevelt persoonlijk pressie heeft uitgeoefend om het conflict op een voor werknemers gunstige basis bij te leggen. Een vraagstuk, hetwelk voor het Amerikaansche bedrijfsleven van bijzonder groote beteekenis is, t.w. de herziening van de belastingwetgeving, vormt thans het onderwerp van discussie tusschen de Regeering en Senaatscommissie. In het kader van een algemeene herziening van het stelsel wordt overwogen, de belasting

op de onverdeelde winsten af te schaffen en de vennootschapsbelasting te reorganiseeren in dien zin, dat in plaats van een gedifferentieerd tarief, een algemeen tarief van 18% zal worden ingevoerd, dat alle groepen zoowel groot als klein zal treffen. Ongetwijfeld zou dit voornamelijk voor de groote Maatschappijen een niet onbelangrijke verlaging der lasten beteekenen. De Regeering heeft echter tevens te kennen gegeven, dat tegenover deze concessies, bedoeld als stimulans voor de conjunctuur, andere belastingbronnen moeten worden aangeslagen, aangezien zonder een dergelijke compensatie de enorme begroostingstekorten op den gewonen dienst aanzienlijk zouden toenemen. Wallstreet twijfelt er dan ook niet zonder reden aan of, zoo vorenbedoelde belastingherziening voortgang mocht hebben, zulks inderdaad tot verlichting der lasten in het algemeen zou leiden. De facto zou er slechts sprake zijn van een verschuiving, aangezien reducties worden geneutraliseerd door verhooging der lasten elders.

De Amsterdamsche Beurs blijft zich ongeveer op hetzelfde niveau bewegen. Het besluit van het Internationale Rubber Comité om de uitvoerquota voor het derde kwartaal te verhoogen tot 55% heeft betrekkelijk weinig invloed gehad op de koersen van rubberaandeelen. In rubberkringen loopen de meeningen omtrent dezen maatregel en den invloed daarvan op de prijsvorming van het product uiteen. Hoezeer de meeningen ook mogen verschillen, is het in ieder geval een teleurstellend feit, dat, niettegenstaande de zichtbare voorraden in een enkel jaar met niet minder dan ruim 120.000 tons afnamen, de prijsontwikkeling niet aan de verwachtingen heeft voldaan, zoodat het einddoel, t.w. een bevredigende rentabiliteit, nog niet is bereikt. Nog altijd zijn de plannen tot het aangaan van een barterovereenkomst (Amerikaansche katoen tegen rubber en tin) niet van de baan. Geruchten willen doen gelooven, dat dienaangaande reeds een principieele overeenstemming tusschen de Amerikaansche en de Engelsche Regeering zou zijn bereikt. Het is duidelijk, dat producenten van tin zoowel als rubber bijster weinig voor een dergelijke transactie voelen. Het met zooveel moeite en kosten bereikte evenwicht tusschen productie en consumptie zou op deze

wijze kans loopen wederom verstoord te worden. In ieder geval zou de contrôle der markten, welke thans in handen der producenten ligt, zich naar den consument kunnen verplaatsen. Wat dit voor gevolgen zou kunnen hebben voor de prijsontwikkeling behoeft wel geen nader betoog.

Onder den stroom van jaarverslagen trekt het verslag van de Javasche Cultuur Maatschappij zeer de aandacht en wel in de eerste plaats omdat, in tegenstelling met de algemeene tendenz, deze Cultuur Maatschappij met een lageren kostprijs voor het forum der financieele wereld verschijnt, t.w. f 3,93 (exclusief afschrijvingen) tegen f 4,30 in 1937. Het dividend werd na zware reserveeringen van 7½ tot 9% verhoogd. Bij een beurskoers van circa 200% bedraagt het netto-vlottend-actief niet minder dan 142% van het kapitaal. Dit schitterende jaarverslag heeft weer eens het volle licht geworpen op de mooie winstmogelijkheden van de Java Suiker Industrie.

Het aftreden van den Minister van Financiën, de Wilde, is niet zonder invloed gebleven op de noteering van Nederlandsche en Nederlandsch-Indische Staatsfondsen, welke op dit bericht met een vol procent daalden. Reeds lang was het een publiek geheim, dat in het kabinet controverses bestonden tusschen den Minister van Financiën en eenige zijner collega's, hoofdzakelijk ten aanzien van de samenstelling der begrooting 1940. De Minister heeft gemeend het huidige en toekomstige financieele beleid niet meer met zijne verantwoordelijkheid te kunnen dekken. Het aftreden van dezen bewindsman van erkende bekwaamheid en de overwegingen, welke tot dit aftreden hebben geleid, hebben niet nagelaten, diepen indruk op de beurs te maken. Het dwingt

tot nadenken over de consequenties, waartoe de internationale herbewapening — in den maalstroom waarvan ook ons land nolens volens wordt medegesleurd — moet leiden. Het ware kortzichtig slechts te zien naar de kortstondige opleving, welke deze herbewapening ongetwijfeld teweeg brengt. Afgezien nog van de mogelijkheid, dat deze internationale herbewapening in de toekomst tot een gewapend conflict zal leiden, zullen de economische gevolgen daarvan zich wellicht eerder doen gevoelen dan men vermoedt. Dat de beurs zich dit meer en meer begint te realiseren, mag aan geen twijfel onderhevig worden geacht.

De stabiliteit der wisselkoersen behoort tot het verleden sinds de eenzijdige vraag naar dollars tengevolge van kapitaalsverplaatsing naar de V. S. van Amerika practisch is opgehouden, resp. belangrijk is geluwd. Dat deze fluctueerende koersen voor den buitenlandschen handel uiterst bezwaarlijk zijn, behoeft wel geen betoog. Meer en meer gaan dan ook stemmen op om met medewerking van het egalisatiefonds tot meerdere stabiliteit der wisselkoersen te geraken. In de dollar-sterling-franc-verhouding kwam practisch geen wijziging. De Nederlandsche geldmarkt vertoont verdere teekenen van ontspanning. Naar verluidt zullen binnenkort f 150 miljoen 4% Fransche Schatkistpromessen in guldens te Amsterdam worden ondergebracht. Het papier heeft een looptijd van drie maanden, met mogelijkheid tot verlenging telkens voor 3 maanden, met dien verstande, dat de maximum-looptijd een periode van 6 jaar niet te boven gaat.

H.

Batavia, 23 Mei 1939.

De handel van Nederlandsch-Indië met Britsch-Indië (incl. Burma) gedurende 1938¹⁾.

De voorloopige uitkomsten der Nederlandsch-Indische statistiek over het jaar 1938 toonen opnieuw een toeneming aan van den invoer uit Britsch-Indië (incl. Burma) en wel met 68,8 mill. kg en f 5,5 mill. tot 173,0 mill. kg ter waarde van f 18,4 mill. Houdt men rekening met den import van Britsch-Indische rijst uit Singapore en Penang²⁾, die als herkomstig uit deze havens in de statistiek wordt opgenomen, dan beliep de hoeveelheid 201,1 mill. kg (v.j. 125,6 mill. kg) en de waarde daarvan f 20,1 mill. (v.j. f 14,2 mill.).

Daarentegen liep de uitvoer met 29,1 mill. kg terug tot 113,1 mill. kg, een decreas dat echter geheel op rekening komt van den geringeren export van aardolieproducten. Ook deze cijfers behoeven eenige aanvullingen, daar enkele Ned.-Ind. producten, met name pinangnoten en benzoë gedeeltelijk via Britsch-Malakka worden verscheept en dientengevolge als uitgevoerd naar deze bestemming in de uitvoerstatistiek paraisseeren. Telt

1) Aangezien Burma eerst in den loop van 1937 van Britsch-Indië is afgescheiden, zijn beide landen met het oog op de vergelijkbaarheid der cijfers tezamen genomen.

2) Voor andere artikelen zijn de indirecte invoeren via deze havens niet na te gaan, daar zowel de Britsch-Indische als de Nederlandsch-Indische statistiek in die gevallen Malakka als bestemming c.q. herkomst aangeven.

3) Inbegrepen den invoer uit Singapore, Penang en Britsch-Malakka.

men deze verschepingen voorzoover mogelijk bij den rechtstreekschen uitvoer op, dan blijkt de afzet te zijn gedaald van 198,7 mill. kg tot 174,5 mill. kg, terwijl de waarde zich van f 12,0 mill. op f 11,2 mill. stelde.

Invoer.

Blijkens onderstaande tabel wordt nagenoeg de geheele invoer uit Britsch-Indië gevormd door een tweetal artikelen: rijst en goeniezakken. Deze twee posten bepalen dan ook practisch het verloop der totaalcijfers.

Invoer uit Britsch-Indië (incl. Burma).

	In 1000 kg bruto		In 1000 gld.	
	1937	1938	1937	1938
Britsch-Indische rijst ³⁾	76.861	144.828	4.631	8.882
Goeniezakken	42.309	49.398	7.619	9.222
Naaigarens van jute . . .	1.574	1.588	308	311
Anderc n.a.g. specerijen	817	1.264	155	234
Gietijzer in ruwe blokken	1.515	264	126	21
Weefgarens van katoen	228	40	208	33
Katoenen sarongs, enz.	94	47	345	176
Overige artikelen	2.168	3.678	785	1.208
Totaal	125.566	201.107	14.177	20.087

Wat rijst aangaat, vindt de toeneming van den invoer, die vrijwel gelijk was aan den rijstimport in 1937, uiteraard verklaring in de gevoerde rijstpolitiek, welke er toe leidde, dat begin 1938, anders dan het jaar tevoren, nog slechts geringe kwanta inheemsche rijst beschikbaar waren.

Goeniezakken werden eveneens in grootere hoeveelheden uit Britsch-Indië betrokken. De vermeerdering met 7,1 mill. kg tot 49,4 mill. kg is uitsluitend te danken aan den zeer hoogen import in het vierde kwartaal van 1938, welke dien in de laatste maanden van 1937 met niet minder dan 12,0 mill. kg overtrof. Vermoedelijk hangt deze toeneming nauw samen met de gunstigere vooruitzichten op de suikermarkt.

Een relatief niet onbelangrijke stijging geeft ook de post andere n.a.g. specerijen en kruiderijen te zien, welke van 0,8 mill. kg toenam tot (1,3 mill. kg). Deze hoeveelheden bestonden grootendeels uit koreanderzaad (ketoembar).

De invoer van jutenaagarens bleef practisch gelijk aan dien in 1937 (1,6 mill. kg). Daarentegen daalde de import van katoenen weefgarens van 228.000 kg tot 40.000 kg, terwijl katoenen sarongs van 94.000 kg terugliepen tot 47.000 kg.

Tenslotte zij nog gewezen op den sterken teruggang van den import van gietijzer in ruwe blokken (0,3 mill. kg tegen 1,5 mill. kg).

Uitvoer.

Evenals de invoer is ook de uitvoer naar Britsch-Indië zeer eenzijdig samengesteld, vooral wat het volume aangaat. Het hierbij afgedrukte staatje, ontleend aan de Ned.-Ind. statistiek, laat duidelijk het overwegend aandeel van suiker en aardolieproducten zien.

Uitvoer naar Britsch-Indië (incl. Burma).

	In 1000 kg bruto		In 1000 gld.	
	1937	1938	1937	1938
Zwarte peper	419	480	65	60
Pinangnoten	1.372	2.542	152	271
Superieure hoofdsuiker	29.377	39.448	1.433	1.748
Goela toemboek e.d. . .	104	2.975	5	124
Tapiocameel	2.385	1.699	136	68
Tapioca, paarl en seeds	665	473	49	28
Spiritus	2.438	2.203	132	111
Benzoë	359	440	104	135
Djatihout, ruw bekapt, geen dwarsliggers. . .	643	1.032	61	104
Djatihout, gezaagd. . .	4.386	2.591	515	324
Aardolieproducten. . .	94.942	56.017	2.685	1.678
Zwavel	1.411	893	52	34
IJzer en staal en ijzer- en staalwerk	1.349	51	79	7
Werktuigen en toe- stellen	761	371	107	79
Overige producten. . .	1.580	1.917	600	429
Totaal	142.191	113.132	6.175	5.200

Zoals reeds werd opgemerkt, is het decrees van den export geheel terug te voeren tot de aardolieproducten, waarvan in het afgelopen jaar beduidend minder naar Britsch-Indië werden verscheept. Zonder deze producten nam de uitvoer zelfs toe en wel van 47,2 mill. kg tot 57,1 mill. kg.

Tot de producten, die in grootere hoeveelheden werden afgezet, behoort in de eerste plaats fabriekssuiker, waarvan 39,4 mill. kg werd geëxporteerd of 10,0 mill.

kg meer dan in 1937. Ook de uitvoer van goela toemboek en dergelijke op inheemsche wijze bereide suiker steeg belangrijk (3,0 mill. kg tegen 0,1 mill. kg). Het aandeel van Britsch-Indië in den totalen export van dit product sprong hierdoor van 1,2% op 43,0%.

De cijfers wijzen verder op een verhoogden uitvoer van pinangnoten en benzoë. Wat pinangnoten betreft bedroegen de naar Singapore en Penang verscheepte hoeveelheden, die, afgezien van een geringen heruitvoer o.m. naar Siam, werden doorgezonden naar Britsch-Indië⁴⁾, in 1938 60,1 mill. kg tegen 55,2 mill. kg in 1937. Neemt men in aanmerking, dat de totale uitvoer van Nederlandsch-Indië in 1938 63,8 mill. kg beliep, dan is het duidelijk, dat Br.-Indië verreweg het voornaamste afzetgebied vormt voor dit bevolkingsproduct.

Behalve de rechtstreeksche export, werd in het afgelopen jaar uit de Malakka-havens 557.000 kg (v.j. 615.000 kg) Ned.-Ind. benzoë naar Br.-Indië vervoerd. In totaal stelde zich de uitvoer dus op ongeveer 997.000 kg (v.j. 974.000 kg) of ongeveer 45% van den totalen benzoë-uitvoer van Nederlandsch-Indië.

Daarentegen liep de uitvoer van djatihout terug van 5,0 mill. kg tot 3,6 mill. kg, terwijl die van ijzerwerk — feitelijk een heruitvoer, daar het verkoopen van uitheemsche producten betreft — van 1.349.000 kg daalde tot 51.000 kg.

In het vorenstaande werd met het oog op de vergelijkbaarheid der gegevens, Burma, dat sinds April 1937 is afgescheiden van Britsch-Indië, met Br.-Indië tezamen genomen. Teneinde een indruk te geven van de beteekenis van het handelsverkeer met beide landen afzonderlijk, volgen hieronder de gesplitste cijfers betreffende den uitvoer gedurende 1938.

	In 1000 kg		In 1000 gld.	
	Br.-Indië	Burma	Br.-Indië	Burma
Spiritus	1.667	536	84	28
Suiker	41.880	692	1.850	32
Tapiocameel	1.328	371	53	15
Benzoë ⁵⁾	969	± 28	373	9
Pinangnoten ⁶⁾	57.691	± 4.966	5.444	466
Aardolieproducten. . .	55.945	84	1.665	13
Overige producten. . .	8.350	—	1.129	—
Totaal	167.830	6.677	10.598	563

Uit dit overzicht, dat mede betrekking heeft op den indirecten uitvoer van pinangnoten en benzoë, ziet men, dat de export naar Burma van geringen omvang is en voornamelijk bestaat uit pinangnoten. Aan de zijde van den invoer staat hiertegenover als eenige post de Britsch-Indische rijst, welke, gelijk bekend, geheel uit Burma afkomstig is. Deze bedroeg in 1938 met inbegrip van de hoeveelheden, die uit Britsch-Malakka werden aangevoerd, 144,8 mill. kg met een waarde van f 8,9 mill. Voor Britsch-Indië (zonder Burma) rest dan nog een invoer van 56,3 mill. kg ter waarde van f 11,2 mill.

(Mededeeling van het Centraal Kantoor voor de Statistiek, Afdeling Handelsstatistiek).

4) Hierbij is aangenomen, dat de Ned.-Indische pinangnoten niet voor plaatselijke consumptie in de Straits worden ingevoerd. Dat import voor eigen gebruik vrijwel niet zal voorkomen, blijkt uit het feit, dat Br.-Malakka zelf niet onbelangrijke kwanta pinangnoten exporteert.

5) Inbegrepen de uitvoer uit Britsch-Malakka.

6) Inbegrepen de uitvoer via Britsch-Malakka.

Het handelsverkeer tusschen Nederland en Nederlandsch-Indië in het eerste kwartaal van 1939 volgens de Nederlandsche handelsstatistiek.

De totale invoer in Nederland nam, wanneer men het eerste kwartaal van 1939 vergelijkt met het overeenkomstige tijdvak van 1938, toe van 5.131,6 tot 5.184,0 mill. kg, terwijl de waarde afnam van 357,1 tot 340,9 mill. gld. De totale uitvoer uit Nederland nam, wanneer men het oog richt op dezelfde perioden, toe van 3.554,8 tot 3.620,9 mill. kg, terwijl de waarde afnam van 254,1 tot 248,7 mill. gld.

Zoowel bij invoer als bij uitvoer deed zich dus hetzelfde verschijnsel voor, nl. gestegen gewicht gepaard gaande met verminderde waarde. Hoewel de handel met het voornaamste overzeesche gewest van den totalen Nederlandschen handel slechts een betrekkelijk geringe fractie uitmaakt en voor het algemeene beeld daarvan noch karakteristiek noch toonaangevend genoemd mag worden, vertoont nochtans de handel tusschen Nederland en Nederlandsch-Indië een overeenkomstig beeld. Immers de invoer tot verbruik hier te lande uit Indië nam kwantitatief toe (van 106,5 tot 113,0 mill. kg), terwijl de invoerwaarde daalde van 31,7 tot 20,6 mill. gld. De uitvoer steeg kwantitatief niet on aanzienlijk (en wel van 50,7 tot 64,7 mill. kg), doch de waarde verminderde van 26,5 tot 25,6 mill. gld.

Oogschijnlijk viel deze ontwikkeling niet zoo sterk in het nadeel van Nederland uit, omdat, in aanmerking genomen den geheelen buitenlandschen handel en in het bijzonder dien met Indië, de invoer onder de waardedaling meer te lijden had dan de uitvoer. Karakteristiek was voor het verlopen trimester een daling van de groothandelsprijzen, die zich uiteraard eerder en sterker manifesteert bij de grondstoffen dan bij de gereede producten. Zoo geeft Nederland in vergelijking met de eerste drie maanden van het vorig jaar een daling van zijn algemeen invoersaldo te zien van 103,0 tot 92,2 mill. gld., terwijl het invoersaldo, dat de handel met Indië in het eerste trimester van 1938 opleverde ter waarde van 5,2 mill. gld., thans omsloeg in een uitvoersaldo van 5,0 mill. gld.

Het is evenwel niet alleen de prijsdaling op de goederenmarkten, welke tot de hiervoor genoemde resultaten leidde. Ook in de samenstelling van in- en uitvoer deden zich verschuivingen voor. In het algemeen blijkt de invoer van onbewerkte goederen terug te loopen, althans voor zoover betreft de hulpstoffen van agrarische herkomst, zooals maïs, haver en gerst, terwijl ook de geheel bewerkte hulpstoffen, zooals cokes en kunstmest, een vermindering vertoonden.

Uit de hier gegeven voorbeelden volgt reeds, dat hier ten deele samenstellings-wijzigingen met name van den invoer in het spel zijn, die den handel met Indië niet of nauwelijks raken. Niettemin was er ook bij den invoer uit Indië een factor in het spel, die met de daling der grondstoffenprijzen als zoodanig niet te maken heeft. Gedoeld wordt hier op de vermindering van den invoer van tinerts van 11,5 tot 3,6 mill. kg, waardoor een hoogwaardige grondstof practisch uitviel. Dit beïnvloedde de totale waarde van den invoer uit Indië zeer sterk. Immers in Januari t/m Maart 1938 had de waarde van het tinerts 15,4 mill. gld. beloopt op een totalen invoer

in Nederland uit Indië van 31,7 mill. gld. Hoe groot dus ook in waarde-opzicht de beteekenis van den verminderden tininvoer was, het gewichtscijfer gaf er nauwelijks een weerspiegeling van. Het beeld van het invoergewicht immers wordt momenteel beheerscht door de ruwe rietsuiker, die toenam van 23,9 tot 31,1 mill. kg, terwijl de bereide suiker steeg van 6,2 tot 9,9 mill. kg. Voorts namen de plantaardige oliën toe van 9,4 tot 13,6 mill. kg, waarvan resp. 6,4 en 11,1 mill. kg palmolie en resp. 2,3 en 1,7 mill. kg cocosolie. Voorts stegen de palmpitten van 2,5 tot 5,0 mill. kg, terwijl ook de invoer van Indische copra iets steeg.

Tenslotte waren er nog enkele andere grondstoffen, waarvan in de afgelopen drie maanden meer werd ingevoerd dan in dezelfde maanden van het vorig jaar, t.w. sisal e.d. met resp. 1,8 en 4,6 mill. kg en maïs met resp. 0,3 en 1,9 mill. kg.

Een daling van beteekenis onderging alleen boengkil met resp. 13,4 en 8,7 mill. kg, terwijl voorts petroleum, ruwe aardoliën, huiden en vellen alsmede rubber lagere cijfers vertoonden dan verleden jaar.

Dat de waarde van den uitvoer uit Nederland naar Indië te lijden had, kwam voornamelijk voort uit een ongunstige ontwikkeling in de textielgroep. De manufacturen liepen terug van 8,6 tot 6,3 mill. gld. Gebleekte katoen daalde van 2.707 tot 2.110 ton netto, geverfde katoenen manufacturen van 596 tot 457 ton netto, het bontgeweven — voor zoover sarongs, kains-pandjang, slendangs, hoofd-, draag- of sleutel- e.d. doeken — van 39.635 tot 10.314 corges en het overige bontgeweven van 367 tot 291 ton netto. Wanneer men daartegenover alleen bij de bedrukte al dan niet gebleekte katoentjes een vermeerdering ziet van 201 tot 290 ton netto, dan blijkt, dat dus vrijwel over de geheele linie de katoentjes een achteruitgang vertoonden en dat dit nog wel het sterkst met de belangrijkste groep der bontgeweven katoentjes het geval is geweest. Van deze laatstbedoelde groep daalde de waarde dan ook van 548.000 tot 121.000 gld.

Ook de groep der vaartuigen en vliegtuigen vertoonde vergeleken bij verleden jaar een vermindering, en wel van 13,4 tot 7,6 mill. kg of van 6,3 tot 4,7 mill. gld. Nadere analyse leert, dat het laadvermogen der naar Indië uitgevoerde schepen daalde van 12.687 tot 10.303 ton en dat de baggermolens e.d. terugliepen van 2.644 tot 220 ton gewicht (waarde resp. 1,3 en 0,2 mill. gld.), doch dat de uitvoer van vliegtuigen naar Indië thans 11 stuks omvat tegen slechts 3 in de eerste drie maanden van 1938.

De uitvoer van werktuigen en machinerieën liep terug van 4,4 tot 3,2 mill. kg. Daarentegen vertoonde de groep ijzer en staal alsmede werken daarvan een vermeerdering van 4,4 tot 7,8 mill. kg, waarin plaatijzer deelde met resp. 0,2 en 0,7 mill. kg.

Voorts werd de kwantitatieve vermeerdering van den uitvoer uit Nederland naar Indië hoofdzakelijk gevormd door boter, kaas, melkproducten, ingemaakte groenten, plantaardige oliën, papier, chocolade en bier.

De Nederlandsche thee-invoer in het eerste kwartaal 1939.

De Nederlandsche invoer van thee onderging in het eerste kwartaal van 1939 een stijging van betekenis t.o.v. de overeenkomstige periode van 1938. Ingevoerd werden blijkens de Maart-statistiek van den in-, uit- en doorvoer, bewerkt door het Centraal Bureau voor de Statistiek, in het eerste kwartaal van 1939 3.355 ton ter waarde van f 2.761.000 tegen 2.998 ton ter waarde van f 2.596.000 in de overeenkomstige drie maanden van het vorige jaar. Kwantitatief bedroeg de stijging circa 12%. De stijging van de waarde van den import was op 6,3% geringer, een gevolg van de lagere prijzen.

Een overzicht van den invoer der verschillende soorten geeft het onderstaande staatje:

Thee-invoer in Nederland.

	1e kwartaal 1939			1e kwartaal 1938		
	ton	kisten	f 1000	ton	kisten	f 1000
Ned.-Indische thee	3.002	55.439	2.476	2.654	50.270	2.302
China-thee	128	3.773	93	169	4.958	105
Br.-Ind. en Ceylon-thee	122	2.451	136	132	2.659	161
Andere thee	103	2.120	56	43	925	28
Totaal	3.355	63.783	2.761	2.998	58.812	2.596

De stijging van den invoer blijkt in hoofdzaak het gevolg te zijn geweest van groteren invoer van Ned.-Indische thee. Relatief aanzienlijk was ook de toeneming van den import van „Andere thee”, welke in hoofdzaak veroorzaakt werd door groteren invoer van Japansche thee. In het eerste kwartaal van 1939 waren van de „Andere thee” 89 ton ter waarde van f 46.000 afkomstig uit Japan tegen het vorig jaar 27 ton ter waarde van f 16.000. Een daling trad in bij den invoer van China-thee tot 128 (v.j. 169) ton en bij Br.-Indische en Ceylon-thee.

In het eerste kwartaal van 1939 was de gemiddelde invoerwaarde per bruto ton geringer dan in de eerste drie maanden van 1938; de cijfers waren respectievelijk f 822,9 en f 865,9. Ook in vergelijking met het voorafgaande kwartaal, dus het vierde kwartaal van 1938 valt er een achteruitgang waar te nemen. Toen beliep het gemiddelde f 884 per ton. De gemiddelde invoerwaarde per ton was voor alle soorten in het eerste kwartaal lager dan het vorige jaar, uitgezonderd voor China-thee. Voor deze soort was het gemiddelde op f 726 (v.j. f 621) per bruto ton hooger dan in de eerste drie maanden van het vorige jaar.

In het eerste kwartaal van 1939 werden van de Ned.-Indische thee 2.963 (v.j. 2.637) ton rechtstreeks uit Ned.-Indië geïmporteerd en 39 (v.j. 16) ton via Groot-Britannië. Van de China-thee waren 107 (v.j. 153) ton rechtstreeks afkomstig uit het productieland. Van de Britsch-Indische en Ceylon-thee werden 104 (v.j. 113) ton via Groot-Britannië ingevoerd.

De invoer van thee in de eerste drie maanden van 1939 is niet alleen gestegen in vergelijking met de overeenkomstige periode van het vorige jaar, doch ook t.o.v. het voorafgaande kwartaal, toen 3.244 (v.j. 3.152) ton geïmporteerd werden tegen 3.457 (v.j. 2.858) ton in het derde kwartaal van 1938. Na den grooten invoer in het tweede halfjaar van 1938, welke aanmerkelijk uitliep boven die van het tweede halfjaar van 1937, is het hooge importcijfer van Jan./Maart 1939 in zekeren zin een verrassing. Men zal de oorzaak vermoedelijk moeten zoeken in den wensch van den handel en mogelijk ook van het publiek om voorraden in te slaan in verband met een mogelijke stagnatie van aanvoer bij een gewapend conflict in Europa. Zooals bekend, wordt sedert eenigen tijd van verschillende zijden een actie gevoerd voor voorraadvorming bij handel en particulieren.

De ontwikkeling van den opslag van thee in entrepôt in het eerste kwartaal van 1939 en 1938 was als volgt:

Nederlandsche thee-invoer in het eerste kwartaal 1939.

	Opslag van thee in entrepôt			
	1e kwartaal 1939		1e kwartaal 1938	
	ton	kisten	ton	kisten
Ned.-Indische thee	3.899	75.246	3.652	71.404
China-thee	88	2.768	27	752
Br.-Ind. en Ceylon-thee	79	1.629	64	1.320
Andere thee	190	3.762	49	950
Totaal	4.256	83.405	3.792	74.426

De opslag van thee in entrepôt was in het eerste kwartaal van 1939 464 ton grooter dan het vorige jaar. Alle soorten droegen tot deze stijging bij. Van het totaal der „Andere thee” ad 190 ton waren 115 ton afkomstig uit Japan. In vergelijking met het vierde kwartaal van 1938, toen 4.647 ton in totaal in entrepôt werden opgeslagen, trad er bij den opslag in Januari/Maart 1939 een vermindering in.

De uitslag uit entrepôt in het vrije verkeer binnenslands vertoonde eenzelfde tendenz als de invoer. Voor Ned.-Indische thee valt in het eerste kwartaal van 1939 t.o.v. de overeenkomstige periode van 1938 een stijging waar te nemen met 318 ton. Ook „Andere thee” vertoonde een stijging, doch bij China-thee en Br.-Indische en Ceylon-thee trad, evenals bij den totalen invoer in Nederland, een daling in.

De ontwikkeling van den uitslag van thee uit entrepôt was zooals de tabel op pag. 867 aangeeft.

De uitslag naar het buitenland van Ned.-Indische thee was in de eerste drie maanden van het loopende jaar aanmerkelijk ongunstiger dan het vorige jaar. Het totaal ad 956 ton was 256 ton geringer dan het vorig jaar. Bij China-thee trad een terugslag in tot 7 (v.j. 95) ton. Gunstiger waren daarentegen de cijfers voor Britsch-Indische en Ceylon-thee en „Andere thee.”

Uitslag van thee uit entrepôt.

	1e kwartaal 1939		1e kwartaal 1938	
	ton	kisten	ton	kisten
<i>In het vrije verkeer binnenslands :</i>				
Ned.-Indische thee	2.880	53.287	2.562	48.411
China-thee	115	3.397	160	4.697
Br.-Ind. en Ceylon-thee	65	1.262	81	1.601
Andere thee	86	1.752	38	819
<i>Naar het buitenland :</i>				
Ned.-Indische thee	956	21.188	1.212	25.562
China-thee	7	200	95	2.802
Br.-Ind. en Ceylon-thee	47	1.155	17	344
Andere thee	30	707	23	486

De scherpe vermindering van den uitslag naar het buitenland van Ned.-Indische thee was vooral het gevolg van het feit, dat in Rusland niets werd geplaatst tegen het vorig jaar 336 ton. Een vermindering van betekenis trad ook in bij den afzet in Duitschland, nl. met 90 ton, en in Argentinië. Het vorige jaar kwam laatstgenoemd land onder de bestemmingslanden in de statistiek voor met 72 ton. Voor Groot-Britannië wordt een cijfer van 93 (v.j. 152) ton vermeld. Met een gunstiger cijfer komt onder de bestemmingslanden echter voor Egypte (107 ton tegen v.j. 19 ton), waardoor het op de tweede plaats der afnemers terecht kwam. In de V. S. van Amerika werden 95 (v.j. 48) ton geplaatst. Voorts was de ontwikkeling beter in 1939 ten aanzien van Turkije, Polen en Dantzig, Denemarken, Zwitserland, Roemenië, Uruguay, Syrië.

Nevenstaand staatje geeft een overzicht van de bestemmingslanden van den uitslag naar het buitenland van Ned.-Indische thee (in tonnen):

	1e kwartaal 1939	1e kwartaal 1938
Duitschland	269	359
Egypte	107	19
V. S. v. Amerika	95	48
Groot-Britannië	93	152
Polen en Dantzig	74	29
Ierland	67	71
Turkije	46	21
Gibraltar, enz	28	23
Denemarken	27	—
Zwitserland	20	7
Griekenland	16	20
Roemenië	13	—
Uruguay	13	—
Syrië	12	—
België, Luxemburg	10	12
Sovjet-Rusland	—	336
Argentinië	—	72

Vergelijkt men den uitslag uit entrepôt naar het buitenland van Ned.-Indische thee in het eerste kwartaal van 1939 met dien van het vierde kwartaal van 1938, dan blijkt er een flinke verbetering te zijn ingetreden. Het totaal voor de laatste drie maanden van 1938 beliep immers slechts 590 ton, dat voor Jan./Maart 1939 956 ton. De verbetering voor de opgegeven bestemmingslanden was in hoofdzaak als volgt: V.S. van Amerika 87 ton, Egypte 60 ton, Duitschland 57 ton, Groot-Britannië 52 ton, Polen en Dantzig 49 ton. Rusland kwam ook in het laatste kwartaal van 1938 niet onder de bestemmingslanden voor.

A. C. WINNINGHOFF.

Scheepvaartberichten.

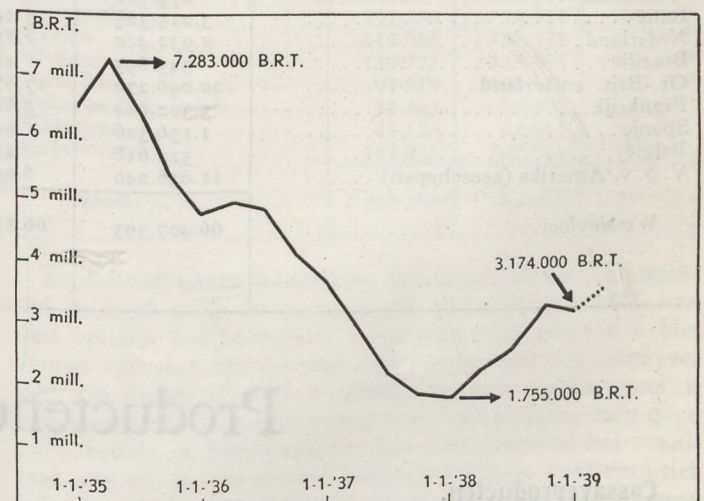
Bali-toerisme.

Nationaliteiten	Jan. t/m Mrt. 1938	Jan. t/m Mrt. 1939
Nederlanders	155	166
Amerikanen	301	350
Engelschen	276	237
Zd.-Afrikanen	14	22
Australiërs	105	169
Duitschers	62	62
Franschen	29	26
Chineezzen	11	17
Anderen	21	55
	974	1.104

*

Opgelegde koopvaardijtonnage.

De volgende grafie, samengesteld aan de hand van kwartaalopgaven der Baltic and International Maritime Conference, brengt tot uitdrukking het verloop der opgelegde tonnage sedert begin 1935. Duidelijk blijkt dat sedert Januari 1938 de wereldscheepvaartsituatie aanmerkelijk slechter is geworden.

*

Gages van mindere schepelingen.

In het jaarverslag van de Nederlandsche Reedersvereniging over 1938 is opgenomen een staat van de maandgages, welke matrozen, stokers en tremmers in verschillende landen verdienen.

Het valt op hoezeer deze gages uiteenloopen.

Landen	Matroos	Stoker	Tremmer	Omrekenings- koers
Japan.....	f 15,30 — f 25,50	f 15,30 — f 26,52	f 15,30 — f 25,50	51
Frankrijk.....	f 35,67	f 38,87	f 35,67	4,92
Estland.....	„ 37,15	„ 39,57	„ 28,95	60
Finland.....	„ 44,28	„ 44,28	„ 34,65	3,85
Italië.....	„ 50,12	„ 53,16	„ 48,66	9,79
Noorwegen.....	„ 74,39	„ 77,02	„ 44,20	43,76
Zweden.....	„ 76,30	„ 76,30	„ 47,12	44,88
Denemarken.....	„ 77,78	„ 77,78	„ 50,56	38,89
België.....	„ 75,76	„ 81,62	„ 73,69	6,298
Engeland.....	„ 83,86	„ 88,21	„ 83,86	8,71 1/4
Nederland.....	„ 89.—	„ 93.—	„ 75,50	—
Duitschland.....	„ 97,31	„ 104,79	„ 86,08	74,85
Amerika.....	„ 149.—	„ 149.—	„ 121,06	1,86 1/2

*

Ontwikkeling der koopvaardijvloot van de voornaamste zeevarende landen.

	Absolute grootte		Indexcijfers (1929 = 100)							
	1929	1938	1929	1931	1933	1934	1935	1936	1937	1938
	B.R.T.	B.R.T.								
Panama.....	61.634	611.207	100	212	466	440	222	697	831	992
Estland.....	49.153	168.911	100	167	230	223	231	293	321	344
Rusland.....	437.109	1.272.897	100	137	192	215	254	278	287	291
Finland.....	231.448	542.741	100	106	152	174	181	184	219	234
Polen.....	66.156	100.903	100	126	128	118	181	175	178	153
China.....	314.638	472.578	100	105	127	126	144	156	191	150
Griekenland.....	1.266.685	1.889.269	100	110	112	119	135	142	146	149
Roemenië.....	68.647	101.337	100	96	136	134	134	132	129	148
Noorwegen.....	3.217.795	4.613.175	100	126	127	124	123	126	135	143
Joego-Slavië.....	281.396	386.187	100	128	133	127	123	132	135	137
Letland.....	147.266	193.083	100	139	134	130	129	115	125	131
Turkije.....	172.096	220.636	100	104	110	112	116	114	113	128
Japan.....	4.186.652	5.006.712	100	102	102	97	98	101	107	120
Portugal.....	219.379	249.776	100	106	111	110	108	109	110	114
Britsche Dominions.....	2.795.369	3.043.686	100	105	107	107	107	107	106	109
Denemarken.....	1.032.744	1.129.556	100	110	112	107	106	110	108	109
Chili.....	144.420	157.707	100	125	105	106	98	96	95	109
Zweden.....	1.480.189	1.571.054	100	113	112	108	104	102	101	106
Duitschland.....	4.057.657	4.231.657	100	104	96	91	91	91	97	104
Argentinië.....	274.700	280.814	100	110	116	115	115	111	107	102
Italië.....	3.215.327	3.258.992	100	102	96	89	88	95	99	101
Nederland.....	2.932.420	2.852.012	100	106	94	89	87	86	90	97
Brazilië.....	545.695	483.446	100	91	90	91	89	87	87	89
Gr.-Brit. en Ierland.....	20.046.270	17.675.404	100	101	93	88	86	86	87	88
Frankrijk.....	3.302.684	2.880.783	100	106	105	99	91	90	86	87
Spanje.....	1.136.326	947.963	100	107	107	102	102	101	92	83
België.....	522.618	430.624	100	104	87	79	77	74	80	82
V. S. v. Amerika (zeeschepen).....	11.036.240	8.936.465	100	94	91	89	88	85	85	81
Wereldvloot.....	66.407.393	66.870.151	100	103	100	97	96	96	98	101

(Samengesteld aan de hand van gegevens, ontleend aan het jaarverslag der Nederlandsche Reedersvereniging).

Productenoverzichten.

Cassaveproducten.

De markt voor gaplek was gedurende de afgelopen verslagperiode kalm gestemd. Te Semarang werd in nieuwen oogst een kleinigheid afgedaan tegen f 1,13 1/2 per 100 kg franco wagon Semarang Mei/Juli-levering. Ook te Soerabaia was eenige belangstelling merkbaar, met gevolg, dat in ouden oogst eenige verkoopen tot stand kwamen tegen f 1,30 per 100 kg fob. Mei-levering.

In gaplekmeel ging slechts weinig om. Te Soerabaia werd in ouden oogst een kleinigheid tegen f 1,70 per 100 kg fob. Juni-afschep uit de markt genomen. In nieuwen oogst kwamen geen afdoeningen tot stand. De notering (nominaal) luidt f 1,95 per 100 kg fob. voor Augustus/October-afschep.

De markt voor tapiocaproducten blijft tengevolge van het geringe aanbod zeer vast. Voor indekking

kwamen afdoeningen tot stand tot zelfs f 6,50 per 100 kg AA-meel. Verkoopers verhoogden inmiddels opnieuw hun prijzen tot f 7, waartegen echter nog geen afdoeningen bekend zijn.

De prijzen voor fancies blijven die van het meel volgen. Afdoeningen kwamen tot stand tot f 7,90 per 100 kg voor A-seeds en f 8,40 per 100 kg voor A-pearls. Genoemd prijsniveau behoort inmiddels alweer tot het verleden, aangezien fabrikanten hun prijzen met circa f 0,60 verder hebben verhoogd. Tegen deze nieuwe prijzen zijn echter nog geen afdoeningen bekend.

Koffie.

In de afgelopen verslagperiode is de stemming op de koffietermijnmarkt te New-York geleidelijk wat vaster geworden. De meening, dat de politieke toestand in Europa — zij het slechts voorloopig — met iets meer optimisme mag worden bekeken, heeft op de meeste productenmarkten een heilzamen invloed uitgeoefend. Voorts is het niet uitgesloten, dat de vaste houding van verschillende markten ook ten deele voortspuit uit de vrees voor inflatie, welke zoowel in Engeland als in de V. S. van Amerika op den duur zou kunnen gaan optreden, in het eerstgenoemde land tengevolge van de geweldige bedragen, die voor een volkomen improductief doel als de bewapening worden besteed, en in het in de tweede plaats genoemde land als onvermijdelijk gevolg van de nog steeds voortgaande geweldige regeeringsuitgaven en de daardoor snel stijgende staats-schuld.

In de koffiesituatie zelve hebben zich in elk geval geen opmerkelijke feiten voorgedaan, welke de „ups and downs” van de markt gedurende de laatste maanden afdoende verklaren.

De noteringen te New-York gaven voor den Julitermijn voor „Rio 7”, contract A, het volgende beeld te zien:

8 Mei	4,28	dc.	per lb.
10	„ 4,34	„	„
12	„ 4,31	„	„
15	„ 4,34	„	„
16	„ 4,30	„	„
18	„ 4,28	„	„
19	„ 4,38	„	„
20	„ 4,38	„	„
22	„ 4,33	„	„

De koffiemarkt in Nederlandsch-Indië was stil, doch prijshoudend; door exporteurs wordt weinig belangstelling getoond. De noteringen, per 100 kg, voor de afgelopen twee weken waren als volgt:

	6 Mei	13 Mei	20 Mei
Ready exportkwaliteit te Soerabaia	f 18,25	f 18,25	f 18,50
Palembang Robusta B-kwaliteit te Soerabaia	„ 12,75	„ 12,75	„ 12,50
Lampong Robusta 15% e.k. Telok Betong	„ 11,—	„ 11,20	„ 11,40

In het nummer van 12 Mei j.l. van dit weekblad werd een overzicht gegeven van den koffie-invoer in Frankrijk, waaruit het teleurstellende verloop bleek van den invoer

van Nederlandsch-Indische koffie in dat land, hoofdzakelijk tengevolge van de aan de koffiesoorten, afkomstig uit de Fransche koloniën en mandaatgebieden, verleende preferentie.

Thans moge een korte beschouwing gewijd worden aan de ontwikkeling van den import van dit product in Duitschland, en de plaats, welke de Nederlandsch-Indische koffie op deze markt inneemt.

De totale koffie-import in Duitschland nam de laatste jaren hand over hand toe: in het afgelopen jaar bedroeg deze 3.291.000 balen van 60 kg, tegen resp. 2.964.000 en 2.590.000 balen in de jaren 1937 en 1936. Procentueel bedroeg de vooruitgang in de laatste twee jaren (1937 en 1938) onderscheidenlijk 26% en 13%.

Hoewel van verschillende zijden, in het bijzonder van Braziliaanschen kant, berichten opdoken, dat Duitschland een gedeelte van deze koffie—in het bijzonder het product, dat werd geïmporteerd uit landen, waarmede Duitschland clearing-, compensatie- of ruilvereenkomsten heeft gesloten — wederom zou herexporteeren en zou verkoopen tegen prijzen, die beneden de noteringen op de wereldmarkt lagen, teneinde langs dezen weg in het bezit van deviezen te komen, vinden deze geruchten geenszins bevestiging in de ter beschikking staande statistiek; de laatste maanden zijn de berichten over belangrijke aanbiedingen van Duitse zijde op de wereldmarkt verstomd. Er mag dan ook worden aangenomen, dat practisch gesproken de bovenvermelde importen geheel voor de binnenlandsche consumptie bestemd zijn.

De hieronder volgende staat geeft een beeld van de hoeveelheden, welke door de verschillende koffie-exporteerende landen aan Duitschland zijn geleverd.

	1936	1937	1938
Brazilië	892.461	1.051.053	1.529.833
Columbia	617.051	688.930	569.681
Venezuela	208.118	270.566	315.615
Guatemala	191.123	209.811	213.177
Mexico	219.698	196.323	175.378
Salvador	130.771	148.945	135.240
Costa Rica	97.010	172.230	127.557
Nederlandsch-Indië	72.443	67.300	77.277
Nicaragua	49.150	52.018	41.865
Andere landen	112.335	107.274	105.517
Totaal	2.590.160	2.964.450	3.291.140

De belangrijkste leverancier van ruwe koffie is Brazilië, dat in 1936 30% en in 1938 niet minder dan 46% van den totalen koffie-import voor zijn rekening nam. Het accres van den invoer van 1937 op 1938, dat ongeveer 500.000 balen of 50% bedroeg, en aanzienlijk meer is dan dat van 1936 op 1937, toen de stijging nog geen 13% beliep, is ongetwijfeld voor een gedeelte het resultaat van de in November 1937 gewijzigde koffiëpolitiek van Brazilië, deels het gevolg van de tusschen Duitschland en dat land gesloten barter-overeenkomsten, krachtens welke Duitschland voornamelijk machines en werktuigen zou leveren, waartegenover Brazilië Santos-koffie ter beschikking zou stellen.

Het aandeel van Columbia, dat in belangrijkheid op dat van Brazilië volgt, beliep in 1938 slechts 17% tegen 23% in 1937.

Van de andere Amerikaansche koffiestaten, welke Duitschland tot afzetgebied hebben, wisten Venezuela, Guatemala en Costa Rica hun aandeel te behouden of te vergrooten, terwijl Mexico, Nicaragua en Salvador werden teruggedrongen.

De verschuivingen, welke in deze jaren plaats hadden zijn niet zoozeer het gevolg van veranderde marktcondities of wijzigingen in den smaak van het publiek, doch zijn feitelijk uitsluitend een barometer voor de moeilijkheden, welke van tijd tot tijd worden ondervonden, om transacties af te sluiten binnen het kader van de compensatie- en ruilvereenkomsten, die door Duitschland met al deze landen zijn gesloten, teneinde het ruilverkeer, dat door Duitschland's deviezen-moeilijkheden dreigde spaak te loopen, wederom op gang te brengen.

Wat Nederlandsch-Indië's koffie-import in Duitschland betreft, deze blijkt kwantitatief iets gestegen te zijn, doch procentueel achteruitgegaan te zijn: het aandeel bedroeg in 1938 niet meer dan 2,3% tegen 2,8% in 1936.

De Nederlandsch-Indische koffie-export is niet zooals die van de Midden- en Zuid-Amerikaansche Staten grootendeels afhankelijk van weliswaar groote, doch betrekkelijk incidenteele ruiltransacties, maar vindt plaats binnen het kader van het Nederlandsch-Duitsche clearingverdrag, hetgeen wil zeggen, dat een betalingscontingent voor dit product ter beschikking is gesteld, ter hoogte waarvan verrekening over de clearing kan plaats vinden. De hoogte van het beschikbare bedrag, dat in 1936 circa f 2 miljoen bedroeg en in 1937 kon stijgen tot f 2,5 miljoen, werd voor 1938 weer verlaagd tot ongeveer f 1,8 miljoen. Door de daling van de koffieprijzen kon de op dit gereduceerde betalingscontingent geëxporteerde hoeveelheid niettemin stijgen boven die, welke in 1937 naar Duitschland werd uitgevoerd.

Wat de vooruitzichten voor het loopende jaar betreft, dient niet verwacht te worden, dat ook bij gelijkblijvende prijzen de kans groot is, dat eenzelfde hoeveelheid als in het voorgaande jaar, n.l. circa 77.000 balen, zal kunnen worden geëxporteerd, aangezien de betalingscontingenten van het 2de, 3de en 4de kwartaal — voor het eerste kwartaal was dit nog niet het geval — waarschijnlijk beneden de voor 1938 vastgestelde bedragen zullen blijven, tengevolge van de minder gunstige ontwikkeling van de clearingsituatie.

De totale import in 1938 was, ondanks de aanzienlijke stijging, niet groot genoeg om aan de bestaande dringende vraag, welke deels het gevolg was van de inlijving van Oostenrijk en het Sudetengebied bij Duitschland, deels van de toenemende consumptie per hoofd, te voldoen.

Sedert 1933 is het koffiegebruik in Duitschland met ongeveer 50% gestegen, en het was in 1937, in welk jaar 2,6 kg per hoofd werd geconsumeerd, reeds groter dan het ooit — ook voor den wereldoorlog — is geweest.

De Deutsche overheid zag zich dan ook genoodzaakt aan het begin van dit jaar, de hoeveelheid, welke aan den individueelen consument wordt toegestaan met ongeveer 20% te korten.

Ten aanzien van de ontwikkeling van den koffie-import in de naaste toekomst valt het moeilijk aan te geven in welke richting deze zich zal bewegen. Weliswaar is, zooals uit het voorgaande blijkt, het consumptievermogen van de bevolking, mede dank zij de gestegen koopkracht, belangrijk groter dan eenige jaren geleden;

daartegenover staat echter de ongunstige positie van de Deutsche handelsbalans, die sterk passief is geworden, waardoor in toenemende mate een streven is ontstaan, alle niet strikt noodzakelijke importen verder te beperken. Gezien de van Regeeringswege op touw gezette „Verbrauchslenkung“-campagne, welke mede ten doel heeft het verbruik van het artikel koffie te drukken, is het geenszins uitgesloten dat de totale import, ondanks de annexatie van Bohemen en Moravië, nauwelijks of niet zal toenemen.

Suiker.

De prijzen op de wereldsuikermarkt daalden in verslagperiode onder invloed der bijeenkomst van den Internationalen Suikerraad. Algemeen werd verwacht, dat de Raad de geldende uitvoerquota voor het tweede conventiejaar zou verhoogen, welke verwachting volkomen is vervuld. Het heeft vrij lang geduurd, voordat de Raad tot een beslissing kon komen, doch deze beslissing ging dan ook uiteindelijk verder dan de handel reeds voorzien had. Tijdens het voortduren der beraadslagingen bleven koopers uit de markt, een vergroting van het aanbod op de vrije wereldmarkt als gevolg van de vermoedelijke beslissing van den Raad verwachtende. Verkoopers anderzijds meenden eveneens de resultaten dier beslissing te kunnen afwachten en voorloopig geen reden te hebben voor belangrijke prijsconcessies. De noteering voor actuals te Londen daalde dan ook aanvankelijk slechts weinig. Toen echter de besluiten van den Raad bekend werden, welke insloten een directe vergroting van het aanbod op de wereldmarkt met 239.000 ton in het tweede conventiejaar, alsmede waarschijnlijk een verdere vergroting van dat aanbod in datzelfde conventiejaar met nog eens 153.265 ton, reageerde de wereldmarkt onmiddellijk met een prijsdaling van beteekenis:

Hieronder volgt een overzicht van het prijsverloop gedurende verslagperiode voor:

- Actuals (Raws 96°) te Londen, in shillings per cwt. c. & f. U.K.;
- den Augustus-termijn (Raws 96°) te Londen, in shillings per cwt. c.i.f. U.K.;
- den Juli-termijn (Cuban Raws, wereldcontract) te New-York, in dollarcenten per lb. f.o.b. Cuba.

	a	b	c
8 Mei	8/4½ buyers showing no interest	7/6¾	1,46
10 "	8/3¾ " " " "	7/4½	1,41
12 "	8/3 " " " "	7/5¼	1,43½
15 "	8/3 " " " "	7/1¼	1,35
17 "	8/3 " " " "	7/1	1,35
19 "	Noteering onbekend	7/-¾	1,34
20 "	" " " "	7/2¼	1,38½
21 "	8/- buyers showing no interest	6/10½	1,31

De beslissing van den Internationalen Suikerraad draagt er het kenmerk van, dat vooral het belang eener ongestoorde voorziening der consumptie zwaar heeft gewogen. Aangenomen mag wel worden, dat vooral Groot-Britannië voor dit belang heeft gestreden, waaraan de huidige politieke omstandigheden — genoemd land breidt nog steeds zijn oorlogsvoorraden uit en wenscht deze ongetwijfeld in de naaste toekomst intact te houden — niet vreemd zijn.

De Raad besloot, de geldende quota voor het tweede conventiejaar te verhoogen met :

72.561 ton, toegekend aan Cuba	(vrijwillig tevoren afgestaan 38.000 ton)
65.956 ton, toegekend aan Rusland	(vrijwillig tevoren afgestaan 57.500 ton)
62.606 ton, toegekend aan Nederl. en koloniën	(vrijwillig tevoren afgestaan 24.000 ton)
20.707 ton, toegekend aan de Dominicaansche Republiek.	(vrijwillig tevoren afgestaan 6.000 ton)
2.170 ton, toegekend aan Haïti	(vrijwillig tevoren afgestaan 975 ton)
<hr/>	
224.000 ton	

Bovendien werden aan Australië en de Unie van Zuid-Afrika ieder 7.500 ton vermeerdering van hun (preferentiele) uitvoerquota toegekend. Van den uitvoer van deze hoeveelheden hadden de beide genoemde Dominions ter Juli-vergadering van het vorige jaar voorloopig afstand gedaan.

Voorts zal in een volgende, begin Juni a.s. te houden, vergadering van den Raad nader worden beslist of de preferentiele uitvoerquota der Britsche koloniën en Dominions voor het loopende conventiejaar verder zullen worden verhoogd met 153.265 ton. De waarschijnlijkheid is groot, dat hiertoe zal worden besloten. Immers een beslissing van deze strekking strandde in de juist beëindigde bijeenkomst slechts op formeele bezwaren betreffende de gevolgde procedure van overleg, terwijl het advies om tot het nemen van het bedoelde besluit over te gaan 76 van de 95 stemmen had verworven. De voorgeschreven 60% meerderheid van stemmen voor een zoodanig Raadsbesluit schijnt derhalve wel verzekerd.

Opmerkelijk in de beslissing van den Raad is, dat niet — zooals verwacht werd — is besloten tot het teniet doen van de z.g. „vrijwillige afstanddoeningen” (tezamen 228.375 ton plus 20.000 ton preferentiele quota van de Britsche koloniën en Dominions), doch dat de totaal noodig geachte vergrooting der exportquota werd verdeeld onder die landen, welke in staat konden worden geacht deze additioneele hoeveelheden werkelijk te leveren. Zoo kregen Nederland en koloniën (dat beteekent: Java) 62.606 ton toegewezen, tengevolge waarvan Java in het tweede conventiejaar tegenover het internationale uitvoerquotum in het tweede conventiejaar 973.500 ton + 62.606 ton of 1.036.106 ton, dat is bijna 98,68% van Java's basisquotum ad 1.050.000 ton, zal kunnen uitvoeren. Daartegenover kregen b.v. Duitschland, het voormalige Tsjecho-Slowakije en Polen geen vergrooting van hun exportquota toegekend — zij zouden daar toch geen gebruik van kunnen maken —, hoewel deze landen vroeger achtereenvolgens 30.800 ton, 22.500 ton en 21.000 ton vrijwillig hadden afgestaan. Uitdrukkelijk bepaalde de Raad trouwens, dat elk gedeelte van de teruggegeven quota, dat niet werkelijk kan worden geleverd, onmiddellijk naar rato zal worden verdeeld over de productielanden, welke wel tot levering in staat zijn. Waarschijnlijk is deze bepaling gemaakt met het oog op Rusland, dat een quotumverhooging kreeg, hoewel nog niets bekend werd van exporten tegenover het sedert Juli 1938 voor dit land geldende uitvoerquotum ad 161.000 ton.

Er mag derhalve wel mede gerekend worden, dat het aanbod op de vrije wereldmarkt in het resterende gedeelte van het tweede conventiejaar (Juni/Juli/Augustus

1939) door de besluiten van den Raad inderdaad 224.000 ton grooter zal zijn dan tot nu toe mogelijk was, terwijl anderzijds de vraag der vrije markt voorloopig met 15.000 ton en over eenigen tijd wellicht met nog 153.265 ton zal inkrimpen door de vergrooting der preferentiele quota binnen het Britsche Rijksverband. Het is niet te verwonderen, dat de wereldsuikermarkt hierop reageerde met een prijsdaling, daar zoo verregaande maatregelen, welke in belangrijke mate voorzien in het gevreesde suikertekort gedurende de laatste maanden van het tweede conventiejaar, niet werden verwacht. Hoever de prijsdaling zal gaan, zal mede ervan afhangen of de Suikerraad in de komende vergadering in Juni a.s. besluiten zal nemen met betrekking tot het volgende, het derde, conventiejaar.

Blijven zoodanige besluiten uit, dan bestaat de mogelijkheid, dat koopers in de komende maanden hun aankopen zooveel mogelijk zullen beperken, om eerst weer in het derde conventiejaar, wanneer de nieuwe Europeesche bietenoogst voor de deur staat en ook het nieuwe „Empire-Season” niet ver meer af is, op ruimen schaal in de markt te komen. Uiteraard zou zulks een prijsontwikkeling in neergaande richting bevorderen. Komt echter vast te staan, dat de Suikerraad niet zal schromen, zoo noodig, de quota voor het derde conventiejaar flink te reduceeren, dan behoeft een sterke prijsinzinking niet te worden gevreesd. In vorige overzichten werd reeds uiteengezet, dat de statistische positie van suiker daartoe geen aanleiding geeft; de vraag naar het product toont een zeer bevredigende ontwikkeling. Psychologische factoren echter hebben op de markt grooten invloed; de handel toont niet de overtuiging te bezitten, dat de Suikerraad tijdig door quota-reducties zal ingrijpen, wanneer in het derde conventiejaar een te groot aanbod zou dreigen. Krijgt zij die overtuiging, dan zal dit de marktstemming ongetwijfeld zeer gunstig beïnvloeden.

In verband met het voorgaande moge hier nog vermelding vinden, dat per 1 Maart jl. Czarnikow den zichtbaren wereldvoorraad aan suiker op 6.131.000 long tons stelde tegen 6.443.000 long tons per 1 Maart 1938. Volgens dezen statisticus zou deze voorraad in Februari 1939 zijn toegenomen met 312.000 long tons, terwijl die vermeerdering in Februari 1938 615.000 long tons zou hebben bedragen.

De suikermarkt op Java was in verslagperiode stil en dalende, zulks in sympathie met de wereldmarkt. In de tweede hand daalde de prijs voor Mei-levering (Singapore) van f 9,45 per quintaal in de eerste week van Mei tot f 8,10 per quintaal aan het einde der derde week van die maand. Juni/Aug.-levering kwam van f 9,20 op f 8 per quintaal, Sept./Dec.-levering op f 7,15 per quintaal. Dat beteekent, dat voor Juni/Aug. de tweede hand aanbod tegen Nivaslimite, terwijl voor leveringen in het derde conventiejaar de prijs in de tweede hand 85 cts. per quintaal beneden de Nivaslimite voor Singapore lag. De scherpe prijsreactie was gedeeltelijk het gevolg van herverkooporders uit Britsch-Indië van speculanten, die zich overkocht hadden op de hooge prijsbasis van eind April j.l.

Het is duidelijk, dat in deze omstandigheden de Nivas geen belangrijke hoeveelheden voor export kon plaatsen. Gezien het feit, dat reeds een zeer belangrijk gedeelte van oogst 1939 is verkocht, behoeft dit geenszins tot pessimistische beschouwingen ten aanzien van den

afzet van Java-suiker te leiden; de Nivas heeft allen tijd om te wachten met verdere exportverkoop tot in de markt weer een vastere lijn is gekomen, waarna zij eventueel hare limites aan de gewijzigde omstandigheden zal kunnen aanpassen. Ook de koopers voor het binnenlandsch verbruik namen een afwachtende houding aan. In totaal verkocht de Nivas in de periode 4-19 Mei dientengevolge slechts rond 14.900 ton, waarvan 14.100 ton voor export — daarvan nog 8.000 ton onder de steunregeling naar Nederland — en 800 ton voor locale consumptie.

Ingevolge de beslissing van den Suikerraad zal de Nivas nog eenige tienduizenden tons voor levering in het tweede conventiejaar kunnen plaatsnemen. Zij zal daarin ongetwijfeld slagen, daar — zoo het Oosten, speciaal Britsch-Indië, deze hoeveelheid niet meer opneemt — plaatsing in het Westen, waar momenteel duidelijk een schaarste aan suiker wordt gevoeld, verzekerd mag worden geacht. De prijzen bij levering naar het Westen behoeven dan nog geen verlies te laten.

Bekend werden de bestemmingen van de uit Java uitgevoerde suiker in April j.l. Deze waren:

Westen van Suez	22.334 ton	(27 %)
Afrika, O. van Suez	147 „	(0,2%)
Arabië, Palestina, Aden en Irak	4.947 „	(10 %)
Iran	3.300 „	
Ceylon	3.144 „	(34,4%)
Britsch-Indië	15.860 „	
Burma	51 „	(17 %)
Siam	1.609 „	
Singapore en Penang	7.809 „	(11,4%)
Hongkong	12.477 „	
China	1.673 „	(100 %)
Japan	46 „	
Oceanië	9.381 „	
Totaal	82.778 ton	

Tegenover dezen uitvoer ad 82.778 ton in April j.l. stond in April 1938 een uitvoer van slechts 64.264 ton. De uitvoer in 8 maanden van het tweede conventiejaar (Sept. 1938/April 1939) heeft bedragen 702.591 ton tegen 603.254 ton in de overeenkomstige periode van het eerste conventiejaar. Een zeer ten voordeele van het financieele resultaat der Java-suikerindustrie strekkende omstandigheid is hierbij nog, dat in het tweede conventiejaar de uitvoer naar Java's natuurlijk afzetgebied, het Midden-Oosten en het Verre Oosten, is toegenomen. Ter vergelijking kunnen de volgende cijfers dienen:

Uitvoer van Java-suiker naar:

	Sept.'37/Apr.'38	Sept.'38/Apr.'39
Ceylon	48.037 ton	45.283 ton
Britsch-Indië en Burma	26.429 „	95.287 „
Siam	14.132 „	12.666 „
Indo-China	1.243 „	1.570 „
Singapore en Penang	55.442 „	52.559 „
Andere bestemmingen in het Midden-Oosten	54 „	10 „
China	6.347 „	20.109 „
Japansche bestemmingen	69.129 „	1.395 „
Hongkong	39.321 „	86.784 „
Totaal	260.134 ton	315.663 ton

Uit bovenstaande cijfers blijkt wel, dat het in het bijzonder de vermeerdering van den export naar Britsch-Indië, Hongkong en China is geweest, welke de sterke vermindering van den afzet naar Japansche bestemmingen niet alleen heeft gecompenseerd, doch zelfs verre heeft overtroffen.

Eveneens moge vermeld worden de uitvoer in het tweede conventiejaar naar Iran, waarheen in het eerste conventiejaar niets werd afgescheept, in de periode Sept. '38/April '39 echter een hoeveelheid ad 13.759 ton.

Volgens de cijfers van den Accijnsdienst is in Maart j.l. een hoeveelheid van 23.037 ton suiker in binnenlandsche consumptie gekomen tegen 25.432 ton in Maart 1938. In het eerste kwartaal van 1939 is totaal in het binnenlandsch verbruik opgenomen een hoeveelheid ad 69.225 ton tegen 70.202 ton in het eerste kwartaal van 1938 en 88.689 ton in het laatste kwartaal van het vorige jaar (in laatstgenoemd kwartaal viel echter de Poesa).

De suikervoorraad op Java bedroeg per 1 April j.l. omstreeks 228.000 ton tegen 309.000 ton een jaar tevoren. De voorraad is in Maart j.l. verminderd met ongeveer 128.000 ton, terwijl zij in Maart 1938 slechts met 119.000 ton afnam.

De Java-campagne is dit jaar vroeg; op 20 Mei j.l. maalden reeds 32 fabrieken. De berichten omtrent het te velde staande gewas waren gunstig, het droge weer kwam de rijping zeer ten goede. De geelplekkenziekte nam sterk af.

Thee.

Na een lichte reactie in de eerste week van deze verslagperiode trokken de prijzen in het tijdvak van 15 tot 18 Mei weer iets aan.

Sumatra-theeën konden het in het begin van deze maand behaalde voordeel niet handhaven en zakten in tot ongeveer het niveau van eind April.

Doorsnee-veilingsopbrengsten te Londen (in d. per lb.).

Land van herkomst	20 April	27 April	4 Mei	11 Mei	18 Mei
Noord-Britsch-Indië	12,87	13,11	13,09	13,07	13,18
Zuid-Britsch-Indië	14,89	15,06	15,08	14,95	15,15
Ceylon	16,46	16,29	16,09	15,83	15,89
Java	15,38	15,43	13,10	14,46	14,90
Sumatra	11,51	11,05	12,50	11,52	11,02

Groote inkleringen in Engeland gedurende de maand April hebben de voorraden daar te lande belangrijk doen dalen en wel met 22 miljoen lb. tot 183 miljoen lb. per ultimo van die maand.

Deze stock-hoogte is nog 15 miljoen lb. groter dan een jaar tevoren, terwijl bovendien aangenomen mag worden, dat ook de onzichtbare voorraden bij handelaren en consumenten aanmerkelijk groter zijn tengevolge van de hernieuwde toespitsing der internationale verhoudingen.

Desondanks is de statistische positie van het product niet ongunstig te achten, temeer als men let op de snelle daling van de voorraden sedert ultimo Januari 1939 (met 27,7% tegen 25,9% in hetzelfde tijdvak van het vorige jaar). Bij een jaarverbruik van ruim 880 miljoen lb., tot welke hoogte de consumptie in het restrictiejaar 1938/'39 is gestegen, vertegenwoordigen de voorraden ruim 2,5 maanden verbruik, hetgeen blijkbaar door de theemarkt onder de huidige omstandigheden niet als abnormaal hoog wordt beschouwd.

Aanteekeningen.

NEDERLANDSCH-INDIË.

Groothandelsprijzen exportproducten.

Indexcijfers, gewogen met uitvoerhoeveelheden in 1935
(1929=100).

(Voorloopige cijfers)

Sept. 1936	39,7	6 Mrt.	— 11 Mrt. 1939	46,9
Dec. "	56,6	13 "	— 18 " "	46,5
Mrt. 1937	63,5	20 "	— 25 " "	45,9
Sept. "	52,6	27 "	— 1 " "	46,2
Dec. "	44,8	3 Apr.	— 8 April "	46,1
Mrt. 1938	40,7	10 "	— 5 " "	46,0
Juni "	40,2	17 "	— 12 " "	46,5
Sept. "	44,5	24 "	— 29 " "	47,0
Dec. "	45,1	1 Mei	— 6 Mei "	47,5
Mrt. 1939	46,3	8 "	— 13 " "	47,9
April "	46,5	15 "	— 20 " "	47,6

(Centraal Kantoor voor de Statistiek).

Beweging der motorverkeersmiddelen te land gedurende Maart 1939.

	Personenauto's		Autobussen		Vrachtauto's	
	1/3-'39	31/3-'39	1/3-'39	31/3-'39	1/3-'39	31/3-'39
Java & Ma- doera	37.761	37.876	1.788	1.819	6.858	6.866
Buiten- gewesten	14.327	14.418	7.392	7.377	6.096	6.113
Totaal Ned.-Indië .	52.088	52.294	9.180	9.196	12.954	12.979

BELGIË.

Paraffine-olie.

Bij douanecirculaire van 22 April wordt er de aandacht op gevestigd, dat paraffine-olie, vaseline-olie, pharmaceutische olie of medicinale olie belast moeten worden volgens tariefpost 195-d-2 (zware minerale oliën : smeeroliën : frs 20 per 100 kg netto) en niet meer volgens post 196 (paraffine) vrij van invoerrechten ingeklaard mogen worden.

(Med.E.V. 706/39).

BRITSCHE-MALAYA.

Textielcontingenteering.

In de Straits Settlements Government Gazette van 17 Maart jl. zijn de textielcontingenten voor de volgende contingenteeringsperioden gepubliceerd.

Landen van oorsprong.

Hoeveelheid	China yards	Italië yards	Japan yards	Nederland yards	Ned.-Indië yards
Ongebl. en gebl. kat.	1.200.076	234.039	6.035.646	3.684.375	85.266
Geverfd katoen.	15.217.613	1.191.000	22.485.276	614.692	156.258
Bedr. katoen.	354.276	539.959	12.874.688 ¹⁾ 262.748 ²⁾	48.009	178.762
Bontgeweven katoen.	2.202	2.381.967	91.586	258	111
Kat. sarongs.	438	14.925	113.580	477.476	4.511.727
Kunstz. stukgoederen, andere dan sarongs.	1.507.996	1.008.200	10.028.182	12.177	18.792
Kunstz. sarongs.	3.237	1.723	110.028	1.741	2.361
Totaal	18.285.838	5.371.813	52.002.634	4.838.728	4.953.277

1) Bedrukt katoen andere dan sarongs.

2) Bedrukte imitatie gebatikte sarongs.

In afwijking van de tot nu toe bestaande gewoonte, zijn thans de contingenten vastgesteld voor 1½ jaar, dus voor de periode 1 Juli 1939—31 December 1940. Aan de z.g. „Scheduled countries” zijn de contingenten voor genoemde periode toegewezen, zooals vermeld in de tabel onder aan deze pagina.

Aan ieder der daarin niet genoemde landen is een totaal contingent toegewezen van 4.379.182 yards.

Wellicht ten overvloede zij nog vermeld, dat onder de contingenteering vallen stukgoederen, die 50% of meer katoen en/of kunstzijde bevatten.

Gedurende de periode 1 Juli 1939—31 Maart 1940 mag hoogstens 60% der totale contingenten worden ingevoerd.

De licentiekosten blijven gehandhaafd op 1/10 cent per yard met een minimum van \$ 1.— per licentie, te voldoen bij de aanvraag.

(Med.E.V. 706/39).

ESTLAND.

Handelsverkeer in het 1e kwartaal 1939.

Verdeeld over de voornaamste warengroepen, geven de in- en uitvoer van Estland, in het eerste kwartaal van 1939, vergeleken met de overeenkomstige periode van 1938, het volgende beeld (in miljoenen kronen) :

	Invoer		Uitvoer	
	1939	1938	1939	1938
Levende dieren.	—	—	3,0	1,8
Levens- en genotmiddelen.	1,8	2,8	7,4	6,1
Grondstoffen en halfabrikaten	7,0	7,0	9,8	7,3
Afgewerkte fabrikaten.	14,8	15,5	5,1	4,9
Goud en zilver.	0,3	0,1	—	—
Totaal.	23,9	25,4	25,3	20,1

De gunstige ontwikkeling van den buitenlandschen handel komt in de eerste plaats op rekening van den vermeerderden uitvoer, welke in vergelijking met dezelfde periode van 1938 niet minder dan 25,2% bedraagt, doch is ook een gevolg van den verminderden invoer, welke met 6,1% daalde.

De handelsbalans met een aantal der voornaamste landen, luidde als volgt (in duizend kronen):

	1e kwartaal 1939		1e kwartaal 1938	
	Invoer	Uitvoer	Invoer	Uitvoer
Duitsland.....	7.570	7.774	7.877	4.780
Engeland.....	4.805	8.733	4.017	7.630
V. S. van Amerika....	1.908	584	1.597	460
Zweden.....	1.162	1.411	1.888	879
Frankrijk.....	868	826	687	1.251
Finland.....	849	1.344	1.068	1.004
Nederland.....	763	444	1.123	270
Sovjet-Rusland.....	535	1.559	770	1.010

(Med. E.V. 707/39).

ITALIË.

Productiebelasting op zaadoliën.

Ingevolge een decreet van 2 Mei jl. is de productiebelasting op oliën, bereid uit zaden, die bij decreet van 23 Augustus 1936 gebracht was van 120 op 70 lire per 100 kg, ingaande 6 Mei jl. wederom verhoogd tot 120 lire per 100 kg.

Deze belasting wordt eveneens op het ingevoerde product geheven.

Op grond van het onderhavige decreet zullen de voorraden oliën, die zich op den dag van het in werking treden van het decreet in de douane-entrepôts bevinden, alsnog aan een extra belasting van 50 lire per 100 kg worden onderworpen.

(Med.E.V. 704/39).

JAPAN.

Copra en klapperolie.

Blijkens berichten in de Japansche pers, kan de instelling van een distributiesysteem worden verwacht voor copra en klapperolie, dat zoowel den import als de distributie ervan zou regelen.

Het Ministerie van Handel en Nijverheid zou een definitieve regeling bespoedigen.

(Med.E.V. 705/39).

Verhooging suikeraccijns.

In de Japansche Staatscourant van 31 Maart jl. is een verhoging van den suikeraccijns afgekondigd.

(Med.E.V. 706/39).

LITAUEN.

Tariefwijziging.

Op 29 April jl. zijn eenige wijzigingen in het Litauische douanetarief aangebracht. Hiervan mogen de volgende vermeld worden (de oude rechten tusschen haakjes).

Par. 2—1	rijst, niet gepeld.....	per kg lit.	0,70 (0,60)
" 2—2	rijst, gepeld, gepolijst.....	" " "	1,25 (1,—)
" 22—1	poedersuiker.....	" " "	0,60 (0,70)
" 54	onbewerkte huiden, gezouten, gedroogd, gekalkt:		
	1. geite- en schapevellen:		
	a) nat gezouten.....	" " "	1,— (0,20)
	b) andere.....	" " "	2,— (0,40)
	2. visch-, krokodil- en reptielhuiden.....	" " "	4,50 (0,20 en 0,40)
	3. runderhuiden, kameel-, paarden-, ezels- en varkenshuiden:		
	a) nat gezouten.....	" " "	0,20 (0,20)
	b) andere.....	" " "	0,40 (0,40)
	4. andere huiden:		
	a) nat gezouten.....	" " "	0,50 (0,20)
	b) andere.....	" " "	1,— (0,40)
" 55	bewerkte huiden:		
	1. zoollleder en drijfriemen- leder.....	" " "	3,— (3,—)
	2. groote huiden, bv. runderhuiden e.d.....	" " "	3,50 (3,50)
	3. kleine huiden, bv. kalfs- huiden.....	" " "	4,50 (4,50)
	4. schape- en geitevellen.....	" " "	8,— (3 & 8)
	5. hakleder, verguld, verzilverd.....	" " "	8,— (7,50)
	6. zeemleder.....	" " "	8,— (8,—)
	7. perkament.....	" " "	3,50 (3,50)
	b) varkensleder.....	" " "	8,— (3,50)
	c) visch-, krokodil- en reptielleder.....	" " "	8,— (4,50)
	d) andere.....	" " "	8,— (—)
	8. stukjes afgesneden leder en resten.....	" " "	2,— (—)
	9. kunstleder van resten.....	" " "	3,50 (—)
" 179—5	ramie en manilla-hennep.....	" " "	1,50 (1,—)
" 192—3	stoffen van linnen, hennep en ramie voor tafelkleeden, servetten en handdoeken; wit linnen.....	" " "	12,— (10,—)
" 203-3b	tapijten van vezelstoffen, andere dan cocos.....	" " "	6,— (4,—)

(Med.E.V. 705/39).

N.V. SOERABAIA VEEM

TVDZVH

CHINEESCHE VOORSTRAAT 46 — 48 SOERABAIA

BEDRIJFSDEELLEN

VEEMBEDIJF

- Eigen diepzeekade etablissement voor het volledig behandelen van schepen.
- Opslaggelegenheden voor alle koopmansgoederen.
Oppervlakte Pakhuizen 23000 M².
" Opslagterreinen 12000 M².
- Hydraulische persinstallatie voor het persen van Kapok enz.
- Beëdigde wegers, meters en tellers.

STUWADOORS- BEDIJF

- Lossen en laden van schepen.
- Schoonmaken van tanks.
- Schilderen van schepen.

PRAUWBEDIJF

- 28 vaartuigen laadvermogen totaal 4700 M³.
- Scheepswerf en reparatie-inrichting.

EXPEDITIE- & VRACHTAUTOBEDIJF

- 10 moderne vrachtauto's, Verhuurwagens enz.
- Speciale afdeling voor de Douanebehandeling en verzending van goederen.
- Speciale afdeling voor het emballeeren van huisraad, passagiersgoederen, enz.
- Termineren vrije opslag voor inhoedels, enz.

NOORWEGEN.

Buitenlandsche handel in het eerste kwartaal 1939.

De handelsbalans van Noorwegen vertoonde over het eerste kwartaal 1939 in vergelijking met de overeenkomstige maanden van 1937 en 1938 het volgende beeld (in mill. kronen):

	Jan./Maart 1937	Jan./Maart 1938	Jan./Maart 1939
Invoer.....	291,7	301,2	301,7
Uitvoer.....	191,9	207,2	195,7
Invoersaldo.....	99,8	94,0	106,0

De uitvoer naar Nederland in het eerste kwartaal 1939 bestond o.m. uit (in tonnen):

Versche en gezouten haring.....	1.773
Haring- en vischmeel.....	1.075
Medicinale traan.....	1.235 hl
Andere traan.....	4.841 hl
Hout.....	880 m ³
Houtpulp.....	1.835
Cellulose.....	4.517
Couranten-, pak- e.a. druk- en schrijfpapier.....	2.069

(Med. E.V. 707/39).

ROEMENIË.

Handelsmuseum.

Van Roemeense zijde bereikte den Economischen Voorlichtingsdienst te 's-Gravenhage een bericht, dat eerlang te Boekarest een handelsmuseum zal worden geopend. Daarin zullen o.m. permanent producten kunnen worden tentoongesteld, afkomstig uit en vervaardigd in Nederland en de Nederlandsche overzeesche gewesten. Belanghebbenden wordt verzocht voor nadere inlichtingen zich ten spoedigste in verbinding te stellen met den Economischen Voorlichtingsdienst, Rijnstraat 24, 's-Gravenhage.

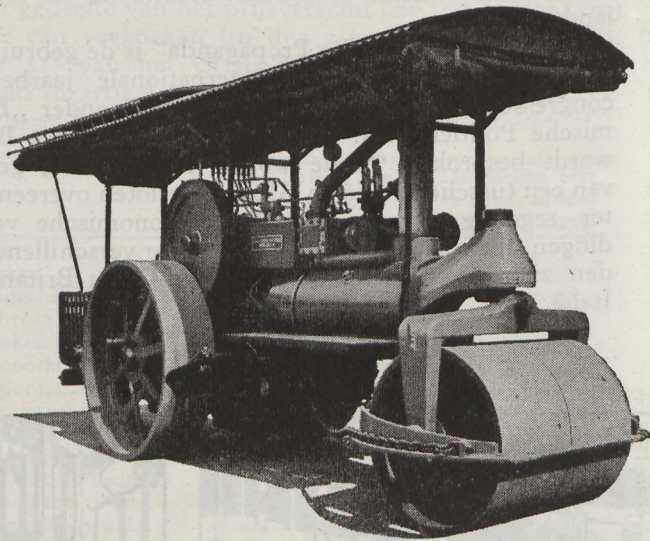
(Med. E.V. 704/39).

SIAM.

Invoer van thee gedurende het 1e kwartaal 1939.

Bladthee.

Landen van herkomst	Hoeveelheid in kilogram	Waarde in baht
Singapore.....	1.664	1.665
Hongkong.....	29.532	29.298
China.....	5.207	5.043
Japan.....	2.515	1.510
Ceylon.....	1.881	6.200
Br.-Indië.....	8	8
Engeland.....	4	17
Formosa.....	16.335	15.934
Totaal.....	57.146	59.675

WIJ LEVEREN DE JUISTE WALSEN

De N. V. De Nederlandsch-Indische Industrie te Soerabaia levert een in Indië gebouwde wegwals voor Indische wegen en Indische omstandigheden.

Stoomwalsen door de „Industrie” afgeleverd worden overal gevraagd.

Goede Indische wegen worden aangelegd met goed materiaal en met de beste stoomwalsen van de N. V. De Ned. Ind. Industrie, Soerabaia.

Wij zijn specialisten op het gebied van wegwalsen!

N. V. DE NED.-INDISCHE INDUSTRIE SOERABAIA

Stofthee.

Landen van herkomst	Hoeveelheid in kilogram	Waarde in baht
Singapore.....	7.908	6.312
Ned.-Indië.....	23.357	24.769
Ceylon.....	6.626	9.805
Japan.....	472	132
Br.-Indië.....	164	300
Formosa.....	600	600
Totaal.....	39.127	41.918

(20729/39). (Mededeeling van het Gezantschap der Nederlanden te Bangkok).

ZUID-SLAVIË.

Handelsbalans in het 1e kwartaal 1939.

Met verwijzing naar Economisch Weekblad No. 20 van 19 Mei j.l. pag. 829 kan nog het volgende worden medegedeeld.

Onder de landen waarheen Zuid-Slavië in het eerste kwartaal 1939 exporteerde, nam Duitschland de eerste

plaats in met 310,4 mill. dinar. Het vroegere Tsjecho-Slowakije nam voor 115,1 mill. dinar af. Op de tweede plaats kwam België met 11,12%, als derde het voormalige Tsjecho-Slowakije met 10,7%, als vierde Italië met 9,93%, als vijfde Groot-Britannië met 8,20%, als zesde Hongarije met 5,69%. De V.S. van Amerika, Zwitserland, Nederland, Frankrijk, Roemenië, Zweden en Argentinië hadden van 4,73% tot 1,35% deel aan den uitvoer. De uitvoer naar Nederland beliep 6.868 ton ter waarde van 14.594.000 dinar.

Onder de leveranciers van Zuid-Slavië neemt ook Duitschland weder de eerste plaats in met 516,6 mill. dinar of 41,1% van de waarde van den totalen Zuid-slavischen invoer. Het voormalige Tsjecho-Slowakije komt op de 3e plaats met 90,85 mill. dinar of 7,23%. Italië komt als 2e met 154,23 mill. dinar (12,27%), Engeland als 4e met 86,05 mill. dinar (6,85%), vervolgens de V.S. van Amerika met 78,09 mill. dinar (6,22%), Hongarije met 37,38 mill. dinar (2,98%). Vervolgens komen Frankrijk, Polen, Britsch-Indië, Argentinië, Roemenië, Zwitserland, Uruguay, België, Brazilië met 2,74 tot 1,14%.

De invoer uit Nederland beliep 1,075 ton ter waarde van 6.071.000 dinar.

(Med. E.V. 707/39).

Boeken en Tijdschriften.

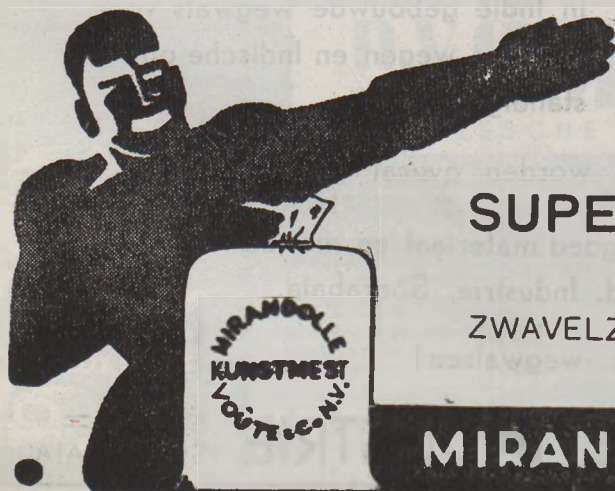
Economische Voorlichting No. 19, 1939.

Van *Economische Voorlichting*, het weekblad van de gelijknamige afdeling der Directie van Handel en Nijverheid van het Ministerie van Economische Zaken te 's-Gravenhage, werd No. 19 van dit jaar ontvangen, gedateerd 12 Mei 1939.

Daarin wordt o.m. een artikel aangetroffen over de economische aspecten in Canada. Na een bijdrage over den Nederlandschen uitvoer naar de Unie van Zuid-Afrika, geeft de rubriek „Handel en Nijverheid” mededeelingen over verschillende landen, waaronder Britsch-

Indië, Griekenland, Hongarije, Roemenië en Zwitserland.

Onder „Economische Propaganda” is de gebruikelijke kalender opgenomen van internationale jaarbeurzen, congressen en tentoonstellingen, terwijl onder „Economische Politiek” o.a. het betalingsverkeer met Brazilië wordt besproken. Mede wordt hier melding gemaakt van een tusschen Italië en Albanië gesloten overeenkomst ter regeling van de onderlinge economische verhoudingen, terwijl ook hier berichten over verschillende landen zijn opgenomen, o.a. Frankrijk, Groot-Britannië en Italië.

SUPERSTIKFOS N. P. K.-MEST
in alle gewenschte verhoudingen

ZWAVELZURE AMMONIAK, DUBBELSUPERFOSFAAT,
KALI, GUANO'S, en BOENKILS

MIRANDOLLE, VOÛTE & Co N.V.

Diverse Berichten.

Mededeeling.

Belanghebbenden hier te lande wordt in overweging gegeven, alvorens zich met verzoeken om inlichtingen tot Nederlandsche diplomatieke en consulaire ambtenaren in het buitenland te wenden, zich in verbinding te stellen met het Hoofd van het Bureau voor Buitenlandsche Handelsvoorlichting en Propaganda van het Kantoor voor den Handel te Batavia-C., aangezien in vele gevallen door genoemd bureau over de gewenschte gegevens wordt beschikt, waardoor niet onbelangrijke tijdsbesparing kan worden verkregen.

Indien blijkt, dat de verzochte gegevens hier te lande niet beschikbaar zijn, verleent het bureau gaarne zijne bemiddeling tot het verkrijgen daarvan bij de betrokken instanties in het buitenland.

Het verdient voorts aanbeveling, aanvragen tot vestiging van handelsrelaties in het buitenland vergezeld te doen gaan van volledige bijzonderheden betreffende de artikelen waarop de aanvraag betrekking heeft, alsmede van bank- en/of andere referenties nopens den aanvrager.

Prijverschillen bij invoer van tot veevoeder verwerkte oliehoudende zaden, pitten en noten.

De Nederlandsche Meelcentrale maakt bekend:

Het gedeelte van het prijsverschil per 100 kg voor den invoer van veekoeken (in den zin van artikel 1, lid 1, onder 11° van het Crisis-Akkerbouwbesluit 1934) als bedoeld in artikel 8, b, onder 2°, van de Crisis-Akkerbouwbeschikking 1934 I is als volgt vastgesteld:

	Inklaring van 15 Mei af t/m 31 Aug. 1939:	Inklaring van 1 Sept. af t/m 31 Dec. 1939:
Voor:		
lijnkoeken.....	f -75	f -75
lijnzaadschilfers.....	„ -90	„ -90
sojaschroot.....	„ -60	„ -60
sojakoeken.....	„ -40	„ -40
grondnootkoeken.....	„ 1,20	„ 1,20
grondnootschroot.....	„ 1,—	„ 1,—
grondnootschilfers.....	„ 1,35	„ 1,25
grondnootmeel.....	„ 1,35	„ 1,25
cocoskoeken.....	„ 1,50	„ 1,50
Ned. Oost-Indische cocoskoeken.....	„ 1,30	„ 1,30
maisveekoeken e.d.....	„ -80	„ -80
sesamkoeken.....	„ -25	„ -45
palmpitkoeken.....	„ 1,10	„ 1,10
babassukoeken.....	„ 1,10	„ 1,10
alle andere niet ge- noemde soorten vee- koeken (al dan niet verwerkt met bijpro- ducten en/of afvallen)	„ -10	„ -10

Voor de goede orde wordt opgemerkt, dat in deze bedragen niet is begrepen het in artikel 8, b, onder 1°, van voornoemde beschikking bedoelde gedeelte van het prijsverschil.

Indien men zijn import op verderen termijn nu reeds wenscht vast te leggen tot bovengenoemde prijsver-

schillen, gelieve men zich daarover met de Stichting Nederlandsche Meelcentrale te 's-Gravenhage in verbinding te stellen.

's-Gravenhage, 13 Mei 1939.

No. 217.

Oppositie tegen de verleenning van aangevraagde octrooien op uitvindingen.

Het Kantoor voor den Industrieelen Eigendom te Batavia-Centrum maakt hierbij bekend, dat volgens mededeeling van den Octrooiraad te 's-Gravenhage op den 15den Mei 1939 o.m. zijn openbaar gemaakt de hieronder volgende octrooi-aanvragen.

No. 76046 Ned. kl. 23b 4a 2. Werkwijze ter bereiding van klopvaste gasoline. Standard Oil Development Company, te Linden, N. J., V.S. van Amerika.

No. 76616 Ned. kl. 23b 5c. Pyrolytische kraakwerk- wijze in aanwezigheid van klei. Standard Oil Development Company, te Linden, N. J., V.S. van Amerika.

No. 80256 Ned. kl. 5a 15. Werkwijze voor het boren naar olie en gas en het bereiden van een dikspoeling daarvoor. Clifford Pinckney Bowie, te Berkeley, Californië, V.S. van Amerika.

No. 81453 Ned. kl. 23b 7a. Werkwijze en inrichting voor het verwijderen van vreemde bestanddeelen uit vloeibare koolwaterstoffen. N.V. De Bataafsche Petroleum Maatschappij, te 's-Gravenhage.

No. 81887 Ned. kl. 23b 5a. Oven voor het verhitten van vloeibare stoffen. Universal Oil Products Company, te Chicago.

No. 82068 Ned. kl. 23b 7g. Werkwijze voor het ontzwavelen van koolwaterstoffen. N.V. De Bataafsche Petroleum Maatschappij, te 's-Gravenhage.

No. 82766 Ned. kl. 23b 4a 2. Werkwijze voor het alkyleeren van alkanen door alkeenen. Universal Oil Products Company, te Chicago.

No. 83177 Ned. kl. 23b 6. Werkwijze en inrichting voor het gefractionneerd destilleeren van vloeistofmengsels, in het bijzonder van aardolie. Ir. Antoine Johan Brugma, te 's-Gravenhage.

No. 85306 Ned. kl. 85d 4. Inrichting voor het afleveren van een vooraf bepaalde hoeveelheid water uit een onder bedrijfsdruk staand leidingsstelsel of reservoir. Ir. Simon Snuyf, te Soerabaia.

No. 85581 Ned. kl. 45f 21a. Plaatmal met een aantal uitsteeksels voor het meten van de helling en van de diepte van insnijdingen bij het tappen van latex uit boomen. Dunlop Plantations Limited, te Londen.

No. 86357 Ned. kl. 23b 7e. Werkwijze voor het raffineeren van koolwaterstofoliën. Edeleanu Gesellschaft m.b.H., te Berlijn—Schöneberg.

No. 86384 Ned. kl. 23b 7e. Behandelen van laagkokende koolwaterstoffen. Edeleanu Gesellschaft m.b.H., te Berlijn—Schöneberg.

Afschrift der beschrijving van bovengenoemde octrooi-aanvragen zijn bij het Kantoor voor den Industrieelen Eigendom te Batavia-Centrum verkrijgbaar tegen den prijs van f 0,50 per exemplaar.

Dit Kantoor brengt nog onder de aandacht van belanghebbenden, dat aan den Octrooiraad te 's-Gravenhage te richten bezwaarschriften tegen de verleening van octrooi, en verzoekschriften tot het verkrijgen van een recht als voorgebruiker of tot vermelding van een naam van den uitvinder in het octrooi, bij het Kantoor kunnen worden ingediend, onder aanteekening, dat tegen de verleende octrooien niet anders kan worden opgekomen, dan door een vordering tot nietigverklaring of opeisning bij de gewone rechters in Nederland.

Stand der clearing met Duitschland.

Volgens mededeeling van den Agent in Ned.-Indië van het Nederlandsch Clearinginstituut was de stand der clearing met Duitschland op 15 Mei 1939 als volgt:

Stortingen in Nederland:	f 106.902m/
Waarvan bestemd voor achterstallige vorderingen, rentedienst en vrije rekening Reichsbank.....	f 12.460m/
Bestemd voor nieuwe vorderingen.....	f 94.443m/
Stortingen in Duitschland:	f 137.385m/
Uitbetalingen in Nederland op nieuwe vorderingen....	f 93.021m/
Achterstand.....	f 42.900m/

Handelsbetrekkingen.

No. 22. Zweden. Nederlander te Stockholm, met grondige kennis der Zweedsche taal, ziet zich gaarne aangesteld als vertegenwoordiger van exportfirma's hier te lande.

No. 3919359.

Nieuwe maatschappijen.

Javasche Courant van 19/5—1939 No. 40.

Bijvoegsel No. 68. Naamlooze Vennootschap: „Cheribonsche Gloeilampenfabriek”, gevestigd te Cheribon. Kapitaal f 25.000.—, verdeeld in 25 aandelen van f 1.000.—.

Bijvoegsel No. 69. Naamlooze Vennootschap: „Rubberfabriek Waroe N.V.”, gevestigd te Waroe. Kapitaal f 300.000.—, verdeeld in 300 aandelen van f 1.000.—.

Bijvoegsel No. 70. Naamlooze Vennootschap: „N.V. Handel Maatschappij Impolex N.V.”, gevestigd te Batavia. Kapitaal f 10.000.—, verdeeld in 100 aandelen van f 100.—.

Marktberichten.

(BATAVIA EN SOERABAIA).

*Verslag over de periode 15 t/m 20 Mei 1939.
Prijsen per 100 kg, tenzij anders vermeld.*

SUIKER.

Soerabaia.

De Nivas verkocht 8.000 tons Browns naar Nederland, 5.000 tons Browns aan Hongkong-raffinadeurs en 300 tons consumptiesuikers.

De markt was in verslagperiode stiller, als gevolg van eenige herverkooporders uit Br.-Indië, welke de markt drukten. De noteeringen voor Mei-levering daalden van

f 8,35 tot f 8,10, voor Juli/Aug.-levering van f 8,15 tot f 7,90 en voor Sept./Dec.-levering van f 7,25 tot f 7,10, Singapore-basis.

Tegen het einde van verslagperiode werd de markt vaster, doordat de Suikerraad nog niet tot een beslissing is gekomen. Gedaan werden Mei-levering tot f 8,10, Juni/Aug.-levering tot f 8.— en Sept./Dec.-levering tot f 7,15, met blijvende vraag, doch weinig aanbod. Negen fabrieken zijn gedurende verslagperiode de campagne begonnen, zoodat thans in totaal 32 fabrieken malen.

De Londen- en fob-Cuba-noteeringen waren resp. op 12/5 en 19/5 als volgt:

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK, N.V.

GEVESTIGD TE AMSTERDAM

KANTOREN IN: NEDERLAND — NEDERLANDSCH-INDIË — CHINA — JAPAN —
PHILIPPIJNEN — STRAITS SETTLEMENTS — BRITSCHE INDIE

ALLE BANKZAKEN

*Eén vinger
slechts....*

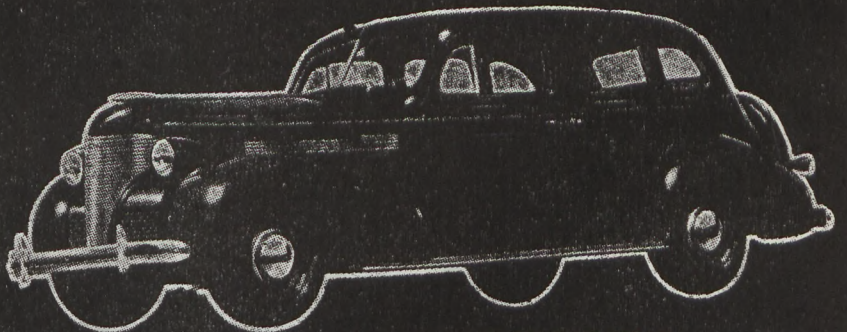

is reeds voldoende om de Chevrolet-Vacuum-Servo gangwissel in werking te stellen: Een verborgen mechanisme levert voor 80% de voor het overschakelen benodigde kracht. Een exclusief Chevrolet kenmerk in zijn prijsklasse.

's Werelds Favoriet

CHEVROLET GEEFT VEEL, VRAAGT WEINIG:

Onafhankelijke voorveering op de De Luxe en De Luxe Special series • Chevrolet zescilinder kopkleppen motor • Geheel stalen Fisher carrosserie • Stuurgangwissel op de Luxe Special serie • Fisher tochtvrije ventilatie • Geperfectioneerde hydraulische remmen • Synchronesh versnellingsbak Diaphragma-koppeling • Veiligheidsglas rondom Handremhandle onder instrumentenbord Ongehinderd uitzicht.

MASTER DE LUXE TOURING-SEDAN

N.V. GENERAL MOTORS JAVA H. MIJ. - TANDJONG-PRIOK

Londen-noteringen (in sh. per cwt.):

Aug.	1939	7/5 ¹ / ₄	7/0 ³ / ₄
Dec.	"	6/5 ¹ / ₂	6/1 ¹ / ₂
Maart	1940	6/6	6/2
Mei	"	6/6 ¹ / ₄	6/2 ¹ / ₂

Actual: Raws 8/3 sellers, buyers showing no interest.

Broken Oranje Pecco	{	fijnste	f 0,44	— f 0,47 ¹ / ₂
		fijne	„ 0,38	— „ 0,42 ¹ / ₂
		} gew.	„ 0,35 ¹ / ₂	— „ 0,36 ¹ / ₂
			„ 0,35	— „ 0,36 ¹ / ₂
Broken Pecco		„ 0,34	— „ 0,35	
Broken Tea		„ 0,34 ¹ / ₂	— „ 0,35	
Fannings		„ 0,33 ¹ / ₂	— „ 0,34 ¹ / ₂	
Stof & Small Fannings				

Fob. Cuba-noteringen (in dc. per lb.):

Juli	1939	1,43 ¹ / ₂	1,34
Sept.	"	1,23 ¹ / ₂	1,19
Dec.	"	1,22	1,17
Maart	1940	1,20 ¹ / ₂	1,15
Mei	"	1,21	1,15 ¹ / ₂

THEE.

Batavia.

Het totaal aanbod van ready-thee bedroeg in verslagperiode 9.400 kisten tegen 9.900 kisten in de voorafgaande week. Er was geen belangrijke verandering in de kwaliteit. De markt bleef zeer stil.

Onderstaande prijzen per 1/2 kg gelden op basis: „uitvoerrecht voor verkoopters rekening”.

		Prompt:	
		Laagste	Hoogste
Oranje Pecco	{ fijnste	f 0,48	— f 0,49
	{ fijne	„ 0,46	— „ 0,47
	{ gew.	„ 0,43 ¹ / ₂	— „ 0,45
Pecco		„ 0,41	— „ 0,42
Pecco Souchong en Souchong		„ 0,39 ¹ / ₂	— „ 0,40

RUBBER.

Batavia.

De rubbermarkt was in verslagperiode eenigszins onzeker in verband met de vergadering van het I.R.R.C. op 16 dezer. Aanvankelijk vond een lichte daling plaats voor Standard Sheets van 28¹/₄ ct. tot 27³/₄ ct. per 1/2 kg en voor Standard Crêpe van 30³/₄ ct. tot 30¹/₄ ct. per 1/2 kg, waarop een scherpe reactie volgde, toen bekend werd, dat het restrictiepercentage met 5% wordt verlaagd. De prijzen van Std. Sheets en Std. Crêpe stegen op 17 dezer resp. tot 28³/₈ en 30³/₄ cent per 1/2 kg. Het slot lag iets lager op resp. 28¹/₈ ct. en 30⁵/₈ ct. per 1/2 kg.

Licenties:

In nauwe samenhang met de rubbermarkt schommelen de prijzen van licenties in verslagperiode tussen 48¹/₂ ct. en 49 ct. per kg.

U.K. Stockcijfers:

Londen	43.477	(— 1.050 tons)
Liverpool	22.500	(— 293 tons)

een vermindering van 1.343 tons.

Zwitsersch Fabrikaat

ONGEËVENAARDE KWALITEIT TEGEN LAGE PRIJZEN

Alle maten
steeds in voorraad

Typen-Catalogus
op aanvraag

KOGELLAGERS

KUSSENBLOKKEN

BECKER & Co.

BATAVIA

SOERABAJA

Marktnoteringen:

Datum	Londen		New York		Singapore		Batavia	
	Std.Sheet per lb.	Std.Sheet per lb.	Std.Sheet per lb.	Med.Bl. per lb.	Std.Sheet per 1/2 kg	Std.Sheet per 1/2 kg	Java Crêpe	Java Crêpe
15-5-'39	d. 7 ⁷ / ₈	\$ 0,15 ¹³ / ₁₆	\$ 0,27 ¹ / ₂	\$ 0,26 ⁵ / ₈	f 0,28	f 0,30 ¹ / ₂		
16-5-'39	" 8	" 0,16	" 0,27 ¹ / ₂	" 0,26 ³ / ₈	" 0,27 ³ / ₄	" 0,30 ¹ / ₄		
17-5-'39	" 8	" 0,15 ⁷ / ₈	" 0,28	" 0,26 ³ / ₈	" 0,28 ¹ / ₈	" 0,30 ⁵ / ₈		
18-5-'39	" 8	" 0,15 ⁷ / ₈	" 0,27 ³ / ₄	" 0,26 ⁵ / ₈	" —	" —		
19-5-'39	" 8	" 0,15 ⁷ / ₈	" 0,27 ³ / ₄	" 0,26 ¹ / ₂	" 0,28	" 0,30 ¹ / ₂		
20-5-'39	" —	" 0,15 ⁷ / ₈	" 0,27 ³ / ₄	" 0,26 ¹ / ₂	" 0,28	" 0,30 ¹ / ₂		

Soerabaia.

Afdoeningen vonden op de rubbermarkt weinig plaats, daar producenten ongeveer een halve cent per 1/2 kg hooger hielden dan exporteurs boden. Standard Sheets noteerden 28⁵/₈ cent per 1/2 kg als hoogste prijs, waartegen een Japansche exporteur een partij kocht. In Standard Crêpe vond een kleine afdoening plaats tegen 31 cent per 1/2 kg. Tegen het einde van verslagperiode daalde de markt en noteerde als volgt: Standard Sheets 28 ct. vraag en 28¹/₂ ct. aanbod per 1/2 kg. Standard Crêpe 30¹/₂ ct. vraag en 31 ct. aanbod per 1/2 kg.

KOFFIE.

Batavia.

Lampong Robusta en W.I.B. Robusta-koffie. De New-York-notering voor Mei-levering steeg gedurende verslagperiode met 5 punten tot 4,28 dc. per lb., doch dit had weinig invloed op de noteringen h.t.l. Te Soerabaia werd in dichtbij-levering een kleine partij gedaan tot f 18,12¹/₂. Dichtbij- en forward-leveringen deden f 18,25 aanbod, met vraag op f 18.—. De markt noteerde als volgt:

	vraag	aanbod
Ready-levering	f 18.—	f 18,25
Aug./Oct.-levering	" 18.—	" 18,25
Oct./Dec. "	" 18.—	" 18,25

Lampong-Robusta-koffie 15%. De prijs voor Mei-levering liep op tot f 11,40 vraag. De markt werd iets vaster, daar het aanbod nog zeer gering was. Uit het binnenland kwam wat product af, doch nog te weinig om invloed te kunnen uitoefenen op den prijs. Mei/Juni-levering deed f 11,25 vraag, met aanbod tot f 11,50.

1) Openingsprijs.

Soerabaia.

Het aanbod van ready-koffie uit nieuwen oogst bleef klein, zoodat dit product goede prijzen kon bedingen. Naar gelang der kwaliteit werd gedaan tegen f 18,25 tot f 18,50.

F.a.q.-kwaliteiten uit ouden oogst werden aangeboden tot f 18,25. Aug./Oct.-levering noteerde f 18.— vraag, met aanbod tot f 18,25.

PEPER.

Batavia.

Zwarte Lampong-peper. De Londen-notering bleef in verslagperiode onveranderd op 2¹/₈ d. per lb. Telok Betong noteerde als volgt:

	vraag	aanbod
13/5-Mei/Juni-levering	f 10,25	f 10,50
15/5- " "	" 10,20	" 10,40
16/5- " "	" 10,25	" 10,40
17/5- " "	" 10,25	" 10,40
19/5- " "	" 9,90	" 10,10

De markt voor zwarte peper was wederom flauw. Dichtbij-levering deed f 10,40 aanbod, zonder vraag. Flinker hoeveelheden Aug./Oct.-, Sept./Oct.-, en Oct./Dec.-leveringen werden door exporteurs verkocht tot f 10.—. Telok kwam ook tot f 10.— in aanbod, echter zonder vraag. Tegen het einde van verslagperiode werden Mei- en Mei/Juni-levering tegen f 10.— gedaan. De markt bleef zeer flauw gestemd.

Londen-voorraad: 1.256 tons.

Witte Muntok-peper. In verslagperiode vonden geen afdoeningen plaats. Exporteurs boden regelmatig f 19,50, doch verkoopers hielden op f 20,25, tegen welken prijs Singapore een kleine partij uit de markt scheen te hebben genomen, waardoor verkoopers waarschijnlijk niet lager wilden afdoen.

Londen-voorraad: 8.075 tons.

CITRONELLA-OLIE.

Batavia.

De markt van sereh-olie te Batavia bleef flauw gestemd. Verdere prijsdaling had echter niet plaats. A-olie bleef op een prijspeil van f 0,75 per kg aanbod en f 0,74 per kg vraag. De omzetten waren gering. De meeste belangstelling scheen te bestaan voor C-olie, waarvoor koopers tot f 0,73 per kg boden. Naar verluidt wordt deze olie

BANKZAKEN

EFFECTENZAKEN

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ, N. V.

FACTORIJ BATAVIA
en hare kantoren in Nederl.-Indië, Br.-
Indië, Burma, Str. Settl., China en Japan

DELEGATIE- EN DOCUMENTAIRE CREDIETEN

gebruikt ter vermenging met A- en B-olie, welke meer citronellal en geraniol bevat dan de voorgeschreven percentages.

KAPOK.

Soerabaia.

De kapokmarkt bleef wederom onveranderd.

KAPOKPITTEN.

Soerabaia.

Japansche exporteurs waren wederom koopers tot *f* 1,70 fob, tegen welken prijs kleine afdoeningen tot stand kwamen. Oliefabrieken betaalden wederom *f* 1,40 franco fabriek.

COPRA.

Soerabaia.

Aanvankelijk werd N.I.F.M.S. gedaan tegen *f* 7.—, doch later liepen de prijzen terug tot *f* 6,50. Door gebrek aan aanbod liepen ze tegen het einde van verslagperiode op en werd er tegen *f* 6,80 tot *f* 6,85 gedaan, met gering aanbod.

GAPLEK.

Soerabaia.

Voor ouden oogst boden koopers *f* 1,22, zonder nabijkomend aanbod. Nieuwe oogst werd afgedaan tegen *f* 1,86 met verdere vraag tot *f* 1,78 en aanbod tot *f* 1,87½.

GAPLEKMEEL.

Soerabaia.

De markt was zeer stil. Aanvankelijk werd nog gedaan tegen *f* 1,78, doch later kochten exporteurs een kleine partij slechts tegen *f* 1,70, waartegen aanbod bleef bestaan. Tegen het einde van verslagperiode daalde de vraagprijs tot *f* 1,67½, met aanbod op *f* 1,70. Voor nieuwen oogst boden speculanten *f* 1,86, doch er was slechts een gering aanbod op *f* 1,92½.

TAPIOCA.

Batavia.

De markt vertoonde in verslagperiode een voortdurende stijging. In de vorige periode deed AA-meel nog *f* 6,25 aanbod, nu werd zelfs gedaan tot *f* 6,50. Doch fabrikanten hielden later op *f* 6,75 en *f* 7.—. Ook het gebakken product trok aan en werd tegen *f* 7,90 tot *f* 8.— gedaan.

De noteeringen waren :

f.f. flake	<i>f</i> 8,25
seeds A	<i>f</i> 8,25
Pearl A	<i>f</i> 8,50
fabrieksmeel	kwaliteit A <i>f</i> 6.— ; kwaliteit AA <i>f</i> 6,50
B III meel	—

MAIS.

Soerabaia.

Mei/Juni-levering noteerde onveranderd *f* 3,60 nominaal.

RIJST.

Oost-Java.

Gedurende verslagperiode werden de nieuwe rijstregelingen bekend, welke hierop neerkomen, dat sommige deelen van Nederlandsch-Indië gedurende eenige

maanden buitenlandsche rijst zullen mogen invoeren, terwijl andere deelen gesloten zullen blijven. De invoerrechten op buitenlandsche rijst en de premies voor vervoer van Java-rijst naar de Buitengewesten werden in verband daarmede eveneens opnieuw geregeld.

Voorts werd medegedeeld, dat door het Voedingsmiddelen Fonds in Oost-Java 15.000 tons gabah gekocht zullen worden.

De locale markt bepaalde zich aanvankelijk tot verkoop door pellerijen van forward-leveringen naar Midden- en West-Java.

Afgedaan werd :

OJS/I	Sept./Dec.-levering	<i>f</i> 6,66½ tot <i>f</i> 6,69	franco fabriek
Kretek 30%	Aug./Oct.-levering	<i>f</i> 6,47½	franco Soerabaia
OJS/HI	Oct./Dec.-levering	<i>f</i> 6,65	fob-Banjoewangi

Voor dichtbij-leveringen waren de noteeringen als volgt :

Banjoewangi	OJS/AA	<i>f</i> 7,88	fr. fabriek
"	OJS/H	" 6,61	"
"	OJS/HI	" 6,21	"
Djember	OJS/I	" 6,31½	"
Kretek 30%		" 6,20	fr. wg. Soerabaia
Petjakoelit		" 5,66½	"

West-Java.

In verband met de recente oprichting van het Voedingsmiddelen Fonds nam de rijsthandel in West-Java, nog een afwachtende houding aan, zoodat vrijwel niets omging.

GRONDNOTEN.

Batavia.

Cheribon gepelde, e.k. Cheribon Aug./Sept.-'39 *f* 9,50 aanbod incl. zak.

COCOSKOEKEN.

Batavia.

E.k. Tjilatjap Juni/Juli-'39 *f* 3,15 aanbod.

DAMAR.

Batavia.

Sumatra en Pontianak (asst. No. 1, 2, 3, 4, 5) :

Sumatra A/E	<i>f</i> 23,90	gedaan
Sumatra E	<i>f</i> 11,30	nominaal
Pontiak A/E	<i>f</i> 20,60	aanbod
Pontianak E	<i>f</i> 8,90	nominaal

Huiden.

Batavia.

Buffel nat : *f* 12.—
 Koe nat : *f* 21.—
 Buffel droog (1-11 kg) : I *f* 37.— ; II *f* 30.— ; III *f* 23.—
 (11-13 kg) : I *f* 48,50 ; II *f* 38.— ; III *f* 25.—
 (13 kg en hooger) : I *f* 53.— ; II *f* 46.— ; III *f* 30.—
 Koe droog : (1-7 kg) : I *f* 94,50 ; II *f* 83,75 ; III *f* 70.—
 7-9 kg) : I *f* 72,50 ; II *f* 64,50 ; III *f* 59,50
 (9 kg en hooger) : I *f* 66,50 ; II *f* 60.— ; III *f* 52.—

GEITEVELLEN.

Batavia.

Per stuk (basis : 35 kg per 100 st.) : I f 0,72 ; II f 0,42½.

SCHAPEVELLEN.

Batavia.

Per stuk (basis 50 kg per 100 st.) : I f 0,51 ; II f 0,22½.

CACAO.

Batavia.

E.k. Batavia prompt f 24,75 nominaal.

TIN.

Batavia.

± f 197,50.

Aanbestedingen.

Lelang pemborongan.

Pada hari Senen, tanggal 21 hari, boelan Augustus tahoen 1939, pada djam sepoeleoh pagi, kita Resident-Afdeelingshoofd Soerabaia, akan mengadakan di kantor kita di Soerabaia, soewatoe lelang pemborongan, jaini hal memasoekkan makanan mentah dan lain² bagai orang terpendjara didalam pendjara² negeri di iboe kota Soerabaia. sementare tahoen 1940.

Lelang pemborongan jang terseboet diatas ini akan diadakan, baik dengan sekali goes, jaitoe memborongkan hal itoe sama sekali, baik diborongkan pakai beberapa bagian (perceel), jaitoe :

- perceel jang pertama* : hal memasoekkan beras ;
hal memasoekkan djagoeng ;
Taksiran f 21.900.—
- perceel jang kedoea* : hal memasoekkan daging mentah ;
Taksiran f 2.780.—
- perceel jang ketiga* : hal memasoekkan ikan kering ;
Taksiran f 3.750.—
- perceel jang keëmpat* : hal memasoekkan telur bebek asin ;
Taksiran f 3.120.—
- perceel jang kelima* : hal memasoekkan „vivres ketjil” ;
Taksiran f 16.530.—

Adapoen akan segala perdjandjian pemborongan ini dan taksirannja dan lain-lain halnja itoe boleh diperiksa oleh segala orang jang soeka begitoe dikantor kita jang memegang pemborongan pada tiap-tiap hari — ketjoe wali hari Minggoe dan hari Raja — moelai djam 8 pagi sampai djam 12 tengah hari, maka di tempat itoe orang boleh mendapat segala keterangan jang disoekainja.

Soerat menawar haroes disampaikan dikantor kita jang memegang pemborongan ini, ta' boleh laloe dari pada djam sepoeleoh pagi pada hari waktoe pemborongan ini.

(39) Kita Resident-Afdeelingshoofd Soerabaia,
di Soerabaia.

Lelang pemborongan.

Pada hari Selasa tanggal delapan hari, boelan Augustus tahoen 1939 pada djam sepoeleoh pagi, kita Resident-Afdeelingshoofd Bantam, akan mengadakan di kantor kita di Serang, soeatoe lelang pemborongan, ja'ni hal memasoekkan makanan mentah dan lain² bagai orang terpendjara didalam pendjara negeri di iboe kota Serang. sementare tahoen 1940.

Lelang pemborongan jang terseboet diatas ini akan diadakan, baik dengan sekali goes, jaitoe memborongkan hal itoe sama sekali, baik diborongkan pakai beberapa bagian (perceel), jaitoe :

- perceel jang pertama* : hal memasoekkan beras ;
hal memasoekkan djagoeng ;
Taksiran f 1.910.—
- perceel jang kedoea* : hal memasoekkan daging mentah ;
Taksiran f 250.—
- perceel jang ketiga* : hal memasoekkan ikan kering ;
Taksiran f 350.—
- perceel jang keëmpat* : hal memasoekkan telur bebek asin ;
Taksiran f 260.—
- perceel jang kelima* : hal memasoekkan „vivres ketjil” ;
Taksiran f 1.620.—

Adapoen akan segala perdjandjian pemborongan ini dan taksirannja dan lain-lain halnja itoe boleh diperiksa oleh segala orang jang soeka begitoe dikantor kita jang memegang pemborongan padi tiap-tiap hari — ketjoe wali hari Minggoe dan hari Raja — moelai djam 8 pagi sampai djam 12 tengah hari, maka di tempat itoe orang boleh mendapat segala keterangan jang disoekainja.

Soerat menawar haroes disampaikan dikantor kita jang memegang pemborongan ini, ta' boleh laloe dari pada djam sepoeleoh pagi pada hari waktoe pemborongan ini.

(40) Kita Resident-Afdeelingshoofd Bantam
di Serang.

Lelang pemborongan.

Pada hari Saptoe tanggal 26 hari boelan Augustus tahoen 1939 pada djam sepoeleoh pagi, kita Resident-Afdeelingshoofd Pekalongan akan mengadakan di kantor kita di Pekalongan soewatoe lelang pemborongan, jaini hal memasoekkan makanan mentah dan lain² bagai orang terpendjara didalam pendjara² negeri di iboe kota Pekalongan, sementare tahoen 1940.

Lelang pemborongan jang terseboet diatas ini akan diadakan baik dengan sekali goes, jaitoe memborongkan hal itoe sama sekali, baik diborongkan pakai beberapa bagian (perceel) ja itoe :

- perceel jang pertama* : hal memasoekkan beras ;
hal memasoekkan djagoeng ;
Taksiran f 16.050.—
- perceel jang kedoea* : hal memasoekkan daging mentah ;
Taksiran f 2.190.—
- perceel jang ketiga* : hal memasoekkan ikan kering ;
Taksiran f 3.120.—
- perceel jang keëmpat* : hal memasoekkan telur bebek asin ;
Taksiran f 2.080.—
- perceel jang kelima* : hal memasoekkan „vivres ketjil” ;
Taksiran f 8.950.—

Adapoen akan segala perdjandjian pemborongan ini dan taksirannja dan lain-lain halnja itoe boleh diperiksa oleh segala orang jang soeka begitoe dikantor kita jang memegang pemborongan pada tiap-tiap hari — ketjoe-wali hari Minggoe dan hari Raja — moelai djam 8 pagi sampai djam 12 tengah hari, maka di tempat itoe orang boleh mendapat segala keterangan jang disoekainja.

Soerat menawar haroes disampaikan dikantor kita jang memegang pemborongan ini, ta' boleh laloe dari pada djam sepoeloe pagi pada hari waktoe pemborongan ini.

(41) Kita Resident-Afdeelingshoofd Pekalongan di Pekalongan.

Lelang pemborongan.

Pada hari Senen, tanggal 21 hari, boelan Augustus tahoen 1939, pada djam sepoeloe pagi, kita Resident-Afdeelingshoofd Cheribon, akan mengadakan di kantor kita di Cheribon, sewatoe lelang pemborongan, jaini *hal memasoekkan makanan mentah dan lain² bagai orang terpendjara didalam pendjara² negeri di iboe kota Cheribon dan Koeningan, sementara tahoen 1940.*

Lelang pemborongan jang terseboet diatas ini akan diadakan, baik dengan sekali goes, jaitoe memborongkan hal itoe sama sekali, baik diborongkan pakai beberapa bagian (perceel), jaitoe :

- perceel jang pertama* : hal memasoekkan beras ;
hal memasoekkan djagoeng ;
Taksiran *f* 13.750.—
- perceel jang kedoea* : hal memasoekkan daging mentah ;
Taksiran *f* 1.460.—
- perceel jang ketiga* : hal memasoekkan ikan kering ;
Taksiran *f* 2.070.—
- perceel jang keempat* : hal memasoekkan telur bebek asin ;
Taksiran *f* 1.480.—
- perceel jang kelima* : hal memasoekkan „vivres ketjil” ;
Taksiran *f* 5.530.—

Adapoen akan segala perdjandjian pemborongan ini dan taksirannja dan lain-lain halnja itoe boleh diperiksa oleh segala orang jang soeka begitoe dikantor kita jang memegang pemborongan pada tiap-tiap hari — ketjoe-wali hari Minggoe dan hari Raja — moelai djam 8 pagi sampai djam 12 tengah hari, maka ditempat itoe orang boleh mendapat segala keterangan lang disoekainja.

Soerat menawar haroes disampaikan dikantor kita jang memegang pemborongan ini, ta' boleh laloe dari pada djam sepoeloe pagi pada hari waktoe pemborongan ini.

(42) Kita Resident-Afdeelingshoofd Cheribon di Cheribon.

Lelang pemborongan.

Pada hari Senen, tanggal 7 hari, boelan Augustus tahoen 1939, pada djam sepoeloe pagi, kita Assistent-Resident van Blitar, akan mengadakan di kantor kita di Blitar, sewatoe lelang pemborongan, jaini *hal memasoekkan makanan mentah dan lain² bagai orang terpendjara didalam roemah pelihharaän boeat anak-anak kota Blitar, sementara tahoen 1940.*

Lelang pemborongan jang terseboet diatas ini akan diadakan, baik dengan sekali goes, jaitoe memborongkan

hal itoe sama sekali, baik diborongkan pakai beberapa bagian (perceel), jaitoe :

- perceel jang pertama* : hal memasoekkan beras ;
hal memasoekkan djagoeng ;
Taksiran *f* 1.330.—
- perceel jang kedoea* : hal memasoekkan daging mentah ;
Taksiran *f* 1.280.—
- perceel jang ketiga* : hal memasoekkan ikan kering ;
Taksiran *f* 650.—
- perceel jang keempat* : hal memasoekkan telur bebek asin ;
Taksiran *f* 750.—
- perceel jang kelima* : hal memasoekkan „vivres ketjil” ;
Taksiran *f* 1.750.—

Adapoen akan segala perdjandjian pemborongan ini dan taksirannja dan lain-lain halnja itoe boleh diperiksa oleh segala orang jang soeka bagitoe dikantor kita jang memegang pemborongan pada tiap-tiap hari — ketjoe-wali hari Minggoe dan hari Raja — moelai djam 8 pagi sampai djam 12 tengah hari, maka di tempat itoe orang boleh mendapat segala keterangan jang disoekainja.

Soerat menawar haroes disampaikan dikantor kita jang memegang pemborongan ini, ta' boleh laloe dari pada djam sepoeloe pagi pada hari waktoe pemborongan ini.

(43) Kita Assistent-Resident Blitar di Blitar.

Lelang pemborongan.

Pada hari Senen, tanggal toedjoe, hari boelan Augustus tahoen 1939, pada djam sepoeloe pagi, kita Resident-Afdeelingshoofd Kedoe, akan mengadakan di kantor kita di Magelang, sewatoe lelang pemborongan, jaini *hal memasoekkan makanan mentah dan lain² bagai orang terpendjara didalam pendjara² negeri di iboe kota Magelang, sementara tahoen 1940.*

Lelang pemborongan jang terseboet diatas ini akan diadakan, baik dengan sekali goes, jaitoe memborongkan hal itoe sama sekali, baik diborongkan pakai beberapa bagian (perceel), jaitoe :

- perceel jang pertama* : hal memasoekkan beras ;
hal memasoekkan djagoeng ;
Taksiran *f* 6.830.—
- perceel jang kedoea* : hal memasoekkan daging mentah ;
Taksiran *f* 760.—
- perceel jang ketiga* : hal memasoekkan ikan kering ;
Taksiran *f* 1.090.—
- perceel jang keempat* : hal memasoekkan telur bebek asin ;
Taksiran *f* 720.—
- perceel jang kelima* : hal memasoekkan „vivres ketjil” ;
Taksiran *f* 2.830.—

Adapoen akan segala perdjandjian pemborongan ini dan taksirannja dan lain-lain halnja itoe boleh diperiksa oleh segala orang jang soeka begitoe dikantor kita jang memegang pemborongan pada tiap-tiap hari — ketjoe-wali hari Minggoe dan hari Raja — moelai djam 8 pagi sampai djam 12 tengah hari, maka di tempat itoe orang boleh mendapat segala keterangan jang disoekainja.

Soerat menawar haroes disampaikan dikantor kita jang memegang pemborongan ini, ta' boleh laloe dari pada djam sepoeloe pagi pada hari waktoe pemborongan ini.

(44) Kita Resident-Afdeelingshoofd Kedoe di Magelang.

Lelang pemborongan.

Pada hari Saptoe, tanggal 19 hari, boelan Augustus tahoen 1939, pada djam sepoeloe pagi, kita Resident-Afdeelingshoofd Madoera, akan mengadakan di kantor kita di Pamekasan, soewatoe lelang pemborongan, jaini *hal memasoekkan makanan mentah dan lain² bagai orang terpendjara didalam pendjara² negeri di iboe kota Pamekasan, sementara tahoen 1940.*

Lelang pemborongan jang terseboet diatas ini akan diadakan, baik dengan sekali goes, jaitoe memborongkan hal itoe sama sekali, baik diborongkan pakai beberapa bagian (perceel), jaitoe :

- perceel jang pertama* : hal memasoekkan beras ;
hal memasoekkan djagoeng ;
Taksiran *f* 8.530.—.
- perceel jang kedoea* : hal memasoekkan daging mentah ;
Taksiran *f* 1.110.—.
- perceel jang ketiga* : hal memasoekkan ikan kering ;
Taksiran *f* 1.570.—.
- perceel jang keempat* : hal memasoekkan telur bebek asin ;
Taksiran *f* 1.560.—.
- perceel jang kelima* : hal memasoekkan „vivres ketjil” ;
Taksiran *f* 4.310.—.

Adapoen akan segala perdjandjian pemborongan ini dan taksirannja dan lain-lain halnja itoe boleh diperiksa oleh segala orang jang soeka begitoe dikantor kita jang memegang pemborongan pada tiap-tiap hari — ketjoe wali hari Minggoe dan hari Raja — moelai djam 8 pagi sampai djam 12 tengah hari, maka di tempat itoe orang boleh mendapat segala keterangan jang disoekainja.

Soerat menawar haroes disampaikan dikantor kita jang memegang pemborongan ini, ta' boleh laloe dari pada djam sepoeloe pagi pada hari waktoe pemborongan ini.

(45) Kita Resident-Afdeelingshoofd Madoera di Pamekasan.

Lelang pemborongan.

Pada hari Slasa, tanggal 8 hari, boelan Augustus, tahoen 1939, pada djam sepoeloe pagi, kita Resident-Afdeelingshoofd Kediri, akan mengadakan di kantor kita di Kediri, soewatoe lelang pemborongan, jaini *hal memasoekkan makanan mentah dan lain² bagai orang ter, endjara didalam pendjara² negeri di iboe kota Kediri, (Strafgevangenis en het Huis van Bewaring te Kediri) sementara tahoen 1940.*

Lelang pemborongan jang terseboet diatas ini akan diadakan, baik dengan sekali goes, jaitoe memborongkan hal itoe sama sekali, baik diborongkan pakai beberapa bagian (perceel), jaitoe :

- perceel jang pertama* : hal memasoekkan beras ;
hal memasoekkan djagoeng ;
Taksiran *f* 4.860.—.
- perceel jang kedoea* : hal memasoekkan daging mentah ;
Taksiran *f* 640.—.
- perceel jang ketiga* : hal memasoekkan ikan kering ;
Taksiran *f* 990.—.
- perceel jang keempat* : hal memasoekkan telur bebek asin ;
Taksiran *f* 710.—.
- perceel jang kelima* : hal memasoekkan „vivres ketjil” ;
Taksiran *f* 2.160.—.

Adapoen akan segala perdjandjian pemborongan ini dan taksirannja dan lain-lain halnja itoe boleh diperiksa oleh segala orang jang soeka begitoe dikantor kita jang memegang pemborongan pada tiap-tiap hari — ketjoe wali hari Minggoe dan hari Raja — moelai djam 8 pagi sampai djam 12 tengah hari, maka di tempat itoe orang boleh mendapat segala keterangan jang disoekainja.

Soerat menawar haroes disampaikan dikantor kita jang memegang pemborongan ini, ta' boleh laloe dari pada djam sepoeloe pagi pada hari waktoe pemborongan ini.

(47) Kita Resident-Afdeelingshoofd Kediri di Kediri.

Openbare inschrijving.

Op Donderdag 8 Juni 1939 zal een openbare inschrijving worden gehouden voor 275 tons Java-rijst in zilvervlies voor de Bankamijnwerkers.

Inschrijvingsvoorwaarden zijn verkrijgbaar bij het Verkoopkantoor van 's Lands Mijnbouwproducten, Batavia-Centrum.

(49)

Lelang pemborongan.

Pada hari REBO, tanggal 13 hari, boelan SEPTEMBER tahoen 1939, pada djam sepoeloe pagi, kita Assistent-Resident Modjokerto, akan mengadakan di kantor kita di MODJOKERTO, soewatoe lelang pemborongan, jaini hal memasoekkan barang makanan mateng akan roemah toetoeapan di Modjokerto, sementara tahoen 1940.

Taksiran ..... *f* 3.370.—

Adapoen akan segala perdjandjian pemborongan ini dan taksirannja halnja itoe, boleh dipreksa oleh segala orang jang soeka begitoe di kantor kita jang memegang pemborongan, pada tiap-tiap hari — ketjoe wali hari Minggoe dan hari Raja — moelai djam 8 pagi sampai djam 12 tengah hari, maka di tempat itoe orang boleh mendapat segala katrangan jang di soekainja.

Soerat menawar haroes di sampaikan di kantor kita jang memegang pemborongan ini, ta boleh laloe dari pada djam sepoeloe pagi hari waktoe pemborongan ini.

(50) Kita Assistent-Resident Modjokerto di Modjokerto.

Lelang pemborongan.

Pada hari Senen, tanggal 11 hari, boelan September tahoen 1939, pada djam sepoeloe pagi, kita Assistent-Resident Blitar akan mengadakan di kantor kita di Blitar soewatoe lelang pemborongan, jaini hal memasoekkan barang makanan mateng akan roemah pendjara di Blitar sementara tahoen 1940.

Taksiran ..... *f* 6.388.—.

Adapoen akan segala perdjandjian pemborongan ini dan taksirannja halnja itoe, dipreksa oleh segala orang jang soeka begitoe di kantor kita jang memegang pemborongan, pada tiap-tiap hari — ketjoe wali hari Minggoe dan hari Raja — moelai djam 8 pagi sampai djam 12 tengah hari, maka di tempat itoe orang boleh mendapat segala ketrangan jang disoekainja.

Soerat menawar haroes disampaikan di kantor kita jang memegang pemborongan ini, ta' boleh laloe dari pada djam sepoeloe pagi hari waktoe pemborongan ini.

(51) Kita Assistent-Resident Blitar di Blitar,

Lelang pemborongan.

Pada hari Raboe, tanggal 9 hari, boelan Augustus tahoen 1939, pada djam sepoeloh pagi, kita Resident Sumatra's Westkust, akan mengadakan di kantor kita di Padang, soewatoe lelang pemborongan, jaini *hal memasoekkan makanan mentah dan lain² bagai orang terpendjara didalam pendjara² negeri di iboe kota Padang, sementara tahoen 1940.*

Lelang pemborongan jang terseboet diatas ini akan diadakan, baik dengan sekali goes, jaitoe memborongkan hal itoe sama sekali, baik diborongkan pakai beberapa bagian (perceel), jaitoe :

- perceel jang pertama :* hal memasoekkan beras ;
hal memasoekkan djagoeng ;
Taksiran f 3.820.—.
- perceel jang kedoea :* hal memasoekkan daging mentah
Taksiran f 530.—.
- perceel jang ketiga :* hal memasoekkan ikan kering ;
Taksiran f 470.—.
- perceel jang keempat :* hal memasoekkan telur bebek
asin ;
Taksiran f 400.—.

perceel jang kelima : hal memasoekkan „vivres ketjil” ;

Taksiran f 3.730.—.

Adapoen akan segala perdjandjian pemborongan ini dan taksirannja dan lain-lain halnja itoe boleh diperiksa oleh segala orang jang soeka begitoe dikantor kita jang memegang pemborongan pada tiap-tiap hari — ketjoe wali hari Minggoe dan hari Raja — moelai djam 8 pagi sampai djam 12 tengah hari, maka di tempat itoe orang boleh mendapat segala keterangan jang disoekainja.

Soerat menawar haroes disampaikan dikantor kita jang memegang pemborongan ini, ta' boleh laloe dari pada djam sepoeloh pagi pada hari waktoe pemborongan ini.

(52) Kita Resident Sumatra's Westkust di Padang.

Uitslag aanbesteding.

De op Woensdag 3 Mei j.l. ten kantore van den Directeur der Haven van Belawan gehouden openbare aanbesteding voor het werk: „Het bouwen van een kantoor voor het Landshavenbedrijf te Belawan” heeft ertoe geleid dat het werk gegund is aan den aannemer Kwong Tong Seng te Medan voor de som van f 23.680,— (drie en twintig duizend zes honderd tachtig gulden).

(53)

Economisch Weekblad

voor Nederlandsch-Indië

Orgaan van het Departement van Economische Zaken met medewerking van Hoofden van Departementen, Diensten en Bedrijven, alsmede van niet-ambtelijke personen en organisaties.

Statistische Mededeelingen

bijvoegsel van No. 21 van den 8en Jaargang

26 Mei 1939

Inlandsche landbouw in de residentie Bali en Lombok in April 1939.

In verslagmaand is in de residentie Bali en Lombok in totaal Inlandsche éénjarige landbouwgewassen geogst van 30.160 ha en bijgeplant op 28.424 ha, terwijl op ultimo der maand 186.022 ha aanplant te velde staat.

Sedert Januari t/m April jl. bedraagt de geogste uitgestrektheid 100.010 ha en de bijgeplante 199.440 ha.

Ondervolgend staatje geeft een vergelijking van de cijfers der afzonderlijke gewassen met die der afgelopen jaren.

Uitgestrektheden der Inlandsche landbouwgewassen in de residentie Bali en Lombok, in hectaren.

Gewas	Eiland Bali			Eiland Lombok		
	Geogst in April					
	1939	1938	gem. '29/'38	1939	1938	gem. '34/'38
Sawahpadi.....	2.610	2.708	2.646	7.654	2.434	8.479
Padigogo.....	1.150	1.001	3.032	1.115	461	702
Mais.....	14.970	2.681	6.855	127	755	435
Cassave.....	395	97	231	62	136	197
Bataten.....	592	809	796	63	81	38
Overige gewassen	841	2.348	1.586	581	372	902
Totaal.....	20.558	9.644	15.146	9.602	4.239	10.753

Gewas	Geogst in Jan. t/m April					
	1939	1938	gem. '29/'38	1939	1938	gem. '34/'38
Sawahpadi.....	15.762	15.406	13.698	10.371	4.308	10.080
Padigogo.....	15.970	16.595	15.056	1.550	813	1.022
Mais.....	36.058	30.389	23.935	1.613	1.474	1.143
Cassave.....	639	528	748	323	314	510
Bataten.....	8.969	6.030	6.065	264	246	206
Overige gewassen	7.187	7.607	5.691	1.304	1.062	1.768
Totaal.....	84.585	76.555	65.193	15.425	8.217	14.738

Gewas	Bijgeplant in April					
	1939	1938	gem. '29/'38	1939	1938	gem. '34/'38
Sawahpadi.....	11.024	11.413	11.886	80	268	411
Padigogo.....	1	—	76	—	—	2
Mais.....	10.163	6.486	8.528	150	572	168
Cassave.....	217	323	189	89	284	157
Bataten.....	1.521	1.176	1.456	50	224	75
Overige gewassen	4.399	1.953	1.632	730	1.274	470
Totaal.....	27.325	21.351	23.767	1.099	2.622	1.283

Gewas	Eiland Bali			Eiland Lombok		
	Bijgeplant in Jan. t/m April					
	1939	1938	gem. '29/'38	1939	1938	gem. '34/'38
Sawahpadi.....	65.064	66.516	62.733	85.678	83.278	76.735
Padigogo.....	765	5.686	2.012	1.362	344	711
Mais.....	26.063	17.357	16.843	1.536	2.014	851
Cassave.....	1.841	3.299	1.380	1.026	511	451
Bataten.....	4.277	5.033	4.101	628	524	278
Overige gewassen	7.796	8.629	8.878	3.404	2.915	2.117
Totaal.....	105.806	106.520	95.947	93.634	89.586	81.143

Gewas	Aanplant op ulto April					
	1939	1938	gem. '29/'38	1939	1938	gem. '34/'38
Sawahpadi.....	67.954	67.272	65.081	81.642	82.313	78.974
Padigogo.....	2.023	6.250	5.113	964	583	552
Mais.....	11.069	10.080	11.617	602	1.002	426
Cassave.....	4.960	4.289	2.802	1.046	819	554
Bataten.....	4.183	4.814	4.240	547	501	325
Overige gewassen	7.505	5.667	9.283	3.527	3.298	1.863
Totaal.....	97.694	98.372	98.136	88.328	88.516	82.694

Gewas	Geogst Jan. t/m April + aanplant op ulto April					
	1939	1938	gem. '29/'38	1939	1938	gem. '34/'38
Sawahpadi.....	83.716	82.678	78.779	92.013	86.621	89.063
Padigogo.....	17.993	22.845	20.169	2.514	1.396	1.574
Mais.....	47.127	40.469	35.552	2.215	2.476	1.569
Cassave.....	5.599	4.817	3.550	1.369	1.133	1.064
Bataten.....	13.152	10.844	10.305	811	747	531
Overige gewassen	14.692	13.274	14.974	4.831	4.360	3.631
Totaal.....	182.279	174.927	163.329	103.753	96.733	97.432

(Centraal Kantoor voor de Statistiek, Afdeling Landbouwstatistiek).

Oogst en aanplant der voornaamste Inlandsche landbouwgewassen op Java en Madoera in April 1939. 1)

Moesson en regenval.

Aan het weerbericht van het Koninklijk Magnetisch en Meteorologisch Observatorium over April jl. wordt het volgende ontleend:

Tot ongeveer medio der maand heerschte zwakke Oostmoesson; daarna woeien kenteringachtige winden.

De residenties aan de Noordkust van Java boekten over het algemeen normale en lichtere en die aan de Zuidkust normale en zwaardere regens. Uitzondering maakten de Preanger, waar de val grootendeels normaal was, terwijl Soerabaja en Besoeki wisselvalligen neerslag noteerden.

Algemeen overzicht.

Uit de hieronder staande tabel 1 blijkt, dat in *verslagmaand* in totaal van 868.000 hectare éénjarige Inlandsche landbouwgewassen zijn *geogst*, d.i. 4% meer dan in April 1938 en 7% meer dan het gemiddelde in de jaren 1929/38.

De vermeerdering komt hoofdzakelijk voor rekening van sawahpadi. Maïs is minder geogst dan in vorige jaren.

De in de eerste vier maanden van dit jaar geogste oppervlakte bedraagt 2.755.000 hectare, d.i. 3% meer dan in dezelfde periode van 1938 en 3% meer dan gemiddeld in het overeenkomstige tijdvak der jaren 1929/38.

De vermeerdering is een gevolg van het tijdig inzetten van den Westmoesson, waardoor ook de oogst vroeg is. Ten opzichte van 1938 laten sawahpadi, maïs en cassave een vermeerdering zien.

In totaal is in April jl. op 526.000 hectare *bijgeplant*, d.i. 9% minder dan in April 1938, doch 6% meer dan het veeljarige gemiddelde. De vermindering t.o.v. verleden jaar komt door den kleineren bijplant van sawahpadi en maïs.

In de eerste vier maanden van dit jaar bedraagt de totaal *bijgeplante* uitgestrektheid 3.549.000 hectare, d.i. 1% minder dan in dezelfde periode van 1938, doch 8% meer dan gemiddeld in hetzelfde tijdvak der jaren

1929/38. Sawahpadi en maïs laten t.o.v. vorig jaar een kleine vermindering zien. Cassave is meer dan in vorige jaren geplant.

De *staande aanplant op ultimo verslagmaand* ad 4.232.000 hectare is vrijwel gelijk aan dien op eind April 1938, doch 8% grooter dan het veeljarige gemiddelde. Mais en cassave laten t.o.v. vorige jaren een vermeerdering zien. De sawahpadi-aanplant is iets kleiner dan in 1938, doch grooter dan het 10-jarige gemiddelde.

De *som der in de eerste vier maanden van 1938 geogste uitgestrektheden en den op ultimo verslagmaand te velde staanden aanplant* bedraagt 6.987.000 hectare, d.i. 1% meer dan in 1938 en 6% meer dan gemiddeld in de jaren 1929/38.

Voor de residentie-cijfers wordt verwezen naar het statistische gedeelte op pag. 894.

Om een indruk te geven van de oogstverwachtingen van de voornaamste Westmoessongewassen (sawahpadi, padigogo, maïs en cassave) in vergelijking met het voorgaande jaar, volgt hieronder een overzicht (tabel 2) van den bijplant sedert 1 October, d.i. het tijdstip, waarop voor die Westmoessongewassen de plantwerkzaamheden ongeveer beginnen. Daar de bijplant van Westmoessongewassen (gewassen na Maart/April geplant, behooren tot den Oostmoesson) beëindigd is, zal dit overzicht de volgende maand niet meer gegeven worden.

TABEL 2. Uitgestrektheden op Java en Madoera in 1000 hectaren.

Gewas	Bijgeplant October t/m April			1938/1939 in % van 1937/1938
	1938/39	1937/38	Gemiddeld	
Sawahpadi + gogorantja	3.068	3.099	2.950	99
Padigogo	359	371	392	97
Maïs	1.405	1.443	1.407	97
Cassave	769	773	637	99

TABEL 1.

UITGESTREKTHEDEN IN 1000 HECTAREN OP JAVA EN MADORA.

GEWAS	Geogst in April			Geogst in Jan. t/m April			Bijgeplant in April			Bijgeplant in Jan. t/m April			Aanplant op ultimo April			Som der geogste uitgestrektheden in Jan. t/m April + aanplant op ultimo April		
	1939	1938	gem. 1929/1938	1939	1938	gem. 1929/1938	1939	1938	gem. 1929/1938	1939	1938	gem. 1929/1938	1939	1938	gem. 1929/1938	1939	1938	gem. 1929/1938
Sawahpadi + rantja	491	456	458	811	776	767	117	135	125	2.269	2.298	2.144	2.329	2.361	2.237	3.140	3.137	3.004
Padigogo	179	159	155	313	330	344	—	1	1	37	38	38	60	54	63	373	384	407
Maïs	39	55	56	1.003	974	1.019	169	196	168	412	423	420	406	401	390	1.409	1.375	1.409
Cassave	56	56	45	218	196	163	70	70	54	316	309	244	787	760	647	1.005	956	810
Bataten	14	12	10	56	47	45	13	12	13	51	48	44	52	50	45	103	97	90
Aardappelen	1	1	1	3	2	5	1	1	1	2	2	4	2	2	4	5	4	9
Andere knolgewassen	14	15	13	36	35	33	7	6	5	33	31	30	76	73	67	112	108	100
Aardnoten	10	13	11	64	70	60	31	37	25	80	92	69	80	91	70	144	161	130
Kedele	9	10	8	31	30	26	45	37	31	94	80	66	85	68	56	116	98	82
Andere peulvruchten	13	13	12	50	46	47	17	18	17	63	60	58	70	66	65	120	112	112
Overige gewassen	42	41	40	170	168	157	56	62	55	192	196	180	235	287	259	455	455	416
Totaal	868	831	809	2.755	2.674	2.666	526	575	495	3.549	3.577	3.297	4.232	4.213	3.903	6.987	6.887	6.569

1) Zie ook de tabellen op pag. 894. Dit verslag is afgesloten op 16 Mei 1939. Van de districten Segalaherang (Batavia) en Tjendono (Japara/Rembang) zijn de gegevens nog niet ontvangen.

Uit de voorgaande cijfers blijkt, dat op einde April jl. de Westmoesson-aanplantingen 1938/39 van sawahpadi, padigogo, maïs en cassave iets achterblijven bij het vorige seizoen 1937/38.

Sawahpadi (inclusief gogorantja).

Van dit gewas is in verslagmaand op Java en Madoera 491.000 hectare geoogst en in de periode Januari tot en met April jl. 811.000 hectare, hetgeen 5% meer is dan in Januari/April 1938.

Als *mislukt* is voor April jl. 16.731 hectare (0,62%)²⁾ opgegeven tegen 22.054 hectare (0,82%) in April 1938 en 21.260 hectare (0,82%) gemiddeld in de jaren 1929/38. Van deze 16.731 hectare zijn door ziekten en plagen verloren gegaan 11.886 hectare, door droogte 671 hectare en door overstroming en andere oorzaken 4.174 hectare.

De belangrijkste mislukkingen zijn gerapporteerd in de res. Bodjonegoro (7.686 hectare), Madoera (2.433 hectare), Batavia (1.704 hectare), Banjoemas (1.637 hectare) en Japara/Rembang (1.068 hectare).

In de eerste vier maanden van dit jaar is 30.743 hectare (1,01%) *mislukt* tegen 39.543 hectare (1,30%) in de overeenkomstige periode van 1938 en 35.717 hectare (1,23%) gemiddeld in hetzelfde tijdvak der jaren 1929/38.

In den navolgenden staat (tabel 3) vindt men de gemiddelde padiopbrengsten (exclusief de nihilopbrengsten). Uit de gegevens, die nog als voorloopig zijn te beschouwen, blijkt, dat de gemiddelde opbrengsten 1939 van Java en Madoera hooger zijn dan in 1938, vooral van West-Java.

TABEL 3. Gemiddelde opbrengsten in q/ha droge padi.

Periode	West-Java	Midden-Java + Vorstenlanden	Oost-Java	Java en Madoera
Jan./Apr. 1939 (voorl.)	27,2	23,1	24,7	24,3
„ 1938 (id.)	24,9	22,6	24,0	23,4
„ 1929/38 (id.)	23,5	22,0	23,1	22,6

De bijplant in April jl. bedraagt 117.000 hectare, terwijl op ultimo verslagmaand 2.329.000 hectare aanplant te velde staat, waarvan 1.351.000 hectare ouder is dan drie maanden tegen 1.218.000 hectare in 1938, d.i. 133.000 hectare meer.

Voor de provincie-cijfers en de vergelijking met vorige jaren wordt verwezen naar onderstaande tabel 4.

TABEL 4. Oogst en aanplant van sawahpadi (incl. gogorantja).

No.	Uitgestrektheden in duizenden hectaren									Java en Madoera; uitgestrektheden 1939 in % van:	
	West-Java			Midden-Java + Vorstenlanden			Oost-Java			1938	gem. 1929/'38
	1939	1938	gem. 1929/'38	1939	1938	gem. 1929/'38	1939	1938	gem. 1929/'38		
1	148	154	145	205	190	193	138	112	120	108	107
2	258	272	256	381	366	366	172	138	145	105	105
3	38	40	37	70	80	75	9	15	13	87	94
4	717	714	644	689	690	670	863	894	830	99	106
5	805	795	726	680	703	686	844	863	825	99	104
6	1.063	1.067	982	1.061	1.069	1.052	1.016	1.001	970	100	105

Toelichting:

- 1 = geoogst in April
2 = id. Jan. t/m April
3 = blijplant in April
4 = blijplant Jan. t/m April
5 = aanplant ulto April
6 = totaal sub 2 + 5.

Aan de verslagen van de Landbouwconsulenten worden nog de volgende bijzonderheden ontleend.

De in de vorige maand ingezette Westmoesson-padi-oogst is in verslagmaand over de geheele linie voortgezet, zoodat op einde April j.l., gerekend voor geheel Java en Madoera reeds 1/4 gedeelte van den geheelen Westmoesson-aanplant van het veld is. Vanzelf sprekend zijn er reeds streken met vroeggeplante (en/of vroegrijpe) padi, welke zoo goed als geheel afgeogst zijn.

Met uitzondering van eenige gebieden zooals het Noorden van de Krawangsche vlakke, de Tjihea-vlakke, de vlakke van Tjiandjoer, het rgt. Madjalengka, de riskante streken van de rgt. Bodjonegoro en Toeban, de vlakke van Rembang, het rgt. Blora en vooral de van regen afhankelijke streken van Bagelen (res. Kedoe), waar het padigewas te lijden heeft gehad van ziekten, plagen en/of droogte, zijn de verkregen beschotten over het overgrote deel van Java en Madoera gunstig tot zeer goed.

De nog te velde staande, meerendeels reeds rijpende Westmoesson-aanplantingen, waarvan de hoofdoogst in Mei-Juni zal vallen, geven over het algemeen bevredigende tot goede oogstverwachtingen, uitgezonderd in de door mentek geteisterde gebieden van het rgt. Bodjonegoro en het Noordelijk deel van het rgt. Toeban. Ook de stand van het Westmoesson-gewas in de res. Banjoemas is minder dan normaal vanwege de ongunstige weersomstandigheden der laatste 8 maanden.

In de gadoestrecken is men thans druk bezig met het aanleggen van kweekbedden en het plantklaarmaken der afgeogste sawahs. Op verscheidene plaatsen wordt reeds overgegaan tot het uitplanten op de plantklare velden o.a. in Krawang en Cheribon. De stand van de jonge padi gadoe is over het algemeen gunstig.

Padigogo (exclusief gogorantja).

In verslagmaand is 179.000 hectare padigogo geoogst en in de afgelopen vier maanden van 1939 313.000 hectare, d.i. 5% minder dan in 1938. De bijplant in April jl. is van geen beteekenis, terwijl als staande aanplant op het einde dier maand 60.000 hectare is gerapporteerd. Verdere gegevens vindt men in de hieronder volgende tabel 5.

TABEL 5. Oogst en aanplant van padigogo.

No.	Uitgestrektheden in duizenden hectaren									Java en Madoera; uitgestrektheden 1939 in % van:	
	West-Java			Midden-Java + Vorstenlanden			Oost-Java			1938	gem. 1929/'38
	1939	1938	gem. 1929/'38	1939	1938	gem. 1929/'38	1939	1938	gem. 1929/'38		
1	56	51	48	64	54	56	59	54	51	113	115
2	110	122	112	111	115	123	92	93	109	95	91
3	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—
4	15	16	12	9	10	9	13	12	17	97	97
5	29	20	21	12	14	15	19	20	27	111	95
6	139	142	133	123	129	138	111	113	136	97	92

Toelichting:

- 1 = geoogst in April
2 = id. Jan. t/m April
3 = blijplant in April
4 = blijplant Jan. t/m April
5 = aanplant ulto April
6 = totaal sub 2 + 5.

Van de verschillende gebieden valt uit de rapporten van de Landbouwconsulenten nog het volgende op te merken.

In de meeste hoema-gebieden is de oogst practisch geheel beëindigd. De verkregen beschotten zijn over het algemeen normaal tot goed, uitgezonderd in Bagelen (res. Kedoe) en in de rgt. Japara en Koedoës.

Van de nog te velde staande late aanplantingen is de oogstverwachting over het algemeen wel bevredigend, uitgezonderd in het rgt. Pati.

2) Voor de beteekenis van dit percentagecijfer wordt verwezen naar de algemeene opmerkingen in „Oogst en aanplant der voornaamste Inlandsche landbouwgewassen op Java en Madoera in Februari 1939” 1e pag. in het Economisch Weekblad ddo. 31 Maart 1939 No. 13.

Maïs.

Op geheel Java en Madoera is in verslagmaand van 39.000 hectare maïs afgeogst en in de eerste vier maanden van dit jaar van 1.003.000 hectare, d.i. 3% meer dan in Januari/April 1938. In April jl. is 169.000 hectare bijgeplant; de aanplant op ultimo verslagmaand bedraagt 406.000 hectare.

Voor de provincie-cijfers en de vergelijking met vorige jaren wordt verwezen naar tabel 6.

TABEL 6. Oogst en aanplant van maïs.

No.	Uitgestrektheden in duizenden hectaren									Java en Madoera; uitgestrektheden 1939 in % van:	
	West-Java			Midden-Java + Vorstenlanden			Oost-Java			1938	gem. 1929/'38
	1939	1938	gem. 1929/'38	1939	1938	gem. 1929/'38	1939	1938	gem. 1929/'38		
1	2	2	2	9	7	9	28	46	45	71	70
2	34	35	31	321	332	333	648	607	655	103	98
3	1	2	2	53	53	51	115	141	115	86	101
4	6	7	5	123	124	123	283	292	292	97	98
5	5	5	4	128	130	127	273	266	259	101	104
6	39	40	35	449	462	460	921	873	914	102	100

Toelichting:

- 1 = geogst in April
- 2 = id. Jan. t/m April
- 3 = bijgeplant in April
- 4 = bijgeplant Jan. t/m April
- 5 = aanplant ulti April
- 6 = totaal sub. 2 + 5

In verslagmaand zijn geen mislukkingen van beteekenis gerapporteerd.

In de afgelopen vier maanden van dit jaar is in het geheel 18.957 hectare (1,51%)³⁾ maïs *mislukt* tegen 50.431 hectare (4,10%) in dezelfde maanden van 1938 en 15.444 hectare (1,23%) gemiddeld in hetzelfde tijdvak der jaren 1929/38.

Van den staanden aanplant op ultimo April jl. is 8% ouder dan drie maanden, terwijl 42% nog geen maand oud is. Voor 1938 bedragen die cijfers resp. 7 en 49% en voor de jaren 1929/38 gemiddeld resp. 6 en 43%.

Uit de verslagen van de Landbouwconsulenten kan nog het volgende worden medegedeeld.

In verslagmaand is wederom betrekkelijk weinig maïs geogst. De geogste uitgestrektheden (voornamelijk late 1e tegalan-aanplantingen) hebben over het algemeen normale beschotten opgebracht, uitgezonderd in het Slamats-gebied van de res. Banjoemas en in het rgt. Blora.

De bijplant van de 2de tegalan-maïs (de 1e sawahmaïsaanplant is nog zeer onbelangrijk) is kleiner dan die van het vorige jaar, hoofdzakelijk vanwege het drukke padioogstseizoen. De stand van de te velde staande aanplantingen is over het algemeen bevredigend, uitgezonderd het jonge gewas in de res. Kedoe, Madioen en Kediri (door overvloedige regens) en verder de oudere aanplantingen in de rgt. Bodjonegoro en Toeban (door droogte en homo poethi) en in de res. Malang (door wateroverlast).

Cassave.

De geogste uitgestrektheid van dit gewas bedraagt in verslagmaand 56.000 hectare en in de eerste vier maanden van dit jaar 218.000 hectare, hetgeen 11% meer is dan in hetzelfde tijdvak van 1938. Er is in de afgelopen maand op 70.000 hectare bijgeplant, waardoor op het einde dier maand 787.000 hectare aanplant te velde staat (tabel 7) of 4% meer dan op eind April 1938 en 22% meer dan het veeljarige gemiddelde.

3) Zie noot bij sawahpadi.

TABEL 7. Oogst en aanplant van cassave.

No.	Uitgestrektheden in duizenden hectaren									Java en Madoera; uitgestrektheden 1939 in % van:	
	West-Java			Midden-Java + Vorstenlanden			Oost-Java			1938	gem. 1929/'38
	1939	1938	gem. 1929/'38	1939	1938	gem. 1929/'38	1939	1938	gem. 1929/'38		
1	9	10	7	20	22	18	27	24	20	100	124
2	37	37	27	88	78	68	93	81	68	111	134
3	11	10	8	29	29	23	30	31	23	100	130
4	48	39	31	121	115	99	147	155	114	102	130
5	95	92	78	331	325	286	361	343	283	104	122
6	132	129	105	419	403	354	454	424	351	105	124

Toelichting:

- 1 = geogst in April
- 2 = id. Jan. t/m April
- 3 = bijgeplant in April
- 4 = bijgeplant Jan. t/m April
- 5 = aanplant ulti April
- 6 = totaal sub 2 + 5.

Hieronder volgt tabel 8, waarin de percentages van den aanplant, verdeeld naar den leeftijd, zijn opgenomen.

TABEL 8. Percentages van den cassave-aanplant, verdeeld naar den leeftijd.

	West-Java			Midden-Java + Vorstenlanden			Oost-Java			Java en Madoera		
	1939	1938	gem. 1929/'38	1939	1938	gem. 1929/'38	1939	1938	gem. 1929/'38	1939	1938	gem. 1929/'38
Van ½-4 mnd.	50	42	40	37	35	35	41	45	40	40	40	38
„ 4 ½-7 „	48	58	53	60	63	64	57	55	60	57	59	61
„ 7 ½ mnd. en hooger	2	—	7	3	2	1	2	—	—	3	1	1

Uit de ontvangen rapporten van de Landbouwconsulenten over April jl. wordt nog het volgende medegedeeld.

Vanwege het drukke padioogst-seizoen is ook de totale geogste uitgestrektheid cassave in verslagmaand betrekkelijk klein. De oogst is practisch geheel afkomstig van Westmoesson-tegalanaanplant en de verkregen opbrengsten zijn over het algemeen normaal tot goed, uitgezonderd in het rgt. Bodjonegoro, waar als gevolg van het tijdelijk tekort aan voedsel in de bedreigde streken de bevolking de aanplantingen veelal te jong moest oogsten met minder dan normale opbrengsten.

In de res. Priangan is de aanplant weer uitgebreid in verband met den oplopenden prijs. In het rgt. Tjiamis worden zelfs vele oude, ongunstig gelegen sereh-aanplantingen omgezet in cassave-tuinen.

De stand van de te velde staande gewassen is over het algemeen gunstig; op sommige plaatsen in de res. Batavia heeft het te velde staande gewas van de droogte te lijden.

Bataten.

In verslagmaand is van 14.000 hectare geogst en in de afgelopen maanden Januari tot en met April van dit jaar van 56.000 hectare. In April jl. is 13.000 hectare bijgeplant, terwijl als aanwezige aanplant op het einde dier maand 52.000 hectare is gerapporteerd (tabel 9).

TABEL 9. Oogst en aanplant van bataten.

No.	Uitgestrektheden in duizenden hectaren									Java en Madoera; uitgestrektheden 1939 in % van:	
	West-Java			Midden-Java + Vorstenlanden			Oost-Java			1938	gem. 1929/'38
	1939	1938	gem. 1929/'38	1939	1938	gem. 1929/'38	1939	1938	gem. 1929/'38		
1	3	3	2	4	3	3	7	6	5	117	140
2	12	12	11	17	15	15	27	20	19	119	124
3	3	2	3	4	3	4	6	7	6	108	100
4	11	9	9	15	13	14	25	26	21	106	116
5	12	9	10	17	16	15	23	25	20	104	116
6	24	21	21	34	31	30	50	45	39	111	120

Toelichting:

- 1 = geogst in April
- 2 = id. Jan. t/m April
- 3 = bijgeplant in April
- 4 = bijgeplant Jan. t/m April
- 5 = aanplant ulti April
- 6 = totaal sub 2 + 5.

Door de Landbouwconsulenten worden in de maand-rapporten nog de volgende bijzonderheden gemeld.

De oogst, hoofdzakelijk van tegalan-gewas is slechts van beteekenis voor de gebieden, waar nog geen voldoende padi-oogst is binnengehaald en de patjelijk dus nog heerscht.

De verkregen opbrengsten zijn over het algemeen bevredigend. Op de tegalans zijn nieuwe aanplantingen in den grond gebracht.

De stand van het te velde staande gewas is over het algemeen gunstig.

Aardappelen.

Dit gewas is in verslagmaand van circa 600 hectare geroid en in de afgelopen vier maanden van dit jaar van ruim 2.700 hectare, d.i. 13% meer dan in 1938, doch 48% minder dan gemiddeld in de laatste tien jaren. In April jl. is ongeveer 700 hectare bijgeplant; op ultimo verslagmaand bedraagt de aanplant ruim 2.000 hectare of 7% meer dan op eind April 1938, doch 52% minder dan het veeljarige gemiddelde.

TABEL 10. Oogst en aanplant van aardappelen.

No.	Uitgestrektheden in hectaren									Java en Madoera; uitgestrektheden 1939 in % van:	
	West-Java			Midden-Java + Vorstenlanden			Oost-Java			1938	gem. 1929/'38
	1939	1938	gem. 1929/'38	1939	1938	gem. 1929/'38	1939	1938	gem. 1929/'38		
1	430	373	257	119	163	328	38	45	507	101	54
2	2.133	1.669	1.818	474	589	1.661	132	173	1.755	113	52
3	421	343	408	175	114	491	103	111	433	123	52
4	1.573	1.406	1.448	623	623	1.771	245	245	1.257	107	55
5	1.147	1.045	1.270	620	579	1.626	239	252	1.308	107	48
6	3.280	2.714	3.088	1.094	1.168	3.287	371	425	3.063	110	50

Toelichting:

- 1 = geogst in April
 2 = id. Jan. t/m April
 3 = bijgeplant in April
 4 = bijgeplant Jan. t/m April
 5 = aanplant ulto April
 6 = totaal sub 2 + 5.

Uit de verslagen van de Landbouwconsulenten wordt nog het volgende opgemerkt.

Van de totaal geogste uitgestrektheden in verslagmaand is het grootste deel afkomstig van de aardappelcentra in de res. Priangan; de verkregen opbrengsten zijn over het algemeen beter dan in het vorige jaar; ook de bijplant is dit jaar grooter.

In de centra van de res. Kedoe is de stand van het gewas over het algemeen bevredigend; plaatselijk is een lichte aantasting van Phytophthora en slijmziekte geconstateerd. In het rgt. Temanggoeng is de grondbewerking en het poten (Oostmoesson-aardappelen) in vollen gang.

In het rgt. Semarang is de stand van het gewas over het algemeen goed; slijmziekte en Phytophthora komen zeer sporadisch voor.

Aardnoten.

In verslagmaand is van 10.000 hectare aardnoten geogst en in de maanden Januari tot en met April jl. van 64.000 hectare, of 9% minder dan in de periode Januari/April 1938, doch 7% meer dan gemiddeld in hetzelfde tijdvak der laatste tien jaren. In April jl. is dit gewas op een uitgestrektheid van 31.000 hectare bijgeplant, terwijl de aanplant op het einde dier maand 80.000 hectare omvat (tabel 11).

TABEL 11. Oogst en aanplant van aardnoten.

No.	Uitgestrektheden in duizenden hectaren									Java en Madoera; uitgestrektheden 1939 in % van:	
	West-Java			Midden-Java + Vorstenlanden			Oost-Java			1938	gem. 1929/'38
	1939	1938	gem. 1929/'38	1939	1938	gem. 1929/'38	1939	1938	gem. 1929/'38		
1	2	3	2	4	5	4	4	5	5	77	91
2	11	16	12	25	26	21	28	28	27	91	107
3	5	5	4	13	13	7	13	19	14	84	124
4	12	15	11	34	38	26	34	39	32	87	116
5	12	14	11	31	35	24	37	42	35	88	114
6	23	30	23	56	61	45	65	70	62	89	111

Toelichting:

- 1 = geogst in April
 2 = id. Jan. t/m April
 3 = bijgeplant in April
 4 = bijgeplant Jan. t/m April
 5 = aanplant ulto April
 6 = totaal sub 2 + 5.

Aan de verslagen der Landbouwconsulenten over April jl. wordt nog het volgende ontleend.

De geogste uitgestrektheid is practisch geheel Westmoesson-tegalangewas; de verkregen beschotten zijn over het algemeen gunstig, uitgezonderd het sawahgewas in de res. Banjoemas. Ook in het rgt. Wonosobo zijn de opbrengsten wat gedrukt.

Op de tegalans zijn vele nieuwe bijplantingen tot stand gekomen. In verband met den vrij moeilijken afzet van het product, waardoor de prijs op een laag niveau bleef, zijn de aanplantingen in de rgt. Soemadang en Garoet gedeeltelijk ingekrompen ten gunste van den kedelee-aanplant.

De stand van de te velde staande aanplantingen is over het algemeen bevredigend, met uitzondering van de res. Banjoemas en in Zuid-Bagelen op de Oeroet-Sewoe (tengevolge van de aanhoudende regens, waardoor in toenemende mate de slijmziekte optreedt).

Kedelee.

In April jl. is 9.000 hectare kedelee afgeogst en in de afgelopen vier maanden van dit jaar 31.000 hectare, d.i. 3% meer dan in 1938 en 19% meer dan gemiddeld in de laatste tien jaren. De bijgeplante uitgestrektheid in April jl. bedraagt 45.000 hectare en de staande aanplant op ultimo dier maand 85.000 hectare (tabel 12).

TABEL 12. Oogst en aanplant van kedelee.

No.	Uitgestrektheden in duizenden hectaren									Java en Madoera; uitgestrektheden 1939 in % van:	
	West-Java			Midden-Java + Vorstenlanden			Oost-Java			1938	gem. 1929/'38
	1939	1938	gem. 1929/'38	1939	1938	gem. 1929/'38	1939	1938	gem. 1929/'38		
1	—	1	—	6	6	6	3	3	2	90	112
2	4	3	3	17	18	16	10	9	7	103	119
3	1	1	1	18	15	15	26	21	15	122	145
4	4	4	3	41	36	35	49	40	28	117	142
5	4	3	2	34	28	28	47	37	26	125	152
6	8	6	5	51	46	44	57	46	33	118	141

Toelichting:

- 1 = geogst in April
 2 = id. Jan. t/m April
 3 = bijgeplant in April
 4 = bijgeplant Jan. t/m April
 5 = aanplant ulto April
 6 = totaal sub 2 + 5.

Voor de verschillende gebieden valt uit de rapporten van de Landbouwconsulenten nog het volgende op te merken.

De in verslagmaand geogste Westmoesson sawah- en tegalan-kedelee geeft over het algemeen bevredigende tot gunstige opbrengsten, uitgezonderd in de res. Banjoemas.

In de res. Japara/Rembang zijn de opbrengsten gedrukt vanwege de overvloedige regens en plaatselijk door de aantastingen van Plagiodera, uitgezonderd in het rgt. Blora, waar de beschotten goed zijn. Vooral op de afgeogste sawahs zijn vele nieuwe bijplantingen tot stand gekomen; het te velde staande gewas heeft over het algemeen een gunstig aanzien.

Tabak.

In verslagmaand is practisch geen tabak geoogst; de totale geoogste uitgestrektheid in de eerste vier maanden van dit jaar bedraagt 5.000 hectare, d.i. 38% minder dan in 1938 en 50% minder dan gemiddeld in de tien voorafgaande jaren. Er is in de afgelopen maand op 17.000 hectare bijgeplant, waardoor op het einde dier maand 28.000 hectare aanplant te velde staat (tabel 13).

TABEL 13. Oogst en aanplant van tabak.

No.	Uitgestrektheden in duizenden hectaren									Java en Madoera; uitgestrektheden 1939 in % van:	
	West-Java			Midden-Java + Vorstenlanden			Oost-Java				
	1939	1938	gem. 1929/'38	1939	1938	gem. 1929/'38	1939	1938	gem. 1929/'38	1938	gem. 1929/'38
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	1	1	2	3	—	3	4	7	62	50
3	3	2	2	11	11	10	3	7	6	85	94
4	3	4	3	20	23	21	6	9	9	81	88
5	3	4	3	20	23	22	5	9	9	78	82
6	3	5	4	22	26	24	8	13	16	75	75

Toelichting:

- 1 = geoogst in April
 2 = id. Jan. t/m April
 3 = bijgeplant in April
 4 = bijgeplant Jan. t/m April
 5 = aanplant uto April
 6 = totaal sub 2 + 5.

Uit de maandverslagen der Landbouwconsulenten over April jl. wordt nog het volgende medegedeeld.

In de verschillende bevolkingstabakstreken gaat men voort met de aanplantwerkzaamheden.

In de rgt. Garoet, Bandoeng en Soemedang zijn vele bijplantingen tot stand gekomen. In Garoet plant men in toenemende mate tabak als tusschengewas van kedelee. In Zuid-Loemadjang (res. Malang) is men begonnen met den pluk van de oudste aanplantingen; in vele desa's is de kroskbereiding hier in vollen gang. In Noord-Loemadjang is men nog druk aan het overplanten op de plantvelden; de ontwikkeling van de jonge plantjes is overal gunstig.

In de res. Besoeki is men ook bezig met het overplanten op de tegalans; de belangstelling voor den vooroogsttabak op de tegalans blijft groot.

De stand van de reeds te velde staande aanplantingen is over het algemeen gunstig.

Suikerriet.

De oogst van dit gewas bedraagt in verslagmaand 800 hectare en in de afgelopen vier maanden van dit jaar 2.200 hectare, of 2% meer dan in 1938 en 17% meer dan gemiddeld in de laatste tien jaren. De bijgeplante uitgestrektheid in April jl. bedraagt 600 hectare en de aan-

plant op ultimo dier maand 15.000 hectare (tabel 14), d.i. 15% meer dan in 1938.

TABEL 14. Oogst en aanplant van suikerriet.

No.	Uitgestrektheden in hectaren									Java en Madoera; uitgestrektheden 1939 in % van:	
	West-Java			Midden-Java + Vorstenlanden			Oost-Java				
	1939	1938	gem. 1929/'38	1939	1938	gem. 1929/'38	1939	1938	gem. 1929/'38	1938	gem. 1929/'38
1	121	122	110	169	176	167	500	483	399	101	117
2	612	309	386	412	483	446	1.203	1.393	1.077	102	117
3	58	52	65	77	89	64	439	198	172	169	191
4	290	253	315	423	244	336	1.360	1.409	1.101	109	118
5	542	601	541	3.081	1.831	1.338	11.412	10.612	8.828	115	140
6	1.154	910	927	3.493	2.314	1.784	12.615	12.005	9.905	113	137

Toelichting:

- 1 = geoogst in April
 2 = id. Jan. t/m April
 3 = bijgeplant in April
 4 = bijgeplant Jan. t/m April
 5 = aanplant uto April
 6 = totaal sub 2 + 5.

Voor de verschillende gebieden valt uit de rapporten van de Landbouwconsulenten nog het volgende op te merken.

De suikerriet-aanplant op de sawahs en de tegalans in de bevolkingsmaaliert-centra blijft zich gunstig ontwikkelen. In meerdere mate dan in de vorige maand worden de gesneden rietaanplantingen vermalen; de suikeropbrengsten zijn normaal.

Voor de niet in den tekst afzonderlijk behandelde gewassen wordt verwezen naar de eerder genoemde tabellen (het Statistisch Gedeelte op pag. 894), terwijl in de hierna volgende tabel 15 nog de *geoogste uitgestrektheden* van de „minder belangrijke landbouwgewassen” worden opgenomen.

TABEL 15. Geoogste uitgestrektheden van de minder belangrijke landbouwgewassen op Java en Madoera in hectaren.

Gewas	1939		1938		Gemidd. 1929/'38.	
	April	Jan./Apr.	April	Jan./Apr.	April	Jan./Apr.
Uien	1.309	4.593	1.772	5.827	1.114	4.566
Lombok	4.191	22.514	4.749	21.037	4.723	20.777
Groenten	742	3.036	747	2.901	867	3.597
Indigo	106	435	124	568	111	581
Katoen	141	234	96	320	148	413
Djarak	196	2.340	214	1.837	271	2.099
Gierst	774	3.582	1.077	3.969	703	3.311
Widjen	4.709	12.512	3.226	12.154	2.936	12.226
Overige Inlandsche landbouwgewassen n.a.g.	31.314	112.128	30.726	109.133	26.701	100.613

(Mededeeling van het Centraal Kantoor voor de Statistiek, Afdeling Landbouwstatistiek).

Oogst, bijplant en aanplant van Inlandsche landbouwgewassen op Java en Madoera in April 1939, in ha. 1)

Resort Periode	Sawahpadi (Incl. gogorantja)			Padigogo			Mals						Cassave						Bataten			Aardappelen			Andere Knolgewassen			Aardnoten		
	Geogst	Bijgeplant	Aanplant ultimo	Geogst	Bijgeplant	Aanplant ultimo	Geogst			Bijgeplant			Aanplant ultimo			Geogst	Bijgeplant	Aanplant ultimo	Geogst	Bijgeplant	Aanplant ultimo	Geogst	Bijgeplant	Aanplant ultimo	Geogst	Bijgeplant	Aanplant ultimo			
							Sawahs	Droge gronden	Totaal	Sawahs	Droge gronden	Totaal	Sawahs	Droge gronden	Totaal													Sawahs	Droge gronden	Totaal
res. Bantam.....	5.985	7.018	81.016	11.538	2	5.758	—	147	147	—	195	195	—	659	—	—	—	—	—	—	—	—	25	52	116	146	395	733		
" Batavia.....	46.481	8.124	264.207	7.426	30	5.234	6	313	319	—	74	74	43	314	—	—	—	—	—	—	—	150	162	678	362	357	1.081			
" Buitenzorg.....	25.984	6.998	105.694	8.604	34	7.342	42	285	327	52	123	175	128	483	—	—	—	—	—	—	—	367	316	2.441	361	1.299	3.193			
" Priangan.....	45.464	12.389	141.169	18.087	63	6.837	11	762	773	8	503	511	41	2.978	—	—	—	—	—	—	—	975	1.122	4.876	735	565	2.893			
" Cheribon.....	23.685	3.269	213.007	10.177	94	3.537	12	582	594	6	90	96	24	256	—	—	—	—	—	—	—	390	406	994	735	565	2.893			
WEST-JAVA																														
April 1939	147.599	37.798	805.093	55.832	223	28.708	71	2.089	2.160	66	985	1.051	236	4.690	—	—	—	—	—	—	—	437	587	1.904	—	—	—			
" 1938	154.065	39.907	794.745	51.279	464	19.810	83	1.766	1.849	80	1.955	2.035	243	4.957	—	—	—	—	—	—	—	2.892	2.620	11.566	430	421	1.147			
" gem. '29/'38	145.196	37.244	726.074	48.213	517	21.051	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.899	2.262	9.198	373	343	1.045			
Jan. t/m April 1939	258.360	717.450	110.335	15.188	—	—	2.114	31.703	33.817	288	6.033	6.321	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12.469	11.332	2.133	1.573	—	—			
" 1938	272.209	714.268	122.012	15.787	—	—	2.264	33.030	35.344	347	6.294	6.641	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12.300	9.035	5.662	6.813	10.657	12.446			
" gem. '29/'38	256.081	643.528	111.888	11.970	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10.538	8.632	4.897	4.583	12.155	11.292			
res. Pekalongan.....	34.303	13.644	108.318	680	71	244	274	2.162	2.436	215	6.934	7.149	783	13.980	—	—	—	—	—	—	408	514	1.399	28	14	71	472			
" Semarang.....	21.785	4.957	147.206	714	13	299	106	913	1.019	126	8.743	8.869	669	18.140	—	—	—	—	—	—	835	795	4.867	37	76	334	622			
" Japara/Rembang.....	25.632	2.775	141.602	10.222	36	6.823	16	2.353	2.369	212	6.177	6.389	260	8.547	—	—	—	—	—	—	—	691	568	2.092	—	—	504	434		
" Banjoemas.....	46.262	18.094	50.440	1.940	43	173	288	634	922	474	5.643	6.117	1.823	28.576	—	—	—	—	—	—	—	667	703	2.790	—	11	16	345		
" Kedoe.....	29.483	27.421	93.255	432	174	389	262	1.017	1.279	355	13.863	14.218	1.737	28.703	—	—	—	—	—	—	—	653	783	2.904	49	67	162	624		
Gouv. Jogjakarta.....	20.642	367	26.777	36.504	4	3.469	41	165	206	65	4.410	4.475	149	7.913	—	—	—	—	—	—	—	134	130	625	—	—	195	159		
" Soerakarta.....	27.232	2.791	112.466	13.939	—	146	11	289	300	245	5.578	5.823	442	16.501	—	—	—	—	—	—	—	301	418	1.828	5	7	37	988		
MIDDEN-JAVA																														
April 1939	205.339	70.049	680.064	64.431	341	11.543	998	7.533	8.531	1.692	51.348	53.040	5.863	122.362	—	—	—	—	—	—	—	3.689	3.916	16.505	119	175	620	3.750		
" 1938	190.369	80.099	703.494	54.303	377	14.032	1.227	5.652	6.879	1.788	51.321	53.109	5.284	124.788	—	—	—	—	—	—	—	3.297	3.238	15.530	163	114	579	4.110		
" gem. '29/'38	192.874	74.958	686.143	55.576	308	14.649	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.355	3.575	15.369	328	491	1.626	4.257		
Jan. t/m April 1939	380.935	689.240	111.038	9.375	—	—	85.672	235.224	320.896	5.199	117.608	122.807	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17.250	14.996	11.876	623	474	623	25.423		
" 1938	366.435	690.160	114.974	9.634	—	—	92.634	239.390	332.024	5.605	117.983	123.588	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14.798	13.207	11.544	589	623	623	26.334		
" gem. '29/'38	365.936	670.199	122.731	8.724	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14.963	13.979	11.742	1.661	1.771	—	20.899		
res. Soerabaja.....	32.202	1.994	123.951	3.720	—	2.022	66	716	782	7	2.600	2.607	12	4.554	—	—	—	—	—	—	—	463	220	1.071	—	—	—	309		
" Bodjonegoro.....	15.751	1.525	166.281	1.437	52	226	5	30	35	22	13.566	13.588	26	16.849	—	—	—	—	—	—	—	324	324	2.309	—	—	—	494		
" Madloen.....	24.654	52	131.277	15.053	7	5.528	26	642	668	10	4.631	4.641	28	9.222	—	—	—	—	—	—	—	178	375	1.681	8	20	25	1.100		
" Kediri.....	17.379	958	111.755	9.979	118	3.563	15	1.492	1.497	48	3.799	3.847	315	7.508	—	—	—	—	—	—	—	453	547	2.088	—	—	—	2.712		
" Malang.....	17.375	1.444	115.145	21.744	193	15.699	15.892	147	51.637	147	51.637	51.784	712	99.437	—	—	—	—	—	—	—	395	392	1.418	30	83	214	487		
" Besoeki.....	12.551	2.605	147.744	2.399	23	1.634	96	5.591	5.687	481	19.954	20.435	662	36.174	—	—	—	—	—	—	—	1.087	746	2.496	—	—	—	436		
" Madoera.....	17.800	32	48.202	4.860	18	1.267	39	3.335	3.374	172	18.416	18.588	684	96.514	—	—	—	—	—	—	—	2.494	3.490	12.357	—	—	—	2.499		
OOST-JAVA																														
April 1939	137.712	8.610	844.355	59.192	465	19.060	430	27.505	27.935	887	114.603	115.490	2.439	270.258	—	—	—	—	—	—	—	6.783	6.094	23.420	38	103	239	8.037		
" 1938	111.898	14.950	863.178	54.381	602	19.662	400	45.610	46.010	1.270	140.195	141.465	2.302	264.026	—	—	—	—	—	—	—	5.825	6.684	24.910	45	111	252	8.552		
" gem. '29/'38	119.536	13.472	825.353	50.879	447	17.295	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.041	5.524	20.125	507	433	1.308	7.208		
Jan. t/m April 1939	172.192	862.639	91.593	12.917	—	—	99.671	548.079	647.750	2.748	280.100	282.848	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26.888	24.896	17.584	132	245	14.019	28.441		
" 1938	138.165	894.088	92.924	11.721	—	—	68.817	538.490	607.307	3.020	289.101	292.121	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19.826	26.031	17.360	173	245	17.360	14.943		
" gem. '29/'38	145.221	830.450	108.666	17.247	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18.669	20.870	15.728	1.755	1.257	—	27.413		
JAVA en MADOERA																														
April 1939	490.650	116.457	2.329.512	179.455	1.029	59.311	1.499	37.127	38.626	2.645	166.936	169.581	8.538	397.310	—	—	—	—	—	—	—	13.454	12.630	51.491	587	699	2.006	13.446		
" 1938	456.332	134.956	2.361.417	159.963	1.443	53.504	1.710	53.028	54.738	3.138	193.471	196.609	7.829	393.771	—	—	—	—	—	—	—	12.021	12.184	49.638	581	568	1.876	14.269		
" gem. '29/'38	457.606	125.674	2.237.570	154.668	1.272	62.995	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12.021	11.823	45.127	1.092	1.332	4.204	12.967		
Jan. t/m April 1939	811.487	2.269.329	312.966	37.480	—	—	187.457	815.006	1.002.463	8.235	403.741	411.976	—	—	—	—	—	—	—	—	—	56.807	51.224	35.141	2.739	2.441	35.141	32.582		
" 1938	776.809	2.298.519	329.910	37.142	—	—	163.715	810.960	974.675	8.972	413.378	422.350	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46.924	48.273	34.497	2.431	2.274	34.497	31.195		
" gem. '29/'38	767.238	2.144.177	343.285	37.941	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44.170	43.481	32.367	5.234	4.476	—	60.467		

1) Deze tabellen behoren bij: Oogst en aanplant der voornaamste Inlandsche landbouwgewassen op Java en Madoera.

Maandcijfers in- en uitvoer.

	1938										1939		1938	1939
	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Maart	Jan./Maart
Handelsbalans van Ned.-Indië.														
(Br. gewicht in miljoenen kg en waarde in miljoenen glds.).														
Totale invoer	163,2	154,9	155,7	131,2	145,3	152,8	146,3	187,4	171,1	233,7	120,9	162,7	175,9	520,7
Totale uitvoer	875,9	834,8	920,6	958,1	979,1	887,7	883,5	977,9	978,7	1.007,-	937,7	954,2	1.096,1	2.485,4
	70,1	58,8	54,-	54,9	54,6	48,3	47,1	54,3	48,6	50,8	63,1	55,5	62,6	193,3
Invoer in Nederl.-Indië.														
<i>verdeeld in 15 groepen van goederen.</i>														
<i>a. Br. gewicht, in 1000-tallen kg</i>														
I. Dieren en planten	14	13	16	13	14	10	16	13	82	98	67	21	18	42
II. Eetwaren en genotmiddelen	50.357	47.904	59.750	35.959	43.404	50.466	53.941	57.828	51.822	66.500	39.929	42.638	55.053	155.945
III. Dierlijke en plantaardige voortbrengselen	1.842	2.166	2.181	2.083	2.878	2.036	1.599	2.795	2.182	3.064	1.152	1.889	1.856	5.541
IV. Mineralen	32.137	39.798	25.608	30.825	31.136	36.802	24.984	47.220	38.794	52.228	20.639	44.418	38.591	94.075
V. Chemische voortbrengselen	13.847	9.275	9.715	8.205	11.933	14.475	11.416	19.334	20.134	28.330	14.771	25.921	22.607	69.074
VI. Aardewerk en porselein, enz.	2.818	2.244	5.403	4.183	3.350	3.062	2.957	3.592	2.433	4.132	1.779	1.855	2.740	7.350
VII. Glas en glaswerk	2.229	2.404	3.216	2.091	2.219	1.540	2.756	2.373	2.406	2.972	1.222	1.385	1.536	7.613
VIII. Hout, kurk, plantaardig vlechtmateriaal	4.847	5.052	4.982	4.473	4.679	3.457	2.684	2.662	3.055	2.405	2.341	1.938	2.598	14.859
IX. Huiden, vellen, pelswerk, enz.	235	232	223	277	309	286	352	395	426	507	246	223	246	734
X. Garen en manufacturen	10.341	8.249	9.371	8.752	9.959	8.521	10.036	11.651	17.491	18.597	7.337	8.442	9.331	43.912
XI. Papier en papierwaren enz.	4.915	4.852	5.578	4.897	6.250	6.579	6.426	6.712	5.081	11.266	5.301	5.114	6.741	16.168
XII. Metalen, v.a.s.	29.061	21.224	20.754	20.657	21.611	18.696	21.223	23.979	19.192	29.615	20.044	22.529	26.172	76.626
XIII. Rijtuigen, voertuigen en vaartuigen, enz.	2.153	2.551	2.684	2.324	2.056	1.931	1.978	1.997	1.970	4.594	1.466	1.594	2.294	5.626
XIV. Machines, werktuigen, toestellen, gereedschappen, enz.	7.637	8.249	5.620	5.851	4.644	4.178	4.999	5.863	5.332	8.188	4.085	4.229	5.472	21.140
XV. Andere goederen	732	637	596	629	868	767	931	949	749	1.223	516	455	673	1.968
Totaal	163.165	154.850	155.697	131.219	145.310	152.796	146.298	187.363	171.149	233.719	120.895	162.656	175.928	520.673
<i>b. Waarde, in 1000-tallen glds.</i>														
I. Dieren en planten	8	9	14	8	11	7	7	11	36	46	19	8	16	30
II. Eetwaren en genotmiddelen	7.304	6.908	8.233	5.950	7.090	7.107	7.441	7.643	7.305	9.625	5.913	6.227	8.012	21.493
III. Dierlijke en plantaardige voortbrengselen	354	421	441	417	484	369	321	481	391	561	239	304	350	1.092
IV. Mineralen	1.060	1.310	907	936	891	1.028	715	1.353	1.176	1.485	596	1.058	1.077	3.127
V. Chemische voortbrengselen	3.042	3.068	3.268	2.399	2.966	3.163	3.013	3.300	3.977	6.186	2.795	3.674	4.418	10.298
VI. Aardewerk en porselein, enz.	290	213	453	356	337	284	275	281	251	407	186	169	278	748
VII. Glas en glaswerk	430	375	505	404	401	388	428	485	472	742	253	294	339	1.300
VIII. Hout, kurk, plantaardig vlechtmateriaal	585	634	647	573	671	468	333	371	409	401	297	236	379	1.764
IX. Huiden, vellen, pelswerk, enz.	245	269	240	288	288	293	380	393	385	516	228	217	210	726
X. Garen en manufacturen	10.121	7.317	9.291	8.654	9.590	8.351	9.773	9.382	11.252	16.241	5.730	6.954	8.857	31.016
XI. Papier en papierwaren enz.	1.347	1.088	1.243	1.289	1.368	1.319	1.238	1.288	1.217	2.303	1.014	993	1.234	4.095
XII. Metalen, v.a.s.	8.109	6.112	4.846	4.398	4.428	4.872	5.525	5.618	4.199	6.020	3.744	4.077	5.092	20.623
XIII. Rijtuigen, voertuigen en vaartuigen, enz.	2.621	4.766	4.462	1.989	2.234	2.567	3.333	4.390	4.204	6.133	1.456	1.637	4.233	6.458
XIV. Machines, werktuigen, toestellen, gereedschappen, enz.	5.632	5.967	5.020	4.865	5.553	4.202	5.157	5.480	5.937	8.605	4.796	4.687	6.120	15.841
XV. Andere goederen	505	443	450	471	594	547	591	719	801	923	370	346	490	1.469
Totaal	41.653	38.900	40.020	32.997	36.906	34.965	38.530	41.195	42.012	60.194	27.636	30.881	41.105	120.074
Eenige Invoerartikelen.														
(Br. gew. in 1000-tallen kg en waarde in 1000-tallen glds.).														
Biscuits 27	(gewicht 224) (waarde 83)	(gewicht 177) (waarde 66)	(gewicht 189) (waarde 73)	(gewicht 187) (waarde 76)	(gewicht 208) (waarde 88)	(gewicht 203) (waarde 78)	(gewicht 261) (waarde 111)	(gewicht 370) (waarde 163)	(gewicht 255) (waarde 104)	(gewicht 297) (waarde 129)	(gewicht 126) (waarde 49)	(gewicht 154) (waarde 63)	(gewicht 147) (waarde 59)	(gewicht 656) (waarde 245)
Kedeele 31	(gewicht 114) (waarde 8)	(gewicht 109) (waarde 7)	(gewicht 132) (waarde 9)	(gewicht 87) (waarde 6)	(gewicht 70) (waarde 5)	(gewicht 63) (waarde 4)	(gewicht 59) (waarde 7)	(gewicht 55) (waarde 4)	(gewicht 55) (waarde 4)	(gewicht 63) (waarde 4)	(gewicht 123) (waarde 8)	(gewicht 111) (waarde 8)	(gewicht 60) (waarde 4)	(gewicht 223) (waarde 16)
Boter 35—36	(gewicht 517) (waarde 394)	(gewicht 323) (waarde 259)	(gewicht 362) (waarde 291)	(gewicht 376) (waarde 303)	(gewicht 363) (waarde 295)	(gewicht 321) (waarde 260)	(gewicht 303) (waarde 246)	(gewicht 321) (waarde 260)	(gewicht 369) (waarde 297)	(gewicht 569) (waarde 460)	(gewicht 253) (waarde 204)	(gewicht 342) (waarde 274)	(gewicht 328) (waarde 264)	(gewicht 1.186) (waarde 900)
Tarwemeel 61	(gewicht 5.557) (waarde 579)	(gewicht 7.198) (waarde 681)	(gewicht 6.541) (waarde 617)	(gewicht 5.593) (waarde 527)	(gewicht 8.069) (waarde 703)	(gewicht 7.786) (waarde 677)	(gewicht 6.876) (waarde 597)	(gewicht 7.212) (waarde 574)	(gewicht 8.290) (waarde 659)	(gewicht 11.118) (waarde 882)	(gewicht 6.011) (waarde 421)	(gewicht 6.424) (waarde 447)	(gewicht 7.431) (waarde 517)	(gewicht 16.674) (waarde 1.737)
Milk a.s. 66 t/m 69	(gewicht 1.656) (waarde 423)	(gewicht 1.299) (waarde 341)	(gewicht 1.583) (waarde 411)	(gewicht 1.420) (waarde 368)	(gewicht 1.477) (waarde 381)	(gewicht 1.526) (waarde 391)	(gewicht 1.620) (waarde 407)	(gewicht 1.760) (waarde 446)	(gewicht 1.621) (waarde 416)	(gewicht 2.618) (waarde 666)	(gewicht 816) (waarde 206)	(gewicht 1.520) (waarde 381)	(gewicht 1.751) (waarde 449)	(gewicht 4.559) (waarde 1.167)
Rijst a.s. 71 t/m 74	(gewicht 28.635) (waarde 1.924)	(gewicht 25.351) (waarde 1.652)	(gewicht 35.468) (waarde 2.294)	(gewicht 14.421) (waarde 965)	(gewicht 17.197) (waarde 1.154)	(gewicht 25.840) (waarde 1.693)	(gewicht 29.678) (waarde 1.941)	(gewicht 32.513) (waarde 2.110)	(gewicht 26.846) (waarde 1.759)	(gewicht 31.943) (waarde 2.114)	(gewicht 18.505) (waarde 1.228)	(gewicht 19.384) (waarde 1.273)	(gewicht 27.627) (waarde 1.782)	(gewicht 93.740) (waarde 6.341)
Gez. en gedr. visch 97—98	(gewicht 4.819) (waarde 881)	(gewicht 5.038) (waarde 927)	(gewicht 5.989) (waarde 1.083)	(gewicht 5.494) (waarde 990)	(gewicht 5.256) (waarde 929)	(gewicht 5.037) (waarde 904)	(gewicht 3.031) (waarde 533)	(gewicht 4.274) (waarde 767)	(gewicht 4.520) (waarde 799)	(gewicht 7.301) (waarde 1.260)	(gewicht 6.022) (waarde 1.039)	(gewicht 5.847) (waarde 1.032)	(gewicht 7.046) (waarde 1.263)	(gewicht 15.637) (waarde 2.800)
Bier a.s.—130—131—132	(gewicht 448) (waarde 90)	(gewicht 468) (waarde 95)	(gewicht 517) (waarde 107)	(gewicht 382) (waarde 82)	(gewicht 391) (waarde 82)	(gewicht 404) (waarde 85)	(gewicht 472) (waarde 98)	(gewicht 502) (waarde 103)	(gewicht 516) (waarde 108)	(gewicht 648) (waarde 132)	(gewicht 458) (waarde 95)	(gewicht 516) (waarde 101)	(gewicht 537) (waarde 109)	(gewicht 1.205) (waarde 245)
Jenever 137—138	(gewicht 97) (waarde 36)	(gewicht 117) (waarde 43)	(gewicht 101) (waarde 38)	(gewicht 76) (waarde 29)	(gewicht 90) (waarde 34)	(gewicht 115) (waarde 43)	(gewicht 114) (waarde 36)	(gewicht 92) (waarde 36)	(gewicht 125) (waarde 46)	(gewicht 124) (waarde 46)	(gewicht 69) (waarde 26)	(gewicht 93) (waarde 35)	(gewicht 127) (waarde 47)	(gewicht 267) (waarde 98)
Wijn a.s. 147—148—149	(gewicht 309) (waarde 164)	(gewicht 298) (waarde 129)	(gewicht 332) (waarde 158)	(gewicht 299) (waarde 127)	(gewicht 270) (waarde 136)	(gewicht 287) (waarde 147)	(gewicht 236) (waarde 114)	(gewicht 287) (waarde 124)	(gewicht 379) (waarde 216)	(gewicht 415) (waarde 213)	(gewicht 185) (waarde 87)	(gewicht 235) (waarde 102)	(gewicht 279) (waarde 137)	(gewicht 763) (waarde 367)
Tabak 157—158	(gewicht 368) (waarde 460)	(gewicht 597) (waarde 671)	(gewicht 570) (waarde 641)	(gewicht 519) (waarde 596)	(gewicht 508) (waarde 522)	(gewicht 435) (waarde 497)	(gewicht 606) (waarde 606)	(gewicht 407) (waarde 514)	(gewicht 397) (waarde 497)	(gewicht 570) (waarde 651)	(gewicht 461) (waarde 493)	(gewicht 419) (waarde 505)	(gewicht 571) (waarde 631)	(gewicht 1.488) (waarde 1.655)

	1938										1939		1938	1939	
	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Maart	Jan./Maart	
Kerosine 227—2227—228... (gewicht)	826	820	951	636	742	775	643	395	442	437	337	499	365	4.885	1.201
(waarde)	54	66	66	45	50	53	44	28	31	31	23	33	25	246	81
Benzine 229—2229—230... (gewicht)	7.236	10.255	6.336	7.629	3.840	6.406	7.384	10.924	7.833	14.638	1.889	9.765	5.504	18.504	17.158
(waarde)	283	403	263	294	160	237	269	393	281	504	70	337	188	697	595
Cement 251 (gewicht)	10.331	5.866	4.447	9.339	11.727	13.018	8.158	10.950	13.178	20.490	10.110	13.599	15.369	23.490	39.078
(waarde)	133	75	57	120	151	167	105	141	169	264	130	175	197	302	502
Lucifers 301—1301—302... (gewicht)	121	159	179	164	215	159	204	150	222	285	151	179	190	553	520
(waarde)	51	66	79	68	94	68	88	71	103	133	70	84	93	237	247
Meststoffen 353 t/m 359... (gewicht)	7.795	3.265	3.377	2.831	5.351	8.007	5.281	12.270	13.616	16.379	10.092	20.609	16.207	51.528	46.908
(waarde)	474	210	165	207	361	506	340	626	894	978	642	1.262	1.122	3.143	3.026
Verzieven en services-deelen 423 t/m 447... (gewicht)	1.400	970	2.188	1.781	1.759	1.334	1.122	1.295	1.054	1.424	722	835	1.378	3.710	2.935
(waarde)	177	121	266	216	221	179	153	183	149	200	103	104	174	460	361
Versterglas 466—1466... (gewicht)	311	341	623	504	623	264	695	516	777	599	538	470	419	954	1.427
(waarde)	27	28	51	41	52	23	56	44	64	47	45	38	33	83	116
Goeniezakken 582—1652... (gewicht)	2.900	2.885	3.159	2.090	2.473	1.982	2.212	3.767	9.609	5.312	2.684	2.507	1.779	22.530	6.970
(waarde)	529	528	389	370	446	355	389	678	1.777	977	483	453	311	4.165	1.247
Personenauto's (Incl. chassie) 826—827... (gewicht)	471	762	959	545	652	589	602	454	401	1.628	540	726	945	1.691	2.211
(waarde)	518	808	939	537	628	612	583	466	448	1.393	486	715	958	1.736	2.159
Vrachtauto's (Incl. chassie) 828—829—2827—3827 (gewicht)	358	747	470	345	331	321	415	354	270	914	204	166	250	811	620
(waarde)	253	531	308	237	240	245	258	244	195	574	131	103	171	568	405
Naaimachines 864... (gewicht)	105	52	44	71	53	67	137	107	94	182	73	78	81	327	232
(waarde)	138	68	74	93	72	89	182	146	129	257	87	95	119	441	301
Autobanden (buitenbanden) 959... (gewicht)	53	64	36	43	109	47	64	104	46	119	52	44	72	195	168
(waarde)	61	75	43	50	127	56	71	120	53	143	57	48	81	216	186
Autobanden (binnenbanden) 960... (gewicht)	5	2	2	5	7	5	6	7	3	9	3	5	6	18	14
(waarde)	6	3	3	7	8	8	8	9	3	11	4	6	8	22	18
Goud en zilver: gemunt 657—658—2658—3658... (gewicht)	24	18	—	—	—	13	15	12	4	—	—	—	—	47	—
(waarde)	1.804	1.316	18	5	5	862	1.183	857	304	3	13	5	6	3.524	24
Goud en zilver: ongemunt 655... (gewicht)	—	—	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1	—	3
(waarde)	27	8	14	33	33	61	50	53	17	41	25	29	21	40	75
Enige uitvoerproducten.															
(Br. gew. in 1000-tallen kg en waarde in 1000-tallen glds.)															
Aardolien en aardolieproducten 289 t/m 308... (gewicht)	510.684	453.047	540.785	538.070	461.437	422.729	479.991	588.507	544.490	576.617	516.415	485.375	602.941	1.456.004	1.604.731
(waarde)	15.877	12.664	14.999	14.559	11.664	11.127	12.771	13.785	13.554	14.339	12.290	11.293	14.123	41.993	37.706
Suiker alle fabriekssuiker (excl. residu en molascuit) 220 t/m 225... (gewicht)	86.676	65.071	67.594	153.083	156.804	119.919	52.018	82.538	92.404	112.156	91.319	98.756	106.025	184.053	296.100
(waarde)	4.124	2.606	2.733	6.436	5.496	4.411	1.974	3.579	3.903	4.828	4.171	4.741	5.149	8.499	14.061
Ondernemingsrubber (Incl. latex) 73 t/m 77... (gewicht)	17.405	18.626	13.707	14.204	15.112	13.698	12.148	13.602	12.332	7.915	20.485	16.006	15.451	49.934	51.942
(waarde)	7.843	7.730	5.694	5.883	5.048	4.546	4.006	5.721	5.053	3.102	9.209	7.069	6.936	27.509	23.214
Bevolkingsrubber 1075—2075—1076—2076—1077... (gewicht)	16.084	12.000	9.921	12.125	21.934	11.010	9.508	18.190	8.672	4.089	21.535	11.716	14.985	41.631	38.216
(waarde)	6.793	5.090	4.199	5.134	8.646	4.346	3.753	5.886	2.807	1.324	9.929	5.392	6.908	18.105	22.229
Tobak (blad- en gekorven) 231 t/m 236... (gewicht)	9.354	10.585	6.941	5.159	743	2.470	589	760	1.203	2.123	3.278	3.462	2.579	18.982	9.319
(waarde)	7.769	5.310	2.231	1.324	176	503	130	235	1.346	4.378	5.574	4.755	5.491	20.074	15.820
Thee 245—246... (gewicht)	7.054	7.690	7.552	6.612	6.463	6.455	6.227	7.052	6.546	6.979	6.574	6.938	7.192	20.300	20.704
(waarde)	5.052	5.206	5.122	4.472	4.530	4.515	4.349	4.888	4.544	4.826	4.556	4.773	4.951	13.809	14.280
Copra 188... (gewicht)	42.996	54.151	49.854	33.656	61.737	45.040	52.008	41.610	46.122	44.613	44.124	48.989	49.147	133.315	142.260
(waarde)	3.524	4.389	4.042	2.728	3.291	2.377	2.747	1.994	2.204	2.134	1.982	2.202	2.210	12.262	6.394
Koffie (gepelde) 166 t/m 169—2166... (gewicht)	4.486	3.432	3.916	4.493	6.595	8.257	9.833	7.637	7.318	5.025	4.493	4.934	4.301	13.662	13.723
(waarde)	1.093	689	753	780	1.064	1.457	1.816	1.399	1.280	903	832	895	790	3.568	2.517
Lin 328... (gewicht)	469	987	804	639	541	634	696	739	598	810	772	706	394	951	1.872
(waarde)	829	1.747	1.423	1.130	806	945	1.038	1.012	819	1.109	1.212	1.109	619	1.562	2.940
Tinerts 318... (gewicht)	2.784	1.855	1.158	1.935	1.134	1.129	1.128	1.689	1.184	777	2.006	995	598	7.238	3.599
(waarde)	3.412	2.296	1.433	2.393	1.190	1.152	1.144	1.563	1.079	709	2.086	1.036	622	8.287	3.744
Peper (witte en zwarte) 101—102... (gewicht)	1.910	3.715	3.010	2.943	2.773	5.224	5.470	10.327	3.567	11.406	4.093	3.042	5.389	7.105	12.524
(waarde)	320	532	445	436	483	865	907	1.504	559	1.608	658	513	832	1.212	2.063
Vezels (harde touwvezels) 255... (gewicht)	5.420	8.404	7.196	4.950	8.021	8.769	7.345	12.795	8.789	9.130	6.394	8.249	11.502	14.240	26.145
(waarde)	606	842	731	521	784	806	761	1.256	851	891	614	834	1.140	1.642	2.588
Emploca (excl. ampas) 239 t/m 243... (gewicht)	16.817	15.123	14.092	10.326	22.600	25.008	27.586	24.608	25.259	28.494	21.625	22.975	24.863	56.775	69.463
(waarde)	641	585	546	421	873	882	1.014	814	827	932	676	733	777	2.071	2.186
Palmolie 200... (gewicht)	17.511	10.934	15.355	17.317	22.691	15.609	23.075	24.059	22.847	24.444	13.799	18.760	14.570	44.658	47.129
(waarde)	1.760	897	1.092	1.126	1.477	1.154	1.754	1.691	1.373	1.477	879	1.299	1.014	4.501	3.192
Kapok (ontpikt en niet ontpikt) 258—259... (gewicht)	1.620	990	1.142	1.275	1.567	2.168	1.364	1.404	1.033	1.414	1.541	1.109	1.470	3.985	4.120
(waarde)	592	389	458	512	628	799	537	550	414	558	619	444	589	1.584	1.652
Mals 115... (gewicht)	14.435	9.381	17.072	9.327	11.530	11.122	6.496	2.581	2.358	3.029	5.085	21.115	16.747	29.488	42.947
(waarde)	442	288	523	286	353	341	200	83	76	97	166	689	547	922	1.402
Klapperolie 199... (gewicht)	1.761	2.073	2.299	1.353	3.767	2.498	1.568	654	441	412	102	1.651	1.207	5.296	2.960
(waarde)	220	259	292	170	428	283	179	70	45	41	9	157	117	785	283
Camor, a.s. 131—132... (gewicht)	533	629	558	558	794	728	709	1.001	910	968	802	861	893	1.136	2.556
(waarde)	82	84	86	84	116	98	71	111	97	105	84	93	93	201	270
Goud en zilver: ongemunt 463, 466, 467, 470... (gewicht)	2	2	2	1	1	1	2	2	2	2	2	1	2	6	12
(waarde)	1.180	559	643	226	355	361	394	380	364	451	400	363	367	3.146	1.130
Goud en zilver: gemunt 464, 465, 3465, 2465... (gewicht)	4	4	4	3	3	4	4	7	3	1	5	6	4	16	15
(waarde)	697	351	433	424	329	412	368	587	251	127	541	506	404	1.970	1.451
Overige producten... (gewicht)	117.8														

In- en Uitvoer Nederlandsch-Indië (excl. goud en zilver).

Ongecorrigeerde cijfers.

Bruto-gewicht in 1000 kg en waarde in 1000-tallen gulden.

Landen van herkomst	Invoer				Landen van bestemming	Uitvoer				
	Jaar	Maart	Jan./Maart	Jan./Dec.		Jaar	Maart	Jan./Maart	Jan./Dec.	
Totaal-generaal	'38 gewicht	163.141	520.625	1.998.955	Totaal-generaal	'38 gewicht	875.683	2.485.128	10.912.406	
	'39 " "	175.927	459.476			'39 " "	1.096.046	2.988.013		
	'38 waarde	39.822	116.510	477.371		'38 waarde	68.215	188.209	652.659	
	'39 " "	41.077	99.522			'39 " "	61.793	178.567		
Europa	'38 gewicht	57.032	180.743	643.771	Europa	'38 gewicht	174.682	492.000	2.158.812	
	'39 " "	58.609	152.720			'39 " "	201.892	584.788		
	'38 waarde	22.259	61.231	239.540		'38 waarde	29.352	82.364	241.080	
	'39 " "	19.148	48.152			'39 " "	21.135	62.681		
Nederland	'38 gewicht	19.153	65.368	223.363	Nederland en v.o.	'38 gewicht	81.626	204.046	801.290	
	'39 " "	20.953	57.293			'39 " "	83.210	213.951		
	'38 waarde	9.688	26.133	106.110		'38 waarde	18.796	49.091	130.118	
	'39 " "	8.152	20.874			'39 " "	13.401	37.552		
Groot-Britannië en Noord-Ierland	'38 gewicht	6.160	21.217	85.065	Gr.-Britannië en Noord-Ierland en Gr.-Britannië v.o.	'38 gewicht	22.199	73.439	436.395	
	'39 " "	7.128	17.263			'39 " "	45.671	120.194		
	'38 waarde	3.635	10.102	38.036		'38 waarde	3.476	10.763	34.921	
	'39 " "	2.986	7.731			'39 " "	2.516	7.579		
Duitschland	'38 gewicht	10.212	35.314	123.340	Duitschland en v.o.	'38 gewicht	16.624	65.158	326.131	
	'39 " "	9.746	20.832			'39 " "	22.096	71.596		
	'38 waarde	4.333	12.790	48.475		'38 waarde	2.494	7.669	23.515	
	'39 " "	3.889	8.958			'39 " "	1.359	5.147		
Frankrijk	'38 gewicht	3.668	7.804	34.906	Frankrijk en v.o.	'38 gewicht	5.332	21.236	64.082	
	'39 " "	3.945	10.025			'39 " "	6.897	33.371		
	'38 waarde	837	2.006	9.315		'38 waarde	977	4.222	11.224	
	'39 " "	935	2.350			'39 " "	2.929	3.378		
België en Luxemb.	'38 gewicht	10.562	31.218	92.174	België en Luxemb. en België v.o.	'38 gewicht	975	11.097	47.291	
	'39 " "	7.845	25.156			'39 " "	5.331	16.413		
	'38 waarde	1.584	4.175	13.232		'38 waarde	419	1.547	5.230	
	'39 " "	1.071	3.161			'39 " "	408	1.372		
Italië	'38 gewicht	2.303	3.765	16.399	Italië en v.o.	'38 gewicht	8.819	17.722	93.936	
	'39 " "	2.055	4.558			'39 " "	7.643	31.949		
	'38 waarde	435	1.125	5.025		'38 waarde	951	2.571	9.274	
	'39 " "	557	1.149			'39 " "	691	2.485		
Amerika	'38 gewicht	12.817	45.595	161.241	Denemarken	'38 gewicht	13.417	42.539	142.507	
	'39 " "	18.560	40.292			'39 " "	9.805	28.370		
	'38 waarde	4.457	13.537	64.253		'38 waarde	1.036	3.227	9.875	
	'39 " "	7.672	14.911			'39 " "	471	1.394		
V.S.N.-Amerika	'38 gewicht	11.673	42.104	150.496	Amerika	'38 gewicht	35.501	92.812	597.848	
	'39 " "	17.533	35.991			'39 " "	60.247	188.487		
	'38 waarde	4.002	12.518	60.086		'38 waarde	8.187	22.662	99.027	
	'39 " "	7.264	13.856			'39 " "	10.814	34.463		
Azië	'38 gewicht	76.903	248.108	976.034	V.S.N.-Amerika	'38 gewicht	33.684	88.080	457.446	
	'39 " "	79.977	218.682			'39 " "	46.399	142.416		
	'38 waarde	11.418	37.227	153.659		'38 waarde	7.775	21.621	89.082	
	'39 " "	12.233	31.720			'39 " "	9.763	31.122		
Britsch-Indië en Burma *)	'38 gewicht	14.374	47.727	172.367	Azië	'38 gewicht	387.007	1.183.788	4.957.371	
	'39 " "	16.032	34.528			'39 " "	503.382	1.378.348		
	'38 waarde	1.364	5.983	18.243		'38 waarde	19.357	54.473	191.594	
	'39 " "	1.188	2.984			'39 " "	18.894	53.312		
Penang	'38 gewicht	5.131	12.170	43.711	Britsch-Indië en Burma *)	'38 gewicht	8.467	29.080	113.085	
	'39 " "	4.340	10.986			'39 " "	31.375	72.891		
	'38 waarde	476	1.165	4.282		'38 waarde	484	1.317	5.198	
	'39 " "	414	1.023			'39 " "	1.758	3.833		
Singapore	'38 gewicht	24.266	70.614	303.311	Penang	'38 gewicht	7.054	21.739	105.311	
	'39 " "	22.445	70.753			'39 " "	8.240	25.724		
	'38 waarde	2.969	8.543	36.080		'38 waarde	726	2.086	7.566	
	'39 " "	2.968	8.461			'39 " "	520	1.626		
Siam	'38 gewicht	3.136	12.141	37.481	Singapore	'38 gewicht	206.254	593.152	2.463.362	
	'39 " "	1.894	7.123			'39 " "	220.830	622.758		
	'38 waarde	202	811	2.588		'38 waarde	11.107	32.114	108.815	
	'39 " "	160	539			'39 " "	9.523	28.899		
Fransch-Indo-China	'38 gewicht	7.033	31.219	44.757	Hongkong	'38 gewicht	46.005	107.450	489.405	
	'39 " "	3.838	10.809			'39 " "	41.229	104.168		
	'38 waarde	132	1.529	2.112		'38 waarde	1.436	2.894	13.356	
	'39 " "	51	150			'39 " "	1.172	2.965		
Hongkong	'38 gewicht	1.584	3.580	20.678	China	'38 gewicht	22.002	53.787	220.255	
	'39 " "	1.096	3.834			'39 " "	39.940	71.086		
	'38 waarde	515	1.182	6.475		'38 waarde	1.474	2.633	9.709	
	'39 " "	363	1.264			'39 " "	1.481	3.231		
China	'38 gewicht	1.513	4.427	22.858	Japan (incl. Formosa)	'38 gewicht	43.165	175.483	784.470	
	'39 " "	1.403	4.694			'39 " "	70.712	243.706		
	'38 waarde	557	1.457	8.241		'38 waarde	1.625	6.076	21.164	
	'39 " "	476	1.513			'39 " "	1.569	5.151		
Japan (incl. Formosa)	'38 gewicht	14.946	49.300	257.159	Austr. en Nieuw-Zeeland	'38 gewicht	89.442	246.394	991.864	
	'39 " "	23.282	57.611			'39 " "	96.762	297.092		
	'38 waarde	4.911	15.633	71.508		'38 waarde	3.143	8.870	35.977	
	'39 " "	6.325	14.640			'39 " "	3.060	10.056		
Austr. en Nieuw-Zeeland	'38 gewicht	10.879	34.396	137.147	Afrika	'38 gewicht	71.967	123.381	739.927	
	'39 " "	15.500	36.346			'39 " "	65.832	151.608		
	'38 waarde	1.141	3.156	13.262		'38 waarde	4.293	8.168	37.379	
	'39 " "	1.116	2.709			'39 " "	3.082	7.767		
Afrika	'38 gewicht	1.168	3.004	20.036	Egypte en het Eg. d.v. Soedan, Alexandrië v.o. P.Said v.o. en Suez v.o.	'38 gewicht	57.255	100.757	618.751	
	'39 " "	2.792	6.803			'39 " "	62.552	123.190		
	'38 waarde	357	909	4.396		'38 waarde	3.258	6.095	29.285	
	'39 " "	879	1.827			'39 " "	2.644	5.894		
Tdj. Oeban, P. Samboe Sabang en Onbekend	'38 gewicht	4.322	8.748	60.344	Unie v. Zuid-Afrika	'38 gewicht	1.108	7.897	74.206	
	'39 " "	474	4.496			'39 " "	1.708	21.787		
	'38 waarde	188	447	2.229		'38 waarde	341	1.234	5.132	
	'39 " "	29	191			'39 " "	272	1.320		
					Tdj. Oeban, P. Samboe Sabang en Onbekend	'38 gewicht	116.856	346.460	1.455.700	
						'39 " "	164.910	384.098		
						'38 waarde	3.873	11.653	47.332	
						'39 " "	4.736	10.187		
*) waarvan :					*) waarvan :					
Britsch-Indië	'38 gewicht	2.952	23.037	56.197	Britsch-Indië	'38 gewicht	8.280	28.669	111.333	
	'39 " "	1.550	6.573			'39 " "	30.905	71.328		
	'38 waarde	629	4.398	11.107		'38 waarde	474	1.288	5.089	
	'39 " "	308	1.285			'39 " "	1.733	3.746		